

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

Letnik XX

1 / 2022

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Letnik 20, številka 1

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8721

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
JURE PAVŠEK: EKOLOŠKA VPRAŠANJA IN OKOLJEVARSTEVENA GIBANJA	6
MAJA PERINČIČ: KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?	41
NIKA RADI: VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI	81
ROBER RENER: ČLOVEKOVE PRAVICE IN CIVILNA DRUŽBA	129
TINKARA STARČEK: POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA	161
ENEJ ŠUŠTAR: SODOBNE MIGRACIJE	198
NUŠA VEŠLIGAJ: ČLOVEK V TEHNOLOŠKEM IN ZNANSTVENEM RAZVOJU	238
<i>Avtorji prispevkov</i>	280

Predgovor

V študijskem letu 2021/22 so študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine pripravili učne priprave za srednje šole.

Tako so v pričujoči reviji objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo gimnazijah pri zgodovini.

Vse učne priprave se nanašajo na učbenik: Gabrič, Aleš, Režek, Mateja (2011). Zgodovina 4: učbenik za 4. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.

Učne priprave niso lektorirane.

Urednica: Danijela Trškan

UČNE PRIPRAVE

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
EKOLOŠKA VPRAŠANJA IN OKOLJEVARSTVENA GIBANJA**

IME IN PRIIMEK: Jure Pavšek

DATUM: 9. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4.	
Datum:	9. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Znanost in tehnologija v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Znanost in družba
Učna enota – naslov učne ure:	Ekološka vprašanja in okoljevarstvena gibanja	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - individualna učna oblika - skupinska učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda dela s slikovnimi viri - metoda izkustvenega učenja - metoda dela s pisnimi viri 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> - sproščanje ob glasbi - sproščanje z dihalnimi vajami 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizirajo spremembe v družbenem življenju in oblikujejo mnenje o pozitivnih in negativnih spremembah /.../ - presodijo utemeljenost različnih načinov reševanja ekoloških vprašanj /.../ - značilnosti vsakdanjega življenja potrošniške družbe presodijo z različnih strani in oblikujejo svoje mnenje o njihovih posledicah.« (Učni načrt zgodovina splošna gimnazija, str. 54). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih največje okoljske katastrofe v 20. stoletju, - naštetih glavna okoljevarstvena gibanja in njihovo delovanje, - naštetih pomembnejše okoljske konference OZN,

		<ul style="list-style-type: none"> - razložiti, kako okoljska vprašanja rešujejo posamezne države, - naštetih izzive reševanja ekoloških vprašanj.
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sodelovati v skupinah, - upoštevati navodila, - komunicirati, izražati mnenja.
	Vzgojni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kazati odgovornost do okolja.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Urjenje - Ponavljanje - Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju 2. Reševanje okoljskih vprašanj 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik Zgodovina 4 (Gabrič, Režek, 2011, str. 283-285) - spletni zvočni posnetek (Fall Asleep with Powerful Waves at Night on Museddu Beach - Ocean Sounds for Deep Sleeping) - preverjalni list - PowerPoint predstavitev
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - računalnik - tabla
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - geografija (lokacijska razporeditev ekoloških nesreč, vplivi na planet Zemlja), - sociologija (vpliv ekoloških vprašanj na družbo, pojav okoljevarstvenih gibanj), - biologija (vpliv ekoloških katastrof na ekosisteme) 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - okoljevarstvo (prizadevanje, da se ohrani naravno okolje), - ekologija (varovanje, ohranjanje narave, življenjskega okolja) 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p>

		<p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2016/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (7. 12. 2021).</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Gabrič, A., Režek, M., 2011. <i>Zgodovina 4, učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana, DZS, 308 str. - <i>Top 15 Worst Environmental Disasters Caused by Humans</i>. URL: https://www.conserve-energy-future.com/worst-environmental-disasters-caused-by-humans.php (datum dostopa: 7. 12. 2021). - Aleksijević, S. 2009. <i>Černobilska molitev</i>. Ljubljana, Modrijan, 326 str.
	PowerPoint	<p>Slog za celoten powerpoint: <i>Reusing Plastic Bottles Workshop</i>. https://slidesgo.com/theme/reusing-plastic-bottles-workshop#search-environment&position-4&results-98 (datum dostopa: 7. 12. 2021).</p> <p>Stran 1: https://images.unsplash.com/photo-1559827260-dc66d52bef19?ixlib=rb-1.2.1&ixid=MnwxMjA3fDB8MHxleHBsb3JlLWZlcnR8MXx8fGVufDB8fHx8&w=1000&q=80 (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 2: https://images.theconversation.com/files/358454/original/file-20200916-18-wt9rs3.jpg?ixlib=rb-1.1.0&q=45&auto=format&w=1200&h=675.0&fit=crop (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 3: https://cbsnews1.cbsstatic.com/hub/i/2016/12/12/3d39665a-05f7-46ff-8a4c-2406bbfc0434/killer-london-fog.jpg (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>https://ca-times.brightspotcdn.com/dims4/default/4a0fc3d/2147483647/strip/true/crop/1810x1018+0+0/resize/840x472!/quality/90/?url=https%3A%2F%2Fcalifornia-times-</p>

brightspot.s3.amazonaws.com%2Fcd%2F68%2F90d7483dd5739249937653ff44dd%2F1a-1555089214-yatzifbvxd-snap-image (datum dostopa: 7. 12. 2021)

<https://imgeng.jagran.com/images/2020/dec/bhopal-gas-tragedy-21606961399878.jpg> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

https://www.juneauempire.com/wp-content/uploads/2019/03/16085828_web1_copy_AP19078736466366.jpg (datum dostopa: 7. 12. 2021)

<https://kenneycblog.files.wordpress.com/2017/03/seveso08-dw-wissenschaft-koeln-jpg1.jpg> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

<https://nationalinterest.org/sites/default/files/main-images/fema-2720-photograph-by-fema-news-photo-0.jpg> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

Stran 4:

<https://cdn.britannica.com/75/19375-050-C451A133/London-fog-1952.jpg> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

<https://www.novelsuspects.com/wp-content/uploads/2020/10/DeathInTheAir.jpg?fit=1200%2C600> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

Stran 5:

<https://libcom.org/files/images/history/green%20peace.jpg> (datum dostopa: 7. 12. 2021)

https://nuclearprinceton.princeton.edu/sites/default/files/styles/os_slideshow_16%3A9_820/public/nuclearprinceton/files/amchitka_large-1024x707.png?m=1604081066&itok=lJY6StJF (datum dostopa: 7. 12. 2021)

Stran 6:

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/g3a1IXB1xW0vjvXO41L0Yp1e1YtcJfBvAtiubjtt_R0nvVSgd0rM03xGBZ6Lm1NsgY36EslDCBnLfSpFMwzIUzf9bVPTc5MvV9iCQTXQDVII45sDmaMRlfx7Prv8OJP5PyPeE

		<p><u>WYjbUcOLwp37oAk90</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p><u>https://pbs.twimg.com/media/CCrGmW1W0AAZL6L.jpg</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 7: <u>https://images.indianexpress.com/2019/04/bhopal-gas-tragedy-7.jpg</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p><u>https://d3pc1xvrcw35tl.cloudfront.net/ln/images/1103x827/bhopal-571-855_20200670089.jpg</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 8: <u>https://images.immediate.co.uk/production/volatile/sites/7/2016/04/GettyImages-629912323-dd7587e.jpg?quality=90&resize=620,413</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p><u>https://www.cnet.com/a/img/S0QdBnlligGWsEMT9U1DmWkngBo=/1200x675/2019/04/26/5dbfde52-994e-4990-8abf-f12774feb04f/gettyimages-522756966.jpg</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 9: <u>https://hakaimagazine.com/wp-content/uploads/header-exxon-anniversary.jpg</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p><u>https://assets.rebelmouse.io/eyJhbGciOiJIUzI1NiIsInR5cCI6IkpXVCJ9.eyJpbWFnZSI6Imh0dHBzOi8vYXNzZXRzLnJibC5tcy82NDUzODkzL29yaWdpbi5qcGciLCJleHBpcmVzX2F0IjoxNjY1NzQ0MDQyfQ.I5A1LFYcFWqi18C0SpSznlv_AOXHK1gPLi5GdPmK11M/img.jpg?width=980</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p> <p>Stran 11: <u>https://www.iied.org/sites/default/files/styles/main-image-16-9/public/2019-10-03_climateactions summit_unphoto.jpg?itok=16Ovmfp0</u> (datum dostopa: 7. 12. 2021)</p>
--	--	---

	Zvočni posnetek	<i>Drsnica 1 (PowerPoint): Fall Asleep with Powerful Waves at Night on Museddu Beach - Ocean Sounds for Deep Sleeping, https://www.youtube.com/watch?v=btmjDyff6E8 (datum dostopa: 7. 12. 2021).</i>
--	-----------------	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p><i>Današnja učna uro bomo začeli nekoliko drugače, kot ste vajeni. Prosim vas, da v naslednjih minutah prisluhnete zvočnemu posnetku, ki vam ga bom predvajal. Pri tem lahko zaprete oči, se poskušate čim bolj umiriti, poskušajte dihati čim bolj globoko in počasi in se kar najbolj sprostite. Obenem pa bodite pozorni, kaj sploh poslušate, torej kaj proizvaja takšne zvoke.</i></p> <p>Dijakom predvajam zvočni posnetek morskih valov.</p> <p>Po koncu posnetka nadaljujem: <i>Počasi lahko odprete oči. Mi zna kdo povedati, zvoke česa smo poslušali?</i></p> <p><i>Se vam je zdelo morje mirno, ali viharo?</i></p> <p><i>Upam, da ste se ob teh prijetnih zvokih sprostili in da ste pripravljeni na učno uro.</i></p>	<p>Odzdravijo, poslušajo razlago.</p> <p>Poslušajo zvočni posnetek in se sproščajo.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja. <i>Zvoke valov.</i></p> <p><i>Mirno.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>sproščanje ob glasbi, sproščanje z dihalnimi vajami in metoda slikovne demonstracije</p> <p>metoda razgovora in slikovne demonstracije</p>	PPT, drsnica 1
	<p><i>Morje tudi že nakazuje, kaj bo tema današnje ure in sicer ukvarjali se bomo z našim okoljem, odnosom družbe do njega in izzivi, ki prihajajo z njim. Naslov učne ure je ekološka vprašanja in okoljevarstvena gibanja. Prosim, da si naslov zapišete v zvezek, tudi vso nadaljnjo snov si zapisujete sproti ob razlagi.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT, drsnica 2

	<p><i>Pri današnji učni uri boste potrebovali zvezek in pisalo. Pričakujem vaše sprotno sodelovanje in odgovarjanje na vprašanja. Del ure bo predstavljalo tudi skupinsko delo.</i></p> <p><i>Vsebinski poudarki današnje učne ure bodo ekološke katastrofe v 20. in 21. stoletju, reševanje okoljskih vprašanj in nastanek in delovanje okoljevarstvenih gibanj.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije	PPT, drsnica 2
	<p><i>Pričakujem, da boste na koncu učne ure znali naštetih največje okoljske katastrofe v 20. stoletju, da boste poznali okoljevarstvena gibanja in njihovo delovanje, znali pomembnejše okoljske konference OZN, vedeli, kako okoljska vprašanja rešujejo posamezne države in poznali izzive reševanja ekoloških vprašanj.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije	PPT, drsnica 2

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Ekološke katastrofe v 20. stoletju	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
13 minut	<p><i>Na prosojnici bom posamično prikazoval fotografije večjih ekoloških katastrof v 20. stoletju za katere je kriva dejavnost človeka, vi pa poskušajte ugotoviti za kakšno nesrečo gre. Osredotočite se na to kakšen tip nesreče je na fotografijah in kakšen je njihov vpliv na okolje, nato pa se bomo pogovorili prav o konkretnih dogodkih, ki jih fotografije prikazujejo.</i></p> <p>Prikažem fotografijo velikega londonskega smoga iz leta 1952.</p> <p><i>Kakšno ekološko katastrofo prikazuje fotografija?</i></p> <p><i>Drži, gre za ekstremen primer onesnaženega zraka.</i></p> <p>Prikažem fotografijo jedrske nesreče v Černobilu.</p> <p><i>Kaj prikazuje ta fotografija?</i></p> <p><i>Drži, gre za jedrsko nesrečo.</i></p> <p>Prikažem fotografijo nesreče v Bhopalu.</p> <p><i>Kaj prikazuje tretja fotografija?</i></p> <p><i>Tako je, prikazuje posledice kemične nesreče.</i></p>	<p>Poslušajo razlago navodil.</p> <p>Si ogledujejo fotografije in odgovarjajo na vprašanja.</p> <p><i>Ekstremen primer onesnaženega zraka.</i></p> <p><i>Jedrsko nesrečo.</i></p> <p><i>Kemično nesrečo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>metoda dela s slikovnimi viri</p>	PPT, drsnica 3

	<p>Prikažem fotografijo izlitja nafte iz tankerja Cexxon Valdez.</p> <p><i>Kaj prikazuje ta fotografija?</i></p> <p><i>Res je, gre za izlitje nafte.</i></p> <p>Prikažem fotografijo nesreče v Sevesu.</p> <p><i>Kaj prikazuje peta fotografija?</i></p> <p><i>Res je, na njej so posledice še ene nesreče v kemični tovarni.</i></p> <p>Prikažem fotografijo jedrskih poskusov na otoku Amchitka na Aleutih.</p> <p><i>Kakšne vrste ekološka katastrofa pa je na tej fotografiji?</i></p> <p><i>Drži, gre za jedrski poskus.</i></p> <p><i>Na naslednjih prosojnicah se bomo posvetili najhujšim ekološkim katastrofam v preteklem stoletju in njihovim posledicam.</i></p>	<p><i>Izlitje nafte.</i></p> <p><i>Kemično nesrečo.</i></p> <p><i>Jedrski poskus.</i></p> <p>Poslušajo.</p>		
	<p><i>Za posledicami onesnaženega zraka še dandanes trpi velik del svetovnega prebivalstva. Med najbolj znane ekstremne primere v svetovnem merilu pa gotovo sodi Veliki londonski smog iz zime leta 1952. Tista zima je bila v Angliji zares huda, zato se je močno povečala poraba premoga. Ogromni izpusti iz londonskih gospodinjstev so v kombinaciji z brezvetrjem povzročili, da je mesto zajel oblak črnega smoga. Zaradi zastrupitve dihal je umrlo okrog 12 000 ljudi.</i></p> <p><i>Če si ogledate fotografijo policista, vas gotovo spominja na današnji čas. Kako?</i></p>	<p>Poslušajo razlago.</p> <p>Si ogledujejo fotografijo in</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>metoda dela s slikovnimi viri</p>	<p>PPT, drsnica 4</p>

	<p><i>Podobno kot danes, so si tudi takrat Londončani zaščitili dihala z zaščitnimi maskami. Znete naštetih še kakšno posledico onesnaženja za prebivalce mesta?</i></p> <p><i>Če še niste, prosim zapišite snov v zvezke.</i></p>	<p>odgovarjajo na vprašanja. <i>Policist nosi masko.</i></p> <p><i>Zelo se je zmanjšala vidljivost, zaradi česar je prihajalo do prometnih nesreč.</i></p> <p>Zapišejo snov.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	
	<p><i>Okoljska škoda, ki so jo povzročili podzemni jedrski poskusi na otoku Amchitka na Aljaski v ZDA je za našo današnjo temo pomembna predvsem iz družbenega vidika. Jedrski poskusi v drugi polovici 20. stoletja so bili zelo pogosti zato s tega vidika Amchitka ni nič posebnega, omenjamo pa jih zato, ker so sprožili nastanek enega največjih okoljevarstvenih gibanj v zgodovini, ki je pozive Rimskega kluba uglednih znanstvenikov, humanistov in industrialcev iz leta 1968, konkretiziralo. Aktivistom v Vancouvru v Kanadi ustanovljenega gibanja Greenpeace je leta 1971 s svojimi akcijami uspelo zamakniti jedrski poskus, ki pa je bil zadnji na ameriških Aleutih, saj so to testno območje za tem opustili. Aktivisti so s tem dosežkom sprožili številne podobne akcije po vsem svetu.</i></p> <p><i>Znete naštetih proti čemu vse so protestirali in še protestirajo pripadniki okoljevarstvenih gibanj?</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja. <i>Proti pretiranemu izsekavanju gozdov, prevelikim</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>metoda razgovora</p>	<p>PPT, drsnica 5</p>

	<p><i>Tudi to snov si zapišite v zvezke.</i></p>	<p><i>izpustom plinov, jedrskim poskusom, komercialnemu lovu in ribolovu ogroženih vrst ipd.</i></p> <p>Zapišejo snov.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	
	<p><i>Nam najbližja izmed največjih okoljskih nesreč v preteklem stoletju se je zgodila leta 1976 v kemični tovarni pri italijanskem mestu Seveso pri Milanu. Vodstvo tovarne je poskušalo nesrečo prikriti, a je po nekaj dneh prišlo do množičnih poginov živali, listje na drevesih je porumenelo, nekaj nosečnic iz okoliških krajev pa je spontano splavilo. Po teh dogodkih so oblasti sprožile podrobno preiskavo dogodkov in začele odpravljati posledice nesreče.</i></p> <p><i>Prosim zapišite snov.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Zapišejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT, drsnica 6</p>
	<p><i>Med hude kemične nesreče sodi tudi nesreča v Bhopalu v Indiji. Iz tovarne pesticidov je ušel oblak strupenega plina, kateremu je bilo izpostavljenih več kot pol milijona ljudi. Nesreča je zahtevala 5000 žrtev.</i></p> <p><i>Na prosojnici je naveden podatek, da je število smrti znašalo okrog 25 000. Kako mislite da je umrlo preostalih 20 000 ljudi?</i></p> <p><i>Okoljske katastrofe poleg kratkoročnih škodljivih učinkov pogosto spremljajo tudi dolgoročni, ki pridejo do izraza šele čez leta.</i></p> <p><i>Zapišite v zvezke.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p><i>Umrli so zaradi različnih bolezni, ki jih je povzročilo vdihavanje plina.</i></p> <p>Zapišejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>metoda razgovora</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT, drsnica 7</p>

	<p><i>Lepo prosim, da nekdo prebere besedilo, ki ga vidite na prosojnici.</i></p>	<p>Nekdo bere besedilo: <i>Za nami so se v vojaških vozilih pripeljali vojaki. Pomislil sem, da se je začela vojna ...</i> <i>Vojaki so imeli čez ramena oprtano pravo avtomatsko orožje. Izgovarjali so nerazumljive besede:</i> <i>»dekontaminacija«, »izotopi«, ... Po poti se ni je sanjalo, da je prišlo do eksplozije! Ostal sem živ! Ni bilo več ne hiše ne staršev, niti vrabcev in vran ni bilo več. V grozi sem se prebudil in planil pokonci ...</i> <i>Odgrnil sem zavese ... Gledal sem skozi okno: mar ni na nebu tiste strašanske gobe?</i> <i>Spominjam se, kako se je vojak podil za mačko ...</i> <i>Dozimeter je pri njej prasketal kot strojnica: tresk, tresk. Za njo sta hodila deček in deklica ... Mucka je bila njuna ...</i> <i>Deček je molčal, deklica pa je vpila: »Ne dam je!« Tekla je in</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri</p>	<p>PPT, drsnica 8</p>
--	---	---	--	-----------------------

	<p><i>Na kaj se nanaša prebrano besedilo?</i></p> <p><i>Res je. Morda kdo ve na katero nesrečo se nanaša?</i></p> <p><i>Res je, poslušali smo odlomek iz spomina enega od prebivalcev mesta Pripjat v Ukrajini, ki se nahaja v neposredni bližini elektrarne, kjer se je leta 1989 zgodila jedrska nesreča.</i></p>	<p><i>vpila: »Mucka moja, steci proč! Zbeži, mucka!«</i> <i>Vojak pa se ji je približeval z veliko vrečo iz celofana</i> <i>...</i></p> <p><i>Na posledice jedrske nesreče.</i></p> <p><i>Na nesrečo v Černobilu.</i></p>		
	<p><i>Eden od primerov katastrof s kasnejšimi, dolgoročnimi učinki, je tudi nesreča v jedrski elektrarni Černobil v tedanji Sovjetski zvezi, danes Ukrajini. Iz elektrarne je veter radioaktivne snovi raznosil preko večjega dela Evrope, najbolj pa je bilo prizadeto območje okrog elektrarne, ki je še danes povsem neprimerno za življenje.</i></p> <p><i>Na fotografiji je prizor iz mesta Pripjat. Iz mesta so izselili vseh 50 000 prebivalcev, od katerih jih je veliko umrlo za posledicami različnih rakavih obolenj, ki jih povzroča radioaktivno sevanje.</i></p> <p><i>Prosim zapišite snov iz prosojnice v zvezke.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Si ogledujejo fotografijo.</p> <p>Zapišejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT, drsnica 9</p>
	<p><i>Nesreče tankerjev so zaradi gostega ladijskega prometa in pomena oskrbe z energenti precej pogoste in vse povzročajo hudo škodo okolju. Med najhujše nesreče tankerjev sodi tista iz Aljaske leta 1989, ko je iz</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p>	<p>PPT, drsnica 10</p>

	<p><i>tankerja Cexxon Valdez izteklo med 260 000 in 700 000 sodčkov nafte. Neposredno po nesreči je prišlo do množičnega pogina morskih živali – nesreča je pobila 250 000 morskih ptic in milijone rib in drugih morskih živali. Še danes, 30 let po nesreči, si narava ni opomogla od tako hudega onesnaženja.</i></p> <p><i>Če še niste, zapišite snov.</i></p>	<p>Zapišejo snov.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	
	<p><i>Praden nadaljujemo z drugim vsebinskim poudarkom še preverimo vaše doseganje učnih ciljev, ki sem jih omenil na začetku učne ure.</i></p> <p><i>Naštejte največje okoljske katastrofe v 20. stoletju?</i></p> <p><i>Katero pa je najbolj znano okoljevarstveno gibanje, ki je nastalo leta 1971 v Vancouvru v Kanadi in je še danes aktivno?</i></p> <p><i>Kako pa okoljevarstvena gibanja dosegajo svoje cilje?</i></p> <p><i>Ugotavljam da znate (ocenim zelo dobro, dobro, slabo, glede na odgovore učencev) naštetih največje okoljske katastrofe v 20. stoletju in da poznate okoljevarstvena gibanja in njihovo delovanje.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovrajajo na vprašanja.</p> <p><i>Veliki londonski smog, jedrski poskusi na Amchatki, nesreča v Sevesu, nesreča v Bhopalu, jedrska nesreča v Černobilu, razlitje nafte iz tankerja Cexxon Valdez.</i></p> <p><i>Greenpeace.</i></p> <p><i>S protestnimi akcijami in ozaveščanjem ljudi.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p> <p>metoda razgovora</p>	<p>PPT, drsnica 11</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK: Reševanje okoljskih vprašanj	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
20 minut	<p><i>V drugem vsebinskem poudarku se bomo posvetili reševanju okoljskih vprašanj. Zaradi pritiskov okoljevarstvenikov in očitnih škodljivih posledic za okolje so se tudi politične oblasti lotile reševanja okoljskih vprašanj.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije	PPT, drsnica 12
	<p><i>Ta prizadevanja so se kazala predvsem preko različnih podnebnih konferenc, ki jih je organizirala OZN. Ta je leta 1972 v Stockholmu sprejela sklep UNEP (Okoljski program Združenih narodov), katerega namen je bil skrb za naravno ravnovesje na Zemlji. Temu so sledile še številne druge podnebne konference, recimo leta 1992 v Riu de Janeiru, leta 2015 v Parizu ali pa letošnja konferenca v Glasgowu. Žal sklepi iz teh konferenc večinoma ostajajo le na papirju, saj posameznim državam in korporacijam njihovo izpolnjevanje ni v interesu.</i></p> <p><i>Prosim, zapišite to snov.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Zapisujejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>Individualna učna oblika</p>	PPT, drsnica 12
	<p><i>Se pa je v 70. letih zlasti v razvitih državah, ki si to lahko privoščijo, začelo s sprejemanjem okoljevarstvene zakonodaje. Povečale so se naložbe v čistilne naprave in posodabljanje proizvodnje, medtem ko se umazana industrija seli v manj razvite dele sveta.</i></p> <p><i>Tudi to, prosim, zapišite.</i></p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Zapisujejo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in slikovne demonstracije</p> <p>Individualna učna oblika</p>	PPT, drsnica 12

	<p><i>Reševanje okoljskih vprašanj je, kot veste, precej zahtevno. Predvsem tukaj pridejo do izraza različni interesi družbenih akterjev. Medtem ko nekatere človeške dejavnosti škodujejo okolju, prinašajo korporacijam velike dohodke, s tem se precej denarja nateče tudi v državni proračun, kar lahko država porabi za dvig življenjskega standarda in izboljšanje infrastrukture itd.</i></p> <p><i>Zdaj vas bom razdelil v štiri skupine. Vaša naloga bo, da izberete nekoga, ki bo predstavljal vaša stališča v glede določenega okoljskega vprašanja. Pri tem je pomembno, da se vživite v vlogo, ki jo boste dobili in izražate svoje mnenje iz stališča skupine, ki jo zastopate, ne pa lastnega mnenja. Imeli boste pet minut časa za posvet, nato pa bo vsaka skupina dobila minuto časa, da predstavnik predstavi vaša stališča.</i></p> <p><i>Okoljsko vprašanje, s katerim se boste ukvarjali je vprašanje postavljanja 8 vetrnic za pridobivanje električne energije v bližini Senožec na Primorskem. Prva skupina bo predstavljala interese lokalnega prebivalstva, druga interese energetskega podjetja, ki financira investicijo, tretja interese podjetnikov, ki izdelujejo dele za vetrnice, četrta pa interese okoljevarstvenikov.</i></p> <p><i>Dijake razdelim v skupine.</i></p> <p><i>Lahko začnete z dogovarjanjem.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT, drsnica 13
	Medtem ko dijaki izbirajo predstavnike skupin in usklajujejo svoja stališča za predstavitev, hodim	Izberejo predstavnika skupine,	Skupinska učna oblika	PPT, drsnica 13

	<p>po razredu in sem na voljo za morebitna vprašanja.</p>	<p>usklajujejo svoja stališča in se dogovorijo, kaj bo predstavnik povedal.</p>		
	<p><i>Vaših pet minut za dogovarjanje je poteklo in čas je za vaše predstavitev. Prosim predstavnika skupine investitorjev, da v eni minuti predstavi projekt postavitve in njegov pomen.</i></p>	<p>Poslušajo predstavitev ostalih skupin. Predstavniki predstavijo stališča svojih skupin.</p> <p>Predstavnik investitorjev predstavi stališča (omeni npr., da je vetrna energija obnovljiv vir energije, da je postavitev vetrnic majhen poseg v prostor v primerjavi z drugimi vrstami elektrarn, da je vetrna energija učinkovit vir, da bodo tako lahko zagotavljali čisto in poceni električno energijo lokalnemu prebivalstvu, dobiček od prodaje pa bodo preusmerili v izboljšanje infrastrukture, da postavitev elektrarn odpira nova delovna mesta ipd.).</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja.</p>	<p>PPT, drsnica 13</p>

	<p><i>Besedo dajem še predstavniku skupine okoljevarstvenikov.</i></p>	<p>Predstavnik okoljevarstveniko v predstavi stališča svoje skupine (npr. da vetrnice pogosto poškodujejo ptice, da je njihov hrup škodljiv za živali in ljudi, da imajo vetrnice rok trajanja in da je potem potrebna razgradnja delov ipd.).</p>		
	<p><i>V naslednji minuti se lahko znotraj skupin uskladite glede replik na to, kar so povedali ostali, nato pa boste predstavniki dobili pol minute časa, da poveste svoje replike.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT, drsnica 13</p>
	<p><i>Lahko predstavite svoje replike. Najprej dajem besedo predstavniku investitorjev.</i></p> <p><i>Naj poda repliko še predstavnik dobaviteljev delov.</i></p> <p><i>Repliko naj poda predstavnik lokalnih prebivalcev.</i></p>	<p>Predstavnik investitorjev poda repliko na preostale skupine, s katerim od v zgornji vrstici tabele naštetih argumentov.</p> <p>Predstavnik dobaviteljev poda repliko na preostale skupine s katerim od v zgornji vrstici tabele naštetih argumentov.</p> <p>Predstavnik lokalnih prebivalcev poda</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda izkustvenega učenja.</p>	<p>PPT, drsnica 13</p>

	<p><i>In še odgovor predstavnika okoljevarstvenikov.</i></p> <p><i>Že v igri vlog se opazi, koliko različnih interesov preprečuje oz. vsaj otežuje učinkovito reševanje okoljskih vprašanj, v realnosti pa je to še toliko bolj opazno.</i></p>	<p>repliko na preostale skupine s katerim od v zgornji vrstici tabele naštetih argumentov.</p> <p>Predstavniki okoljevarstvenikov v poda repliko na preostale skupine s katerim od v zgornji vrstici tabele naštetih argumentov.</p> <p>Poslušajo.</p>		
	<p><i>Preverimo še vaše doseganje ciljev tega vsebinskega poudarka. Naštejte pomembnejše okoljske konference OZN.</i></p> <p><i>Kako pa okoljska vprašanja rešujejo države na nacionalni ravni?</i></p>	<p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p><i>Stockholm, 1972, Rio de Janeiro, 1992, Pariz, 2015, Glasgow, 2021.</i></p> <p><i>S sprejemanjem okoljevarstvene zakonodaje.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PPT, drsnica 14</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČNA SREDSTVA
7 minut	<i>V današnji učni uri smo se ukvarjali z dvema vsebinskima poudarkoma in sicer z ekološkimi katastrofami v 20. stoletju in reševanjem okoljskih vprašanj.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	PPT, drsnica 15

	<p>Razdelim preverjalne liste.</p> <p><i>Na preverjalnih listih, ki sem vam jih razdelil imate tri naloge, s katerima bomo preverili vaše doseganje učnih ciljev današnje ure. Imate 3 minute, da rešite naloge.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>		
	<p><i>Lahko začnete z reševanjem.</i></p> <p>Hodim po razredu in sem na voljo za morebitna vprašanja.</p>	<p>Rešujejo naloge na preverjalnem listu.</p>	<p>Individualna učna oblika</p>	<p>PPT, drsnica 15</p>
	<p><i>Čas je potekel. Lep prosim nekoga da prebere rešitve pri prvi nalogi.</i></p> <p><i>Za vsak pravilen odgovor dobite pol točke. Prosim pri vseh nalogah sproti zapisujete točke.</i></p> <p><i>Naj nekdo prebere odgovora na vprašanji pri drugi nalogi.</i></p> <p><i>Za vsak pravilen odgovor dobite eno točko.</i></p> <p><i>Naj nekdo prosim prebere še pravilno dopolnjeno besedilo pri tretji nalogi.</i></p>	<p>Berejo rešitve.</p> <p><i>3, 2, 3, 4, 5, 1.</i></p> <p><i>Greenpeace.</i></p> <p><i>S protestnimi akcijami in ozaveščanjem ljudi.</i></p> <p><i>OZN je leta 1972 v Stockholmu sprejela sklep UNEP (Okoljski program Združenih narodov), katerega namen je bil skrb za naravno ravnovesje na Zemlji. Temu so sledile še številne</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>PPT, drsnica 15</p>

	<p><i>Vsaka pravilna dopolnitev vam prinese pol točke. Seštejte točke in izračunajte kakšno oceno bi dobili, če bi danes imeli ocenjevanje znanja</i></p>	<p><i>druge podnebne konference, recimo leta 1992 v Riu de Janeiru, leta 2015 v Parizu in letošnja konferenca v Glasgowu. V 70. letih prejšnjega stoletja so zlasti razvitejše države začele sprejemati okoljevarstveno zakonodajo za zaščito okolja. Reševanje ekoloških vprašanj je velik izziv za družbo predvsem zato, ker imajo različne strani različne interese.</i></p>		
	<p>Na koncu ure ocenim (od 1 do 5) dosežene izobraževalne cilje po preverjanju:</p> <p>Dijak/inja zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naštetih največje okoljske katastrofe v 20. stoletju, - naštetih glavna okoljevarstvena gibanja in njihovo delovanje, - naštetih pomembnejše okoljske konference OZN, - razložiti, kako okoljska vprašanja rešujejo posamezne države, - naštetih izzive reševanja ekoloških vprašanj. 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT, drsnica 15</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	<i>Preverjalni list - prazen</i>
PRILOGA 2 :	<i>Preverjalni list - izpolnjen</i>
PRILOGA 3 :	<i>PowerPoint predstavitev</i>

PRILOGA 1 – PREVERJALNI LIST - PRAZEN

EKOLOŠKA VPRAŠANJA IN OKOLJEVARSTVENA GIBANJA – PREVERJALNI LIST

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Število doseženih točk: _____

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

1. Kraje poveži z ekološko katastrofo, ki se je tam zgodila tako, da na prazne črte v levem stolpcu vpišeš ustrezne številke iz desnega stolpca. Posamezno številko lahko napišeš na več črtic.

___ / 3 t

___ Bhopal	1 Veliki smog
___ Černobil	2 jedrska nesreča
___ Seveso	3 kemična nesreča
___ Amchitka	4 podzemni jedrski poskusi
___ obala Aljaske	5 razlitje nafte
___ London	

2. Odgovori na vprašanja.

___ / 2 t

Katero je najbolj znano okoljevarstveno gibanje, ki je nastalo leta 1971 v Vancouveru v Kanadi in je še danes aktivno?

Kako okoljevarstvena gibanja dosegajo svoje cilje?

2. Reševanje okoljskih vprašanj

3. Dopolni besedilo.

___ / 3 t

OZN je leta 1972 v _____ sprejela sklep UNEP (Okoljski program Združenih narodov), katerega namen je bil skrb za naravno ravnovesje na Zemlji. Temu so sledile še številne druge podnebne konference, recimo leta _____ v Riu de Janeiru, leta 2015 v _____ in letošnja konferenca v _____. V 70. letih prejšnjega stoletja so zlasti razvitejše države začele sprejemati _____ zakonodajo za zaščito okolja. Reševanje ekoloških vprašanj je velik izziv za družbo predvsem zato, ker imajo različne strani

_____.

PRILOGA 2 – PREVERJALNI LIST – IZPOLNJEN

EKOLOŠKA VPRAŠANJA IN OKOLJEVARSTVENA GIBANJA – PREVERJALNI LIST

Ime in priimek: **dijak**

Datum: **9. 12. 2021**

Število doseženih točk: **8**

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

1. Kraje poveži z ekološko katastrofo, ki se je tam zgodila tako, da na prazne črte v levem stolpcu vpišeš ustrezne številke iz desnega stolpca. Posamezno številko lahko napišeš na več črtic. _____ / 3 t

3 Bhopal	1 Veliki smog
2 Černobil	2 jedrska nesreča
3 Seveso	3 kemična nesreča
4 Amchitka	4 podzemni jedrski poskusi
5 obala Aljaske	5 razlitje nafte
1 London	Vsak pravilen odgovor 0,5 t.

2. Odgovori na vprašanja. _____ / 2 t

Katero je najbolj znano okoljevarstveno gibanje, ki je nastalo leta 1971 v Vancouveru v Kanadi in je še danes aktivno?

Greenpeace. (1 t)

Kako okoljevarstvena gibanja dosegajo svoje cilje?

S protestnimi akcijami in ozaveščanjem ljudi. (1 t)

2. Reševanje okoljskih vprašanj

3. Dopolni besedilo. _____ / 3 t

OZN je leta 1972 v **Stockholmu (0,5 t)** sprejela sklep UNEP (**Okoljski program Zdrženih narodov**), katerega namen je bil skrb za naravno ravnovesje na Zemlji. Temu so sledile še številne druge podnebne konference, recimo leta **1992 (0,5 t)** v Riu de Janeiru, leta 2015 v **Parizu (0,5 t)** in letošnja konferenca v **Glasgowu (0,5 t)** V 70. letih prejšnjega stoletja so zlasti razvitejše države začele sprejemati **okoljevarstveno (0,5 t)** zakonodajo za zaščito okolja. Reševanje ekoloških vprašanj je velik izziv za družbo predvsem zato, ker imajo različne strani **različne interese (0,5 t)**.

PRILOGA 3 – POWERPOINT PREDSTAVITEV

Drsnica 1:

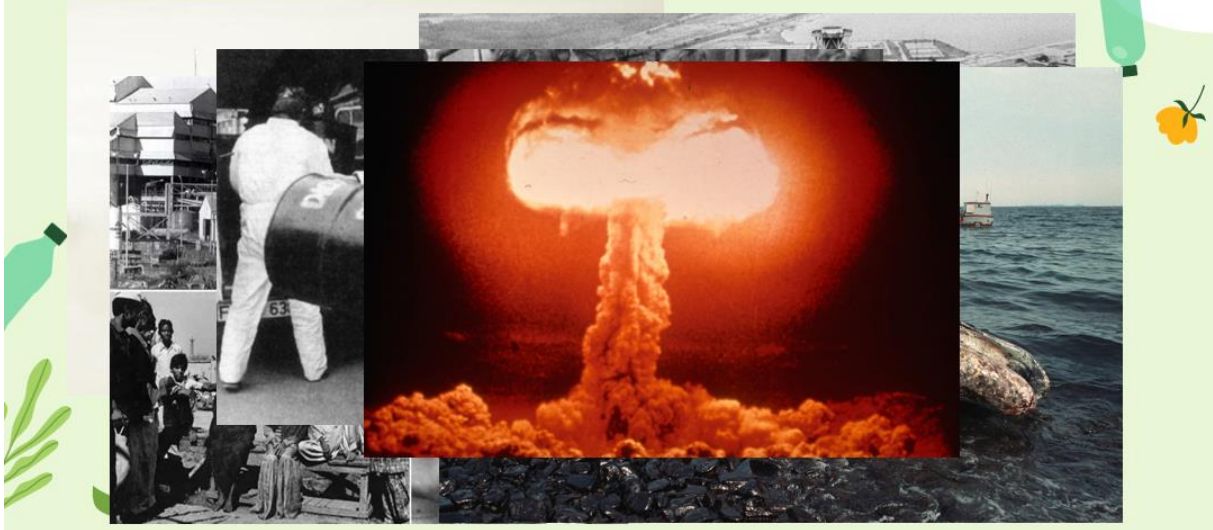

Drsnica 2:

Drsnica 3:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

Drsnica 4:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

– Veliki londonski smog, Združeno Kraljestvo – 1952

- Huda zima >>> velika poraba premoga
- London zajame črn oblak izpustov
- Umre okrog 12 000 ljudi

Drsnica 5:

1. Okoljske katastrofe v 20. in 21. stoletju – Jedrski poskusi na Amčitki, ZDA – 1971

- Podzemni jedrski poskusi >>> radioaktivno sevanje
- Aktivisti Rimskega kluba in novoustanovljenega Greenpeace-a dosežejo konec jedrskih poskusov na Amčitki

Drsnica 6:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju – Nesreča v Sevesu, Italija – 1976

- Iz tovarne uide strupen oblak plinov, kar vodstvo prikrije
- Po nekaj dneh začnejo poginjati živali
- Spontani splavi nosečnic

Drsnica 7:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju – Nesreča v Bhopalu, Indija – 1984

- Iz tovarne pesticidov uide strupen oblak plinov
- Najhujša kemična nesreča v zgodovini
- 25 000 smrti, 50 000 poškodb

Drsnica 8:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

»Za nami so se v vojaških vozilih pripeljali vojaki. Pomislil sem, da se je začela vojna ...

Vojaki so imeli čez ramena oprtano pravo avtomatsko orožje. Izgovarjali so nerazumljive besede: »dekontaminacija«, »izotopi«, ... Po poti se ni je sanjalo, da je prišlo do eksplozije! Ostal sem živ! Ni bilo več ne hiše ne staršev, niti vrabcev in vran ni bilo več. V grozi sem se prebudil in planil pokonci ... Odgrnil sem zavese ... Gledal sem skozi okno: mar ni na nebu tiste strašanske gobe?

Spominjam se, kako se je vojak podil za mačko ... Dozimeter je pri njej prasketal kot strojnica: tresk, tresk. Za njo sta hodila deček in deklica ... Mucka je bila njuna ... Deček je molčal, deklica pa je vpila: »Ne dam je!« Tekla je in vpila: »Mucka moja, steci proč! Zbeži, mucka!« Vojak pa se ji je približeval z veliko vrečo iz celofana ...«

Spomin prebivalca Pripjata, 1989

Drsnica 9:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

– Jedrska nesreča v Černobilu, Ukrajina – 1986

- Eksplozija jedrskega reaktorja
- Oblak radioaktivnih snovi ponese čez večji del Evrope

Drsnica 10:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

– Nesreča tankerja Exxon Valdez, ZDA – 1989

- Izlitje od 260 000 do 700 000 sodčkov nafte
- Množičen pogin morskih živali
- Velika dolgoročna škoda za morske in obalne ekosisteme

Drsnica 11:

1. Okoljske katastrofe v 20. stoletju

Sprotno ponavljanje

Drsnica 12:

2. Reševanje okoljskih vprašanj

Konference OZN

- Stockholm, 1972 – UNEP (Okoljski program Združenih narodov)
- Rio de Janeiro, 1992
- Pariz, 2015
- Glasgow, 2021

Okoljevarstvena zakonodaja

- Sprejemanje se začne v 70. letih
- Selitev umazane industrije v manj razvite države

Drsnica 13:

Drsnica 14:

Drsnica 15:

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?**

IME IN PRIIMEK: Maja Perinčič

DATUM: 13. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4.letnik gimnazije	
Datum:	9. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Izbirna tema: Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni.
	Poglavje iz učbenika:	Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni.
Učna enota – naslov učne ure:	Kako so socialne dobrine spremenile vsakdanje življenje?	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> – frontalna učna oblika – individualna učna oblika – skupinska učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> – metoda razlage – metoda razgovora – metoda slikovne demonstracije – metoda besedne demonstracije – metoda dela s slikovnimi viri (grafikoni) 	
Učne tehnike:	– Nevihta možganov oz. viharjenje idej ali brainstorming	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojasnijo, koliko so bile socialne dobrine dostopne vsem /.../; – ključne spremembe iz zgodovine načinov življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor.« <p>(Učni načrt, 2008, str. 44–45).</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – naštetih faze zaposlovanja v povojnih letih – razložiti položaj zaposlenih žensk v povojnem obdobju – razložiti razvoj slovenskega turizma v petdesetih in šestdesetih letih – naštetih slabosti prometnih povezav v petdesetih in šestdesetih letih – razložiti spremembe, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – upoštevati navodila – odgovarjati na različna vprašanja – izdelovati pisne izdelke (turistični letak) – sodelovati v skupini

	Vzgojni učni cilji	Ob koncu učne ure učenec zna: – spoštovati kulturo dediščino in preteklost
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> – Uvajanje, – Obravnavanje nove učne snovi – Urjenje – Preverjanje. 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaposlitev 2. Turizem in promet 3. Izobraževanje 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> – PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi, – učno-delovni list, – preverjalni list.
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> – računalnik, – LCD projektor, – projekcijsko platno, – diaprojektor, – flomastri.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p><u>Slovenščina</u>: učenci govorijo in berejo v slovenskem jeziku.</p> <p><u>Sociologija</u>: učenci analizirajo vlogo žensk in moški v družbi na primeru zaposlitve ter problematiko neenakosti.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p><u>Eksistenčni minimum</u>: za življenje nujno potrebna sredstva.</p> <p><u>Sindikalni turizem</u>: letovanje ljudi v počitniških domovih, kateri lastniki so bile sindikalne podružnice.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Program splošna gimnazija. Zgodovina (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i></p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2020/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 1. 12. 2021)</p>
	Učna priprava	<p>Antoličič G., Frantar Š., Popovič Lozar G. in Režek M. <i>Zgodovina 4: Sodobnost. Digitalni učbenik za zgodovino v 4. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, str. 323–328.</p> <p>https://www.ucimte.com/?q=interaktivni_ucbenik/1000439 (Dostop: 1. december 2021).</p> <p>»Eksistenčni minimum« Fran.</p> <p>https://fran.si/iskanje?Query=eksisten%C4%8Dni&</p>

	<p>All=eksisten%C4%8Dni&FilteredDictionaryIds=130&View=2 (Dostop: december 2021).</p> <p>Gabrič Aleš in Režek Mateja. <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrto letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011, str. 294–296.</p> <p>Plače (po raziskovanju o strukturi plače). https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8918 (Dostop: 1. december 2021, zadnjič dopolnjeno 2020).</p> <p>Zlata leta v Sloveniji. https://siol.net/novice/slovenija/zlata-leta-v-sloveniji-451132 (Dostop: december 2021, zadnjič dopolnjeno 2017).</p>
PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Portorož. https://eucbeniki.sio.si/geo9/2630/800px-Portoroz-hotel_Palace.JPG (Dostop: 6. december 2021) – Krajska gora smučišče. https://eucbeniki.sio.si/geo9/2639/slika_4_Kanjska_Gora.jpg (Dostop: 6. december 2021) – Različni poklici. https://redlakejobs.ca/wp-content/uploads/2020/10/employment.jpg (Dostop: 6. december 2021) – Promet. https://www.total-slovenia-news.com/media/k2/items/cache/777ef6b3c7c61d83abda6d10e82316db_XL.jpg (Dostop: 6. december 2021) <p>Drsnica 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Učni cilji. https://www.oswaalbooks.com/uploads/news/photos/How%20to%20study%20effectively%20and%20achieve%20your%20goals.png (Dostop: 6. december 2021) <p>Drsnica 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dizelski motorji v tovarni Litostroj. https://zgodovinanadlani.si/wp-content/uploads/2017/03/Preizku%a1anje-novih-dizelskih-motorjev-v-tovarni-Litostroj-leta-1961.-Foto-Milo%a1-%a0vabi%4d.-Hrani-Muzej-novej%a1e-zgodovine-Slovenije..jpg (Dostop: 6. december 2021)

- Povojna obnova Ljubljane.
https://zgodovinanadlani.si/wp-content/uploads/2017/02/FS2986_5-Obnovitvena-dela-na-Tromostovju-Ljubljana-12.12.1945.-Foto-Rudi-Vavpoti%20%28d.-Hrani-Muzej-novej%20a1e-zgodovine-Slovenije.jpg.jpg (Dostop: 6.december 2021)

Drsnica 7:

- Printscreen iz Antoličič G., Frantar Š., Popovič Lozar G. in Režek M. *Zgodovina 4: Sodobnost. Digitalni učbenik za zgodovino v 4. letniku gimnazij*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, str. 325.

Drsnica 8:

- Ženske v tekstilni industriji.
<https://maribor24.si/wp-content/uploads/2019/07/Lilet-2.jpg> (Dostop: 6. december 2021)
- Tekstilna industrija.
<https://static.vecer.com/images/slike/2017/03/07/00126501F-1300.jpg> (Dostop: 6. december 2021)
- Ženske v kovinski industriji.
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0f/Industrija_kovinskih_izdelkov_-_IKI_Maribor_1960_%283%29.jpg (Dostop: 6. december 2021)

Drsnica 9:

- Printscreen iz Plače (po raziskovanju o strukturi plače).
<https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8918> (Dostop: 1. december 2021, zadnjič dopolnjeno 2020).

Drsnica 10:

- Kopališki turizem.
https://fototekamnz.files.wordpress.com/2016/08/ept2576_2.jpg (Dostop: 1. december 2021)
- Avtokamp.
https://old.delo.si/images/slike/picture/20131106/o_Panorama-Avtokamp-Sirena-N-hires-jpeg0_1024.jpg (Dostop: 1. december 2021)

Drsnica 11

- Sejem avtomobilov.
<https://siol.net/media/img/f2/97/394dddfc20e576708022-avtosejem.jpeg> (Dostop: 1.

	<p>december 2021)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zastoj v prometu. https://images.24ur.com/media/images/1500x1000/Jul2019/ef0d06c094_62273246.jpg?v=d41d (Dostop: 1. december 2021) <p>Drsnica 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Turistični letak. https://i.pinimg.com/736x/0f/ce/1d/0fce1d88f1b14129eaa0e48021db714c.jpg (Dostop: 1. december 2021) <p>Drsnica 14:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prvomajski sprehod. https://zgodovinanadlani.si/wp-content/uploads/2017/10/Prvomajski_sprevod_v_Ljubljani_1961_foto-Jo%C5%BEE-Gal-Ve%C4%8Der-Wikipedia.jpg (Dostop: 1. december 2021) <p>Drsnica 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Printscreen iz Gabrič Aleš in Režek Mateja. <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrto letnik gimnazije.</i> Ljubljana: DZS, 2011, str. 296
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS 5 minut	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Za začetek učne ure si bomo pogledali na PowerPointu slike, ki predstavljajo današnjo tematiko. Vsak zase naj poskuša ugotoviti, katera področja vsakdanjega življenja predstavljajo. Ima kdo že kakšno idejo?</i></p> <p>Pokličem jih po imenu in po vrsti kot sedijo.</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>zaposlitev, morje, turizem, počitnice, šola</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Nevihta možgano v.</p>	<p>Drsnica 1.</p>

	<i>ipd..</i>		
<p><i>Vse vaše predloge, lahko strnemo v tri ključna področja, ki so zaznamovala čas po drugi svetovni vojni na slovenskem. Naslov današnje učne ure je Kako so socialne dobrine spremenile vsakdanje življenje.</i></p> <p><i>Učna ura bo tako razdeljena na 3 vsebinske poudarke:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Zaposlitev</i> <i>2. Izobraževanje</i> <i>3. Turizem in promet</i> 	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, Metoda razlage.	Drsnica 2 in 3.
<p><i>Po koncu današnje učne ure boste znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>– naštetih faze zaposlovanja v povojnih letih,</i> <i>– primerjati položaj zaposlenih žensk v povojnem obdobju,</i> <i>– ovrednotiti spremembe, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958,</i> <i>– razložiti razvoj slovenskega turizma v petdesetih in šestdesetih letih,</i> <i>– naštetih slabosti prometnih povezav v petdesetih in šestdesetih letih.</i> <p><i>Zdaj vam bom razdelila učno-delovne liste, ki jih boste reševali sprti med razlago, na koncu vsakega vsebinskega poudarka pa ga bomo skupaj pregledali. Na koncu učne ure boste dobili še preverjalne liste, ki jih boste rešili.</i></p> <p>Razdelim liste učno-delovne liste.</p>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, Metoda razlage.	Drsnica 4, učno-delovni list (priloga 5).
	Učenci prejmejo liste.		

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Zaposlitev (10 minut)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Takratna oblast se je zavzemala, da so si tako delavci kot kmetje lahko zagotovili tiste dobrine, ki so bile včasih dostopne samo višjim slojem. Prva od teh je bila zaposlitev, da bi lahko vsak dosegel eksistenčni minimum.</i></p> <p><i>Bi mi znal kdo razložiti kaj pomeni izraz eksistenčni minimum?</i></p> <p><i>Da, izraz eksistenčni minimum pomeni za življenje nujno potrebna sredstva. Da so ljudje lahko sploh preživeli in da so lahko pridobili te osnovne dobrine, je oblast začela s fazami intenzivnega zaposlovanja.</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>da si lahko ljudje zagotovijo vsaj osnovne potrebščine kot je npr. hrana, prebivališče.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 5.</p>

	<p><i>Prva faza intenzivnega zaposlovanja, se je začela takoj v povojnih letih, saj je bilo dela pri povojni obnovi dovolj za vse. Država je tako prevzela plačilno politiko, skrb za socialno in pokojninsko zavarovanje. Drugo fazo zaposlovanja je sprožila industrializacija v petdesetih letih, tretjo pa razvoj terciarnih (npr. turizem, promet) in kvartarnih dejavnosti (npr. šolstvo, zdravstvo) v šestdesetih letih.</i></p> <p><i>Tudi kmalu po vojni, sta bila vsem državnim uslužbencem zagotovljena socialno in zdravstveno varstvo.</i></p>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 6.
--	---	-------------------	--	------------

<p><i>Večina zaposlenih delavcev je bilo moškega spola. Ali je socialistični sistem težil k enakopravnosti spola?</i></p> <p><i>Kaj menite, kje se je to prvo pokazalo?</i></p> <p><i>Res je. Socialistični sistem je ob družbeni enakosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov, zato je med zaposlenimi hitro začel naraščati delež žensk.</i></p> <p><i>Na drsnici lahko vidite odlomek iz knjige Slovenske na prehodu v Socializem, ki govori o položaju žensk. Enega od vas bi prosila, če lahko odlomek prebere.</i></p> <p><i>Pokličem učenca po imenu, da prebere vir.</i></p>	<p>Učenci odgovarjajo: <i>da.</i></p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>pri zaposlitvi žensk na delovnih mestih.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenec z drsnice prebere odlomek.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 7.</p>
--	---	---	-------------------

	<p><i>Kljub nekemu pozitivnemu vtisu, ki nam ga odlomek daje, pa v praksi ženske niso dosegale tolikšnega enakopravnega položaja. Največ delovnih mest so ženske zasedale v industriji predvsem na slabše plačanih mestih npr. v tekstilni industriji ali pa na nižjih delovnih mestih v administraciji. Posledično je bila povprečna plača zaposlene ženske veliko bolj nižja od povprečne plače moškega. Prav tako pa so težje napredovale na boljša delovna mesta.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 8.
	<p><i>Če si za primerjavo pogledamo podatke iz leta 2018 ki jih je izdal statistični urad republike Slovenije, so v večini dejavnosti moški v povprečju zaslužili več kot pa ženske. Kljub temu, da je danes veliko več žensk zaposlenih kot je bilo včasih, je situacija glede višine plače še vedno zelo aktualna.</i></p> <p><i>Če se vrnemo nazaj v povojni čas lahko vidimo, da se je kljub emancipaciji, zaposlovanju in prevzemanju pomembnejših funkcij žensk v družbi, odnos moških do gospodinjskih opravil spreminjal počasi zelo počasi. V večini so ženske še vedno bile doma ter so skrbele za večino gospodinjskih del in vzgojo otrok.</i></p> <p><i>Zdaj bomo pregledali prvi vsebinski poudarek, ki ga imate na učno-delovnem listu.</i></p> <p><i>Pokličem učence po imenu, da preberejo, kako so dopolnili besedilo na učno-delovnem listu za prvi vsebinski poudarek. Na računalniku odprem Word dokument učno-delovni list z rešitvami.</i></p>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 9.
		Učenci poslušajo.	Metoda razlage.	Učno-delovni list (priloga 5) in učno-delovni list z rešitvami (priloga 6).
		Učenci preberejo rešitve na učno-delovnem listu.	Metoda razgovora.	

2. VSEBINSKI POUDAREK: Turizem in promet (13 minut)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>V petdesetih letih so se začele razvijati tudi turistične storitve. Te so bile hkrati z dviganjem življenjskega standarda široko dostopne, kar je omogočilo razvoj turistične gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države kot je Portorož in Piran. Prevladoval je tako imenovani sindikalni turizem.</i></p> <p><i>Kaj je sindikalni turizem?</i></p> <p><i>Res je. Ljudje so lahko letovali v počitniških domovih, kateri lastniki so bile sindikalne podružnice. Najbolj priljubljeni takšni območji sta bili slovenska in hrvaška obala.</i></p> <p><i>Poleg poletnega, pa se je z gradnjo večjega števila žičnic na slovenskih smučiščih, razmahnil tudi zimski turizem. Turistična ponudba se je skokovito povečala in je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvainpolkrat. Poleg že uveljavljenih oblik turizma (planinstvo, smučanje, sindikalni turizem), sta se začela uveljavljati še kmečki in kongresni turizem.</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>delavci določenega podjetja so lahko letovali v počitniških domovih, kateri lastniki so bila podjetja.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 10.</p>

<p><i>Ko so Slovenci dobili potne liste in avtomobile, so se začeli vedno bolj pogosteje odločati za letovanje v tujini. Poleg tega pa so začeli v Jugoslavijo prihajati tudi tuiji gostje.</i></p> <p><i>Kaj mislite, kakšne so bile prometne povezave pri nas?</i></p> <p><i>Res je. Največja nadloga pri potovanjih, so bile slabe prometne povezave, ki so zelo zaostajale. Železniške zveze so bile vedno bolj slabše, saj so zaradi nerentabilnosti ob koncu 60ih let nekatere proge opustili. Promet se je v večji meri premaknil na ceste, ampak zagona pri posodabljanju cestnega omrežja in gradnji avtocest je bilo v kriznih sedemdesetih in osemdesetih konec. Slabe ceste tako niso držale navala velika števila avtomobilov, posledica pa so bile tudi številne prometne nesreče. Svetla točka pri izboljšanju prometnih povezav pa je bilo odprtje letališča Brnik decembra leta 1963.</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>prometne povezave so bile slabe.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 11.</p>
<p><i>Sedaj imam za vas pripravljeno nalogo, ki jo boste ustvarjali v skupinah. Predstavljajte si, da ste turistična agencija iz šestdesetih let in izdelajte turistični letak, ki vabi ljudi na določeno slovensko destinacijo. Izdelate ga lahko za poletne ali zimske počitnice- po želji. Letak mora vsebovati: ime agencije, kraj letovanja, namestitev (hotel, apartma, toplice, planinska koč...), čas nastanitve in plačilo namestitve. Primer takega bolj sodobnega letaka lahko vidite na drsnici. Vsaka skupina bo na koncu</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 12.</p>

<p><i>predstavila svoj letak, zato določite nekoga, ki bo v skupini poročevalec. Za izdelavo letaka imate na voljo 5 minut.</i></p> <p>Učence razdelim po skupinah, razdelim jim prazne papirje in flomastre.</p> <p><i>So navodila vsem jasna ali ima mogoče še kdo kakšno vprašanje?</i></p>	<p>Učenci se presedejo po skupinah.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>da/ne.</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p>	
<p>Učenci pričnejo z izdelavo izdelka. Hodim po razredu in preverjam, kako jim gre delo. Če so kakšne nejasnosti, jim v tem primeru pomagam.</p>	<p>Učenci izdelujejo letake.</p>	<p>Skupinska učna oblika.</p>	
<p><i>Počasi zaključite izdelek, saj je 5 minut preteklo. Zdaj bo vsaka skupina na kratko predstavila svoj turistični letak.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in zaključujejo z delom.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
<p>Prvo skupino povabim k predstavitvi.</p> <p>Ko konča prva skupina povabim drugo skupino, da predstavi svoj letak.</p> <p>Predstavitve letaka nadaljuje tretja skupina.</p> <p>Na koncu povabim še četrto skupino, da predstavi svojo nalogo.</p>	<p>Učenci prve skupine predstavijo svoje delo, ostali dijaki poslušajo.</p> <p>Učenci druge skupine predstavijo svoje delo, ostali dijaki poslušajo.</p> <p>Učenci tretje skupine predstavijo svoje delo, ostali dijaki poslušajo.</p> <p>Učenci četrte skupine predstavijo svoje delo, ostali dijaki</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	

	poslušajo.		
<p><i>Prosim vas, če se lahko usedete nazaj na svoja mesta. Prosim če mi lahko še vsak iz skupine prinese izdelek k meni.</i></p> <p><i>Na drsnici lahko vidite še idejo mojega turističnega letaka kot eno izmed možnih rešitev.</i></p> <p>Na PowerPoint drsnici pokažem možno rešitev naloge.</p> <p><i>Preglejmo še drugi vsebinski poudarek, ki ga imate na učno-delovnem listu.</i></p> <p>Pokličem učence po imenu, da preberejo, kako so dopolnili besedilo na učno-delovnem listu za drugi vsebinski poudarek. Na računalniku odprem Word dokument učno-delovni list z rešitvami.</p>	<p>Učenci poslušajo, mi prinesejo izdelke in se posedejo na svoja mesta.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci na PowerPointu pogledajo rešitev avtentične naloge.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci preberejo rešitve na učno-delovnem listu.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 13.</p> <p>Učno-delovni list (priloga 5) in učno-delovni list z rešitvami (priloga 6).</p>

3. VSEBINSKI POUDAREK: Izobraževanje (7 minut)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Poglejmo si še zadnji vsebinski poudarek. Ena od ključnih dobrin je bila izobraževanje. Oblast je zagovarjala izhodišče, da morajo imeti vsi otroci enake možnosti za šolanje. Tako je bila leta 1958 uvedena nova šolska zakonodaja, ki je v temeljih spremenila šolski sistem. Z reformo se je možnost za vpis na srednje in visoke šole povečal, hkrati pa je ta omogočil lažjo prehodnost med različnimi tipi šol in tudi ustanavljanje novih šol. Uzakonjena je bila tudi enotna obvezna osemletna osnovna šola, ki je omogočala vpis na vse vrste novih šol.</i></p> <p><i>Na drsnici lahko vidite grafikon. Kaj prikazuje?</i></p> <p><i>Ali se delež otrok skozi leta povečuje?</i></p> <p><i>Po končani osnovni šoli so lahko šolanje nadaljevali na poklicnih šolah ali na gimnazijah, s katerih so se lahko vpisali na fakultete in dosegli visokošolsko izobrazbo. Strokovno šolstvo je z novimi vrstami šol doživelo izreden razvoj.</i></p> <p><i>Katera od univerz je bila v tem obdobju na novoustanovljena in zakaj?</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>prikazuje delež otrok v šolah v letih</i></p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>da se.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>zaradi vedno večje potrebe po</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda dela s slikovnimi viri (grafikon).</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 14.</p>

<p><i>Tako je. Zaradi želje po pridobivanju večjega števila visoko izobraženega kadra, tudi zaradi potreb gospodarstva, je bila poleg že obstoječe Univerze v Ljubljani leta 1975 ustanovljena še Univerza v Mariboru, v okviru obeh pa so nastale številne nove fakultete.</i></p>	<p><i>izobraženem kadru, je nastala univerza v Mariboru.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	
<p><i>Novosti, ki jih je uvedla reforma, so se dotikale tudi obmejnih območjih z italijansko in madžarsko manjšino, zato se je začel uveljavljati nov način manjšinskega šolstva, kjer je potekalo učenje jezika manjšine. To pa bi vodilo v sporazumevanje in strpnejši odnos med pripadniki obeh narodov.</i></p> <p><i>Ali se je nova reforma dotaknila tudi izobraževanja odraslih?</i></p> <p><i>Da, res je. V reformi pa tudi niso zanemarili izobraževanja odraslih, ki zaradi različnih razlogov v mladosti, niso prišli do izobrazbe. Nov način izobraževanja jim je omogočal, da so po delovnem času obiskovali tečaje ali šole in ob opravljanju izpitov dosegli zaželeno izobrazbo.</i></p> <p><i>Posledice, ki jih je prinesla reforma so bile vsekakor pozitivne. Povprečna izobrazba Slovencev je po šolski reformi začela naglo naraščati. Kljub razvoju visokega šolstva je država premalo denarja namenjala uspešnemu uvajanju novih znanj v proizvodni proces. Zaradi tega je Slovenija zaostajala za zahodnimi državami, saj so le redke tovarne svoje razvojne oddelke opremile s</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>da</i>.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 15.</p>

	<i>sodobnimi napravami, hkrati pa so premalo vlagale v šolanje sposobnih strokovnjakov.</i>			
	<i>Prikazan vir na drsnici govori prav o tem, kako je takratna ideologija oblasti manj vlagala v razvoj in visoko šolanje strokovnjakov. Prosim, če ga lahko nekdo prebere.</i>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 16.
	Pokličem učenca po imenu, da prebere vir.	Učenec z drsnice prebere odlomek.	Metoda besedne demonstracije.	
	<i>Preverimo še zadnji vsebinski poudarek na učno- delovnem listu.</i>	Učenci poslušajo.	Metoda razlage.	Učno- delovni list (priloga 5) in učno- delovni list z rešitvami (priloga 6).
	Pokličem učence po imenu, da preberejo, kako so dopolnili besedilo na učno- delovnem listu za tretji vsebinski poudarek. Na računalniku odprem Word dokument učno- delovni list z rešitvami.	Učenci preberejo rešitve z učno- delovnega lista.	Metoda razgovora.	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS 10 minut	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<i>Za konec boste rešili še preverjalne liste snovi današnje učne ure. Prosim, da jih reši vsak posamezno. Na voljo imate 5 minut, nato pa jih bomo skupaj pregledali.</i>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 17, preverjalni list (priloga 3).
	Razdelim preverjalne liste.	Prejmejo preverjalne liste.		
	Spremljam delo učencev.	Rešujejo preverjalni list.	Individualna učna oblika.	Drsnica 17, preverjalni list

			(priloga 3).
<i>Čas se je iztekel, tako da bomo zdaj skupaj preverili odgovore.</i>	Učenci poslušajo	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 17.
Za vsako nalogo naključno pokličem učenca po imenih, da preberejo navodilo naloge in svoje odgovore. Odgovore spremljam, če so napačni jih popravim, jim odgovor razložim ali pa podam pravilni odgovor. Dodatno jim tudi razložim točkovanje. Pravilni odgovori in točkovanje se nahajajo na drsnici, da lahko učenci lažje spremljajo in si popravijo naloge.	Učenci preberejo odgovore in poslušajo obrazložitev točkovanja.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Drsnica 17 -20, preverjalni list (priloga 3).
<i>Tako z današnjo učno uro smo zaključili. Danes smo spoznali, katere so bile ključne dobrine, ki so spremenile vsakdanje življenje Slovencev po drugi svetovni vojni. Ob koncu učne ure ugotavljam, da znate (ocenim z zelo dobro, dobro ali slabo):</i>	Učenci poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 21.
<ul style="list-style-type: none"> – <i>našteti faze zaposlovanja v povojnih letih;</i> – <i>razložiti položaj zaposlenih žensk v povojnem obdobju;</i> – <i>razložiti razvoj slovenskega turizma v petdesetih in šestdesetih letih;</i> – <i>našteti slabosti prometnih povezav v petdesetih in šestdesetih letih;</i> – <i>razložiti spremembe, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958.</i> 			

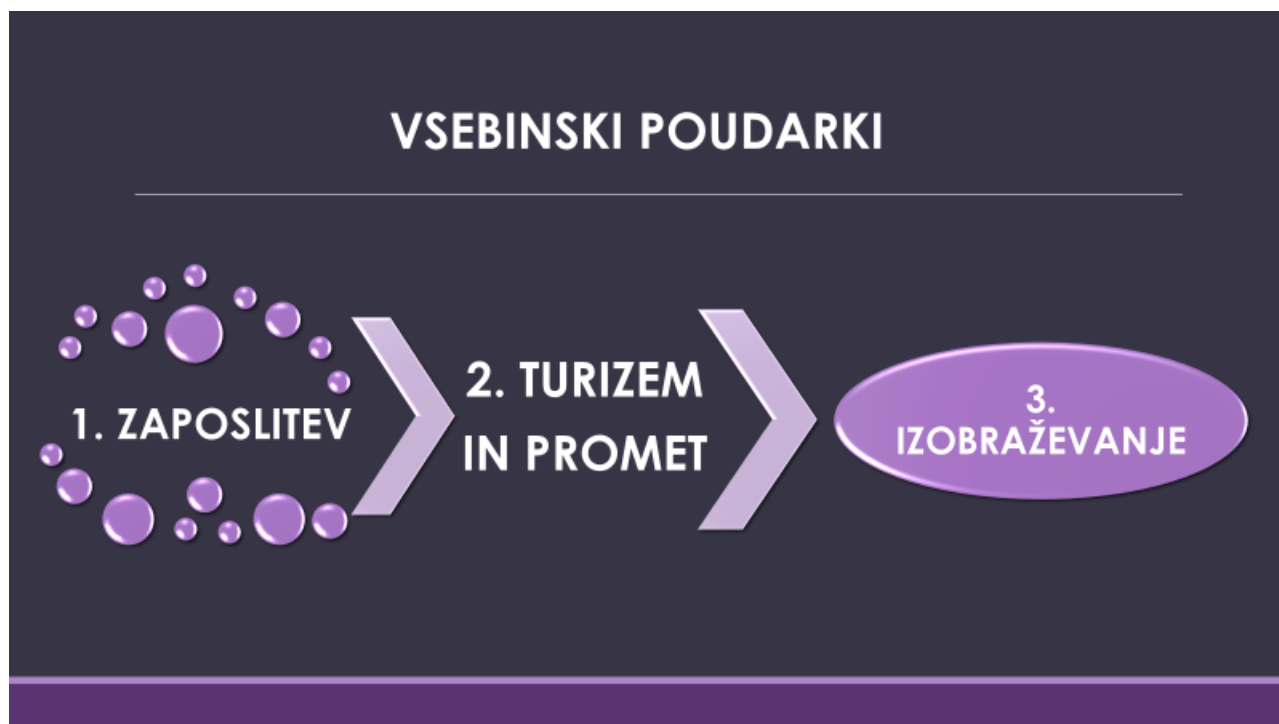
III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	<i>PowerPoint z zapisom učne snovi.</i>
PRILOGA 2 :	<i>Rešitev avtentične naloge.</i>
PRILOGA 3 :	<i>Preverjalni list.</i>
PRILOGA 4:	<i>Preverjalni list z rešitvami.</i>
PRILOGA 5:	<i>Učno-delovni list.</i>
PRILOGA 6:	<i>Učno-delovni list z rešitvami.</i>

PRILOGA 1: PowerPoint z zapisom učne snovi.

Drsnica 1

Na koncu učne ure boste znali:

- naštetih faze zaposlovanja v povojnih letih;
- razložiti položaj zaposlenih žensk v povojnem obdobju;
- razložiti razvoj slovenskega turizma v petdesetih in šestdesetih letih;
- naštetih slabosti prometnih povezav v petdesetih in šestdesetih letih;
- razložiti spremembe, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958.

CILJI

Preizkušanje novih dizelskih motorjev v tovarni Litostroj leta 1961.

Povojna obnova Ljubljane.

1. ZAPOSILITEV

- ❖ Takratna oblast → dobrine za vse, ne samo za višje sloje.
- ❖ Prva dobrina → zaposlitev
- ❖ **eksistenčni minimum.**
 - ↓ Za življenje nujno potrebna sredstva.
- ❖ Začetek faz intenzivnega zaposlovanja.

Socialistični sistem je ob družbeni enakosti vpeljeval tudi **enakopravnost spolov.**

Položaj žensk v prvem desetletju socialistične Jugoslavije	Vir 1
<p>»Z razliko od prve Jugoslavije, ko ženskam niso bili dostopni vsi poklici [...] je državna ustava iz leta 1946 vsem pripadnicam ženskega spola zagotavljala enakopraven položaj v izobraževalnem sistemu (38. člen) in dostop do vseh javnih služb (33. člen). [...] Izobraževanje žensk je bilo še posebej pomembno. Po eni strani zato, ker naj bi bile pripadnice ženskega spola dovtetnejše za ideje ‚glavnega nasprotnika socializma‘ (Katoliške cer-</p>	<p>kve), po drugi strani pa zaradi njihove materinske vloge. Matere so se običajno največ ukvarjale z otroki, zato je bila od njihovega svetovnega nazora in izobrazbe v znatni meri odvisna tudi vzgoja bodočih rodov. Poleg tega je bilo med ljudmi dokaj razširjeno prepričanje, da ima žena pogosto močan vpliv tudi na svojega moža.«</p> <p><small>Mateja Jeraj: Slovenke na prehodu v socializem. Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 2005, str. 220–221.</small></p>

VIR: Antolčič G., Frantar Š., Popovič Lozar G. in Režek M. Zgodovina 4; Sodobnost. Digitalni učbenik za zgodovino v 4. letniku gimnazij. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021. str. 325. <https://www.ucimta.com/?q=interaktivni-ucbenik/1000439> (Dostop: december 2021).

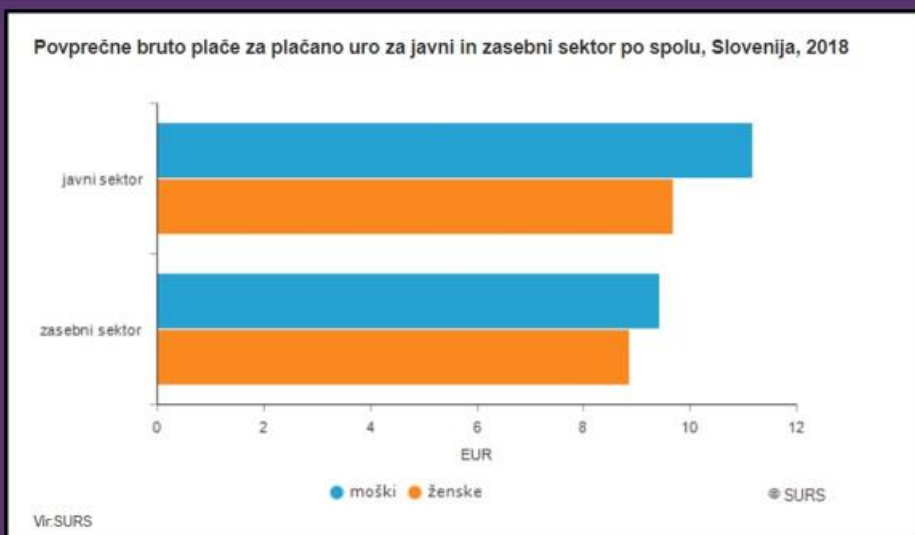
Drsnica 8

- ❖ Ženska delovna mesta → slabše plačana (v tekstilni industriji, industriji kovinskih izdelkov in administraciji).
- ❖ Povprečna plača zaposlene ženske → **nizja** od povprečne plače moškega.

Drsnica 9

Po začasnih podatkih je za oktober 2018 povprečna bruto plača za plačano uro za moške znašala 9,59 EUR, za ženske pa 8,93 EUR, kar pomeni, da so ženske v povprečju zaslužile 93,1 % povprečne bruto plače moških.

VIR: Plače (po raziskovanju o strukturi plače). <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/8918> [Dostop: december 2021, zadnjič dopolnjeno 2020].

2. TURIZEM IN PROMET

- ❖ V petdesetih letih → **turistične storitve.**
- ❖ Razvoj turistične gospodarske panoge (obalni deli države → Portorož in Piran).
- ❖ Prevladoval je **sindikalni turizem.**

Ljudje so lahko letovali v počitniških domovih, kateri lastniki so bile sindikalne podružnice.

- ❖ Razvoj zimskega turizma.

- ❖ Slabe prometne povezave → zaostanek.
- ❖ Železniške zveze → vedno bolj slabše.
- ❖ Nezainteresiranost → posodabljanje cestnega omrežja in gradnja avtocest.
- ❖ Slabe ceste → posledica številne prometne nesreče.

SKUPINSKA NALOGA: IZDELAJ TURISTIČNI LETAK

Kaj mora letak vsebovati?

- ❖ ime agencije,
- ❖ kraj letovanja,
- ❖ namestitev,
- ❖ čas nastanitve,
- ❖ plačilo namestitve.

Na voljo imate **5 minut**.

Dream Vacation
Incredible adventure waiting you!

Starting from **\$1200**
3 Day 2 Night

Thailand
Moon Island Resort
Luxury Spa and infinity infinity view of the pristine type.
• 3 Day 2 Night Package
• Spices to infinity infinity view
• There are many variations of
• **\$1990** =

Maldives
Royal Spa Resort
Luxury Spa and infinity infinity view of the pristine type.
• 3 Day 2 Night Package
• Common to popular belief
• There are many variations of
• **\$1200** =

Indonesia
Deluxe Resort
Luxury Spa and infinity infinity view of the pristine type.
• 3 Day 2 Night Package
• Spices to infinity infinity view
• Common to popular belief
• **\$1300** =

Visit our web site:
www.yourwebsite.com

Call Us:
0-800-900-1234

whl.travel

Rešitev naloge

SLOVENSKE POČITNICE

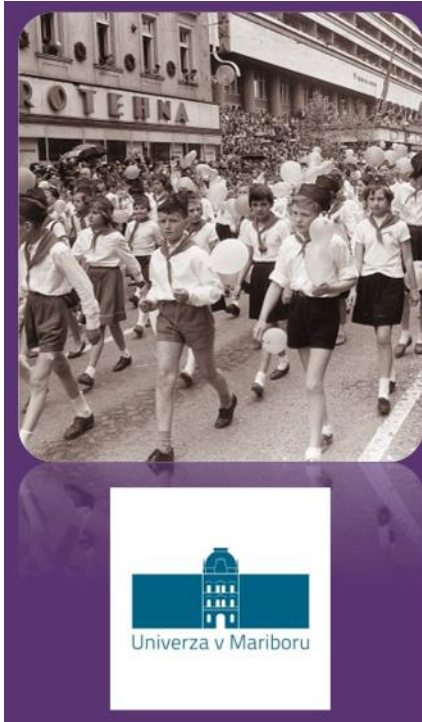
Samo za 120 dinarjev na noč

Preživite počitnice v zimski idili Bovca

HOTEL MANGART

- 5 nočitev v hotelu Mangart.
- Vključena tudi ZNIŽANA karta za celodnevno smučanje.
- Polni penzion.

ZA PONUDBO POKLIČITE : 0123 456 78

3. IZOBRAŽEVANJE

Leta 1958 → nova šolska zakonodaja:

- ❖ enotna obvezna osemletna osnovna šola,
- ❖ povečan vpisna srednje in visoke šole,
- ❖ lažja prehodnost med različnimi tipi šol.

Delež otrok in mladine v izobraževalnih ustanovah (v %)

	1953	1961	1971
Delež otrok od 7 do 14 let v osnovni šoli	90,9	99,7	100
Delež mladine od 15 do 19 let v srednjih šolah	20,4	28,9	43,4
Delež mladine od 20 do 24 let v visokošolskih zavodih	2,7	5,4	8,9

VIR: Gabrič Aleš in Režek Mateja. *Zgodovina 4. Učbenik za četrty letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, 2011, str. 296.

Še druge novosti reforme

Nov način
manjšinskega
šolstva.

Uveljavljanje
izobraževanja
odraslih.

Povprečna
izobrazba
Slovencev →
narase.

Kaj pa **slabosti?**

Drsnica 16

Franc Svetek o odnosu do izobrazbe v socializmu:

»Bolj kot to (pomanjkanje finančnih sredstev za štipendiranje otrok iz delavskih družin, op. p.) se mi zdi, da je prenizka plača intelektualnemu kadru vzrok, ki preprečuje vpis teh kadrov na univerzo, kajti resnici na ljubo naj povem, da če bi imel še enega sina, ga prav gotovo ne bi dal na univerzo zato, da bi po končanih študijah dobil 7.000 dinarjev plače. Prav gotovo bi ga raje dal učiti za strugarja, ker bi že na začetku imel od 15.000 do 16.000 dinarjev mesečno. /.../ Prav gotovo je, da bodo tudi delavski otroci šli na univerzo, toda to takrat, kadar bodo perspektive za tiste, ki pridejo z univerze, boljše kakor pa so danes. Kajti za zdaj je še vedno tako, da je bolje biti ključavničar ali pa strugar, ker imaš boljšo plačo, kakor pa jo imajo ljudje v intelektualnih poklicih.«

VIR: Gabrič Aleš in Režek Mateja. Zgodovina 4. Učbenik za četrty letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, 2011, str. 296

Drsnica 17

REŠITVE PREVERJALNEGA LISTA

1. Spodaj navedene faze zaposlovanja v levem stolpcu ustrezno poveži z njihovim začetkom v desnem stolpcu. To narediš tako, da na črto pri fazah zaposlovanja zapišeš številko njihovega začetka.

Druga faza zaposlovanja 2.

Prva faza zaposlovanja 3.

Tretja faza zaposlovanja 1.

1. Razvoj terciarnih in kvartarnih dejavnosti v šestdesetih letih.

2. Razvoj industrializacije v petdesetih letih.

3. Povojna obnova.

Za vse tri pravilno povezane odgovore 2 točki,

Za dva pravilno povezana odgovora 1 točka.

Za en pravilni povezan odgovor 0.5 točke.

___ / 2t

Drsnica 18

2. Kaj je bilo vsem državnim uslužbencem po vojni zagotovljeno? Obkroži en pravičen odgovor.

- a) pokojnino
- b) dopust
- c) socialno in zdravstveno varstvo

Za obkrožen pravični odgovor c) je 1 točka.

___/1t

3. Preberi naslednje trditve. Če je trditev pravilna jo obkroži z DA, če je napačna pa z NE.

1. Socialistični sistem je ob družbeni enakopravnosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov.	DA / NE
2. V povojnem obdobju zaposlovanja se je delež zaposlenih žensk začel manjšati.	DA / NE
3. Največ delovnih mest so ženske zasedale v industriji na boljše palačnih delovnih mestih.	DA / NE
4. Povprečna plača zaposlene ženske je bila nižja od povprečne plače moškega, poleg tega pa so težje napredovale na boljša delovna mesta.	DA / NE

Za vsak pravični odgovor 0.5 točke.

___/2t

Drsnica 19

4. Dopolni naslednje besedilo z naslednjimi izrazi: *turistične, sindikalni turizem, zimski turizem, življenjski standard, povečala, pedeseta leta*.

V petdesetih letih so se začele razvijati tudi turistične storitve. Te so bile hkrati z dviganjem življenjskega standarda široko dostopne, kar je omogočilo razvoj turistične gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države. Tako je začel prevladovati sindikalni turizem. Poleg poletnega, pa se je z gradnjo žičnic razmahnil tudi zimski turizem. Turistična ponudba se je skokovito povečala. In je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvojnopolkrat.

Za vsak pravični odgovor 0.5 točke.

___/3t

5. katere izmed naštetih slabosti so bile značilne za prometne povezave v petdesetih in šestdesetih letih? Obkroži tri pravilne odgovore.

- a) Slabe železniške povezave.
- b) Nezainteresiranost pri posodabljanju cestnega omrežja.
- c) Odprtje letališča Brnik leta 1963.
- d) Povečanje števila osebnih avtomobilov.
- e) Zaradi slabih cest je bilo veliko prometnih nesreč.

Za tri pravilno obkrožene odgovore 2 točki.

Za dva pravilno obkrožena odgovora 1 točka.

Za en pravilno obkrožen odgovor 0.5 točke.

___/2t

6. Navedi vsaj pet sprememb, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958.

Za vsako navedeno spremembo se dobi 1 točka. Pravilni odgovori so:

1 točka	Enotna obvezna osemletna osnovna šola.
1 točka	Nadaljevanje šolanja na srednjih šolah in gimnazijah ter možnost vpisa na fakulteto.
1 točka	Ustanovljena Univerza v Mariboru leta 1975.
1 točka	Nov način manjšinskega šolstva.
1 točka	Vpeljevanje izobraževanja odraslih.

___/5 t

Na koncu
učne ure
ugotavljam,
da znate:

- naštetih faze zaposlovanja v
povojnih letih;

- razložiti položaj zaposlenih žensk v
povojnem obdobju;

- razložiti razvoj slovenskega turizma
v petdesetih in šestdesetih letih;

- naštetih slabosti prometnih povezav
v petdesetih in šestdesetih letih;

- razložiti spremembe, ki jih je
prinesla šolska reforma iz leta 1958.

SLOVENSKE POČITNICE

HOTEL MANGART

- *5 nočitev v hotelu Mangart.*
- *Vključena tudi ZNIŽANA karta za celodnevno smučanje.*
- *Polni penzion.*

ZA PONUDBO POKLIČITE : 0123 456 78

**Samo za 120
dinarjev na noč**

**Preživite počitnice v
zimski idili Bouca**

PRILOGA 3: Preverjalni list.

Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni

KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?

Preverjalni list

1. Spodaj navedene faze zaposlovanja v levem stolpcu ustrezno poveži z njihovim začetkom v desnem stolpcu. To narediš tako, da na črto pri fazah zaposlovanja zapišeš številko njihovega začetka.

Druga faza zaposlovanja ____

1. Razvoj terciarnih in kvartarnih dejavnosti v šestdesetih letih.

Prva faza zaposlovanja ____

2. Razvoj industrializacije v petdesetih letih.

Tretja faza zaposlovanja ____

3. Povojna obnova.

___/ 2t

2. Kaj je bilo vsem državnim uslužbencem po vojni zagotovljeno? Obkroži en pravi odgovor.

a) pokojnina

b) dopust

c) socialno in zdravstveno varstvo

___/1t

3. Preberi naslednje trditve. Če je trditev pravilna jo obkroži z DA, če je napačna pa z NE.

1. Socialistični sistem je ob družbeni enakopravnosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov.	DA / NE
2. V povojnem obdobju zaposlovanja se je delež zaposlenih žensk začel manjšati.	DA / NE
3. Največ delovnih mest so ženske zasedale v industriji na boljše plačanih delovnih mestih.	DA / NE
4. Povprečna plača zaposlene ženske je bila nižja od povprečne plače moškega, poleg tega pa so težje napredovale na boljša delovna mesta.	DA / NE

___/2t

4. Dopolni naslednje besedilo z naslednjimi izrazi: turistične, sindikalni turizem, zimski turizem, življenjski standard, povečala, petdeseta leta.

V _____ so se začele razvijati tudi _____ storitve. Te so bile hkrati z dviganjem _____ široko dostopne, kar je omogočilo razvoj turistične gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države. Tako je začel prevladovati _____. Poleg poletnega, pa se je z gradnjo žičnic razmahnil tudi _____. Turistična ponudba se je skokovito _____ in je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvainpolkrat.

_____/3t

5. katere izmed naštetih slabosti so bile značilne za prometne povezave v petdesetih in šestdesetih letih? Obkroži tri pravilne odgovore.

- a) Slabe železniške povezave.
- b) Nezainteresiranost pri posodabljanju cestnega omrežja.
- c) Odprtje letališča Brnik leta 1963.
- d) Povečanje števila osebnih avtomobilov.
- e) Zaradi slabih cest je bilo veliko prometnih nesreč.

_____/2t

6. Navedi vsaj pet sprememb, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958.

_____/5 t

Skupno število točk: ____/15t

PRILOGA 4: Rešitve preverjalnega lista

Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni

KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?

Preverjalni list - rešitve

1. Spodaj navedene faze zaposlovanja v levem stolpcu ustrezno poveži z njihovim začetkom v desnem stolpcu. To narediš tako, da na črto pri fazah zaposlovanja zapišeš številko njihovega začetka.

Druga faza zaposlovanja 2.

1. Razvoj terciarnih in kvartarnih dejavnosti v šestdesetih letih.

Prva faza zaposlovanja 3.

2. Razvoj industrializacije v petdesetih letih.

Tretja faza zaposlovanja 1.

3. Povojna obnova.

Za vse tri pravilno povezane odgovore 2 točki,

Za dva pravilno povezana odgovora 1 točka,

Za en pravilni povezan odgovor 0.5 točke.

___/ 2t

2. Kaj je bilo vsem državnim uslužbencem po vojni zagotovljeno? Obkroži en pravi odgovor.

a) pokojnino

b) dopust

c) socialno in zdravstveno varstvo

Za obkrožen pravilni odgovor c) je 1 točka.

___/1t

3. Preberi naslednje trditve. Če je trditev pravilna jo obkroži z DA, če je napačna pa z NE.

1. Socialistični sistem je ob družbeni enakopravnosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov.	DA / NE
2. V povojnem obdobju zaposlovanja se je delež zaposlenih žensk začel manjšati.	DA / NE
3. Največ delovnih mest so ženske zasedale v industriji na boljše plačanih delovnih mestih.	DA / NE
4. Povprečna plača zaposlene ženske je bila nižja od povprečne plače moškega, poleg tega pa so težje napredovale na boljša delovna	

mesta.	DA / NE
--------	---------

Za vsak pravilni odgovor 0.5 točke.

___/2t

4. Dopolni naslednje besedilo z naslednjimi izrazi: turistične, sindikalni turizem, zimski turizem, življenjski standard, povečala, petdeseta leta.

V petdesetih letih so se začele razvijati tudi turistične storitve. Te so bile hkrati z dviganjem življenjskega standarda široko dostopne, kar je omogočilo razvoj turistične gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države. Tako je začel prevladovati sindikalni turizem. Poleg poletnega, pa se je z gradnjo žičnic razmahnil tudi zimski turizem. Turistična ponudba se je skokovito povečala in je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvainpolkrat.

Za vsak pravilni odgovor 0.5 točke.

___/3t

5. katere izmed naštetih slabosti so bile značilne za prometne povezave v petdesetih in šestdesetih letih? Obkroži tri pravilne odgovore.

- a) Slabe železniške povezave.
- b) Nezainteresiranost pri posodabljanju cestnega omrežja.
- c) Odprtje letališča Brnik leta 1963.
- d) Povečanje števila osebnih avtomobilov.
- e) Zaradi slabih cest je bilo veliko prometnih nesreč.

Za tri pravilno obkrožene odgovore 2 točki.

Za dva pravilno obkrožena odgovora 1 točka.

Za en pravilno obkrožen odgovor 0.5 točke.

___/2t

6. Navedi vsaj pet sprememb, ki jih je prinesla šolska reforma iz leta 1958.

Za vsako navedeno spremembo se dobi 1 točka. Pravilni odgovori so:

1 točka	Enotna obvezna osemletna osnovna šola.
1 točka	Nadaljevanje šolanja na srednjih šolah in gimnazijah ter možnost vpisa na fakulteto.
1 točka	Ustanovljena Univerza v Mariboru leta 1975.
1 točka	Nov način manjšinskega šolstva.
1 točka	Vpeljevanje izobraževanja odraslih.

____/5 t

Skupno število točk: ____/15t

PRILOGA 5: Učno-delovni list

Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni

KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?

Učno - delovni list

1. ZAPOSILITEV

Takratna oblast se je zavzemala, da so si tako delavci kot kmetje lahko zagotovili tiste _____, ki so bile včasih dostopne samo višjim slojem. Prva od teh je bila _____, da bi lahko vsak dosegel _____ - za življenje nujno potrebna sredstva.

Da so ljudje lahko sploh preživeli in da so lahko pridobili te osnovne dobrine, je oblast začela s fazami intenzivnega zaposlovanja.

1. _____: dela pri povojni obnovi dovolj za vse. Država je tako prevzela plačilno politiko, skrb za socialno in pokojninsko zavarovanj.
2. _____: sprožila jo je industrializacija v petdesetih letih.
3. _____: razvoj terciarnih (npr. turizem, promet) in kvartarnih dejavnosti (npr. šolstvo, zdravstvo) v šestdesetih letih.

Tudi kmalu po vojni, sta bila vsem državnim uslužbencem zagotovljena _____ in _____.

=>Položaj žensk

Socialistični sistem je ob družbeni enakosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov, zato je med zaposlenimi hitro začel _____. Največ delovnih mest so ženske zasedale:

- _____
- _____

Posledično je bila povprečna plača zaposlene ženske veliko _____ od povprečne plače moškega. Prav tako pa so težje napredovale na boljša delovna mesta.

2. TURIZEM IN PROMET

Turizem

- V _____ so se začele razvijati tudi turistične storitve. Te so bile hkrati z dviganjem življenjskega standarda široko dostopne, kar je omogočilo razvoj _____ gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države kot je Portorož in Piran.
- Prevladoval je tako imenovani _____ - ljudje so lahko letovali v počitniških domovih, kateri lastniki so bile sindikalne podružnice.
- Poleg poletnega, pa se je z gradnjo večjega števila žičnic na slovenskih smučiščih razmahnil tudi _____.
- Turistična ponudba se je skokovito _____ in je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvainpolkrat.
- Poleg že uveljavljenih oblik turizma (planinstvo, smučanje, sindikalni turizem), sta se začela uveljavljati še kmečki in kongresni turizem.

Promet

- Največja nadloga pri potovanjih, so bile _____, ki so zelo zaostajale.
- _____ so bile vedno bolj slabše, saj so zaradi nerentabilnosti ob koncu 60ih let nekatere proge opustili.
- Promet se je v večji meri premaknil na ceste, ampak zagona pri posodabljanju cestnega omrežja in gradnji avtocest je bilo v kriznih sedemdesetih in osemdesetih konec.
- _____ tako niso držale navala velika števila avtomobilov, posledica pa so bile tudi številne prometne nesreče.
- Svetla točka pri izboljšanju prometnih povezav pa je bilo odprtje _____decembra leta 1963.

3. IZOBRAŽEVANJE

Leta _____ je bila uvedena _____, ki je v temeljih spremenila šolski sistem.

1. Uzakonjena je bila enotna _____, ki je omogočala vpis na vse vrste novih šol.

2. Z reformo se je možnost za vpis na srednje in visoke šole _____, hkrati pa je ta omogočil lažjo prehodnost med različnimi tipi šol in tudi ustanavljanje novih šol. Po končani osnovni šoli so mladi lahko šolanje nadaljevali na poklicnih šolah ali na gimnazijah, s katerih so se lahko vpisali na fakultete in dosegli _____.

3. Zaradi želje po pridobivanju večjega števila visoko izobraženega kadra, tudi zaradi potreb gospodarstva, je bila poleg že obstoječe Univerze v Ljubljani leta _____ ustanovljena še _____.

4. Novosti, ki jih je uvedla reforma, so se dotikale tudi obmejnih območjih z italijansko in madžarsko manjšino, zato se je začel uveljavljati nov način _____, kjer je potekalo učenje jezika manjšine.

5. V reformi pa tudi niso zanemarili _____, ki zaradi različnih razlogov v mladosti niso prišli do izobrazbe. Nov način izobraževanja jim je omogočal, da so po delovnem času obiskovali tečaje ali šole in ob opravljanju izpitov dosegli zaželeno izobrazbo.

Posledice, ki jih je prinesla reforma so bile vsekakor _____. Povprečna izobrazba Slovencev je po šolski reformi začela naglo naraščati. Kljub razvoju visokega šolstva je država premalo denarja namenjala uspešnemu uvajanju novih znanj v proizvodni proces. Zaradi tega je Slovenija posledično zaostajala za zahodnimi državami.

Spreminjajoči se način življenja na Slovenskem po drugi svetovni vojni

KAKO SO SOCIALNE DOBRINE SPREMENILE VSAKDANJE ŽIVLJENJE?

Učno - delovni list (rešitve)

1. ZAPOSILITEV

Takratna oblast se je zavzemala, da so si tako delavci kot kmetje lahko zagotovili tiste **dobrine**, ki so bile včasih dostopne samo višjim slojem. Prva od teh je bila **zaposlitev**, da bi lahko vsak dosegel **eksistenčni minimum** - za življenje nujno potrebna sredstva.

Da so ljudje lahko sploh preživeli in da so lahko pridobili te osnovne dobrine, je oblast začela s fazami intenzivnega zaposlovanja.

1. **Prva faza intenzivnega zaposlovanja**: se je začela takoj v povojnih letih, saj je bilo dela pri povojni obnovi dovolj za vse. Država je tako prevzela plačilno politiko, skrb za socialno in pokojninsko zavarovanj.
2. **Druga faza intenzivnega zaposlovanja**: sprožila jo je industrializacija v petdesetih letih.
3. **Tretja faza intenzivnega zaposlovanja**: razvoj terciarnih (npr. turizem, promet) in kvartarnih dejavnosti (npr. šolstvo, zdravstvo) v šestdesetih letih.

Tudi kmalu po vojni, sta bila vsem državnim uslužbencem zagotovljena **socialno in zdravstveno varstvo**.

=>Položaj žensk

Socialistični sistem je ob družbeni enakosti vpeljeval tudi enakopravnost spolov, zato je med zaposlenimi hitro začel **naraščati delež žensk**. Največ delovnih mest so ženske zasedale:

- **v industriji (tekstilni industrija, industrija kovinskih izdelkov) predvsem na slabše plačanih mestih,**
- **na nižjih delavnih mestih v administraciji.**

Posledično je bila povprečna plača zaposlene ženske veliko **bolj nižja** od povprečne plače moškega. Prav tako pa so težje napredovale na boljša delovna mesta.

2. TURIZEM IN PROMET

Turizem

- V **petdesetih letih** so se začele razvijati tudi turistične storitve. Te so bile hkrati z dviganjem življenjskega standarda široko dostopne, kar je omogočilo razvoj **turistične** gospodarske panoge, predvsem na obalnih delih države kot je Portorož in Piran.
- Prevladoval je tako imenovani **sindikalni turizem** - ljudje so lahko letovali v počitniških domovih, kateri lastniki so bile sindikalne podružnice.
- Poleg poletnega, pa se je z gradnjo večjega števila žičnic na slovenskih smučiščih razmahnil tudi **zimski turizem**.

- Turistična ponudba se je skokovito **povečala** in je od leta 1960 število turističnih ležišč naraslo za dvainpolkrat.
- Poleg že uveljavljenih oblik turizma (planinstvo, smučanje, sindikalni turizem), sta se začela uveljavljati še kmečki in kongresni turizem.

Promet

- Največja nadloga pri potovanjih, so bile **slabe prometne povezave**, ki so zelo zaostajale.
- **Železniške zveze** so bile vedno bolj slabše, saj so zaradi nerentabilnosti ob koncu 60ih let nekatere proge opustili.
- Promet se je v večji meri premaknil na ceste, ampak zagona pri posodabljanju cestnega omrežja in gradnji avtocest je bilo v kriznih sedemdesetih in osemdesetih konec.
- **Slabe ceste** tako niso držale navala velika števila avtomobilov, posledica pa so bile tudi številne prometne nesreče.
- Svetla točka pri izboljšanju prometnih povezav pa je bilo odprtje **letališča Brnik** decembra leta 1963.

3. IZOBRAŽEVANJE

Leta **1958** je bila uvedena **nova šolska zakonodaja**, ki je v temeljih spremenila šolski sistem.

1. Uzakonjena je bila enotna **obvezna osemletna osnovna šola**, ki je omogočala vpis na vse vrste novih šol.

2. Z reformo se je možnost za vpis na srednje in visoke šole **povečal**, hkrati pa je ta omogočil lažjo prehodnost med različnimi tipi šol in tudi ustanavljanje novih šol. Po končani osnovni šoli so mladi lahko šolanje nadaljevali na poklicnih šolah ali na gimnazijah, s katerih so se lahko vpisali na fakultete in dosegli **visokošolsko izobrazbo**.

3. Zaradi želje po pridobivanju večjega števila visoko izobraženega kadra, tudi zaradi potreb gospodarstva, je bila poleg že obstoječe Univerze v Ljubljani leta **1975** ustanovljena še **Univerza v Mariboru**.

4. Novosti, ki jih je uvedla reforma, so se dotikale tudi obmejnih območjih z italijansko in madžarsko manjšino, zato se je začel uveljavljati nov način **manjšinskega šolstva**, kjer je potekalo učenje jezika manjšine.

5. V reformi pa tudi niso zanemarili **izobraževanja odraslih**, ki zaradi različnih razlogov v mladosti niso prišli do izobrazbe. Nov način izobraževanja jim je omogočal, da so po delovnem času obiskovali tečaje ali šole in ob opravljanju izpitov dosegli zaželeno izobrazbo.

Posledice, ki jih je prinesla reforma so bile vsekakor **pozitivne**. Povprečna izobrazba Slovencev je po šolski reformi začela naglo naraščati. Kljub razvoju visokega šolstva je država premalo denarja namenjala uspešnemu uvajanju novih znanj v proizvodni proces. Zaradi tega je Slovenija posledično zaostajala za zahodnimi državami.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI**

IME IN PRIIMEK: NIKA RADI

DATUM: 2. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4. letnik gimnazije	
Datum:	2. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Razvoj Slovenskega naroda v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Sodelovanje in konflikti
Učna enota – naslov učne ure:	Vojne v nekdanji Jugoslaviji	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika - individualna učna oblika - parna učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda besedne demonstracije - metoda dela s slikovnimi viri - metoda dela s pisnimi viri - metoda demonstracije gibljivih slik - metoda izkustvenega učenja 	
Učne tehnike:	- premetanka	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »analizirajo in primerjajo položaj slovenskega naroda v različnih obdobjih/državah 20. stoletja; - preiščejo in primerjajo reševanje mejnih vprašanj v različnih obdobjih; - raziščejo okoliščine in dejavnike, ki so vodili do rojstva; samostojne države in vključevanja v evropsko integracijo; (...) - ključne dogodke, pojave in procese iz slovenske zgodovine 20. stoletja umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; (...) - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; - analizirajo večperspektivne zgodovinske vire in ob njih razvijajo sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja.« (Učni načrt, 2008, str. 41) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - razložiti razmere, ki so pripeljale do vojn za

		<p>neodvisnost;</p> <ul style="list-style-type: none"> - predstaviti potek vojn v posameznih državah; - podrobneje predstaviti razmere in potek vojne v Bosni in Hercegovini; - razložiti potek umirjanja razmer v nekdanji Jugoslaviji.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti zgodovinske dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas; - pozorno poslušati; - prebrati pisni vir; - prepoznati ustrezne informacije pri delu s slikovnim in pisnim gradivom.
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati odgovoren odnos do dogajanja v prejšnjem stoletju; - pokazati ustrezen odnos do preteklosti; - pokazati odgovoren odnos do slovenske zgodovine.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnava učne snovi - Ponavljanje - Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Začetek konca Jugoslavije 2. Vojne za neodvisnost 3. Srbska okupacija Bosne in Hercegovine 4. Ukrepi mednarodne skupnosti in konec vojn v nekdanji Jugoslaviji 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint predstavitev - učno-delovni list - preverjalni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - računalnik - platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Geografija (zemljevid Jugoslavije, večji kraji, države, ki jo sestavljajo), slovenščina (branje različnih pisnih virov, odgovarjanje na vprašanja, ustrezno tvorjenje stavkov, uporaba slovničnih pravil pri izražanju in zapisovanju, reševanje nalog).</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>NACIONALIZEM: je ideologija in gibanje, ki se zavzema za interese naroda z namenom pridobitja in ohranjanja suverenosti (samouprave) nad svojo domovino.</p> <p>DEMAGOG: sposoben govorec, ki zna pritegniti ljudstvo s svojimi idejami</p>	

DEMOKRATIZACIJA: uvajanje, uveljavljanje demokracije (Fran.si)		
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<ul style="list-style-type: none"> - Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2016/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (11. 11. 2021).
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. - Repe, Božo (1995). Naša doba: oris zgodovine 20. stoletja. Ljubljana: DZD. - Repe, Božo (1998). Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan. - Pavliha, Boris (2016). Zgodovina na maturi 2017. Mengeš: ICO.
	PowerPoint	<p><i>Drsnica 4:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zemljevid narodnostne podobe Jugoslavije: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS. <p><i>Drsnica 6:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Slobodan Milošević: https://www.zrenjaninski.com/wp-content/uploads/2017/10/slobodan-milosevic-900x599.jpg (citirano: 14. 11. 2021) - Franjo Tuđman: https://th.bing.com/th/id/OIP.TSYlnKfIVjDB1D66R4kzwwHaE7?pid=ImgDet&rs=1 (citirano: 14. 11. 2021) <p><i>Drsnica 7:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Zemljevid Jugoslavije 1993: https://th.bing.com/th/id/R.0c14deaedcf4e91c0aaa0d106b3ce24d?rik=ufveqYKWhUipTg&pid=ImgRaw&r=0 (citirano: 14. 11. 2021) <p><i>Drsnica 8:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Svobodna Slovenija:

<https://th.bing.com/th/id/R.9e57a72d0a6630c56205e75fa5f9139e?rik=BQSig3qyovGf%2bw&riu=http%3a%2f%2fsvobodnaslovenija.com.ar%2fwp-content%2fuploads%2f2018%2f12%2fCaptura-de-pantalla-2018-12-03-a-las-17.04.23-715x1024.png&ehk=zqAkCapstMV5L8eih9%2bHIGePWEDITkFkf10MzUUytM%3d&risl=&pid=ImgRaw&r=0> (citirano: 14. 11. 2021)

Drsnica 9:

- Vukovar: <https://projektvelebit.com/wp-content/uploads/2019/07/vukovar-1991.jpg> (citirano: 14. 11. 2021)

Drsnica 12:

- Omarska: <https://s3.amazonaws.com/s3.timetoast.com/public/uploads/photos/1570278/omarska-1.jpg?1473661372> (citirano: 14. 11. 2021)

Drsnica 14:

- Slika pisnega vira: Gabrič, Aleš, Režek Mateja (2011). Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.

Drsnica 15:

- Zemljevid po sporazumu: <https://th.bing.com/th/id/R.e05c8e91fe032e2cdaa9302f403cf9b0?rik=s4m%2f6mj%2f4alMeA&riu=http%3a%2f%2famericanradioorks.publicradio.org%2ffeatures%2fjusticentrial%2fimages%2fdaytonpeaceaccord.gif&ehk=GUJszrfC9Eulx0%2bfXZ8FjGlgX7PmmcDVSx%2bEIlMhZs%3d&risl=&pid=ImgRaw&r=0> (citirano: 14. 11. 2021)
- Konferenca: <https://th.bing.com/th/id/R.e8244707e06ce9239c08ba7efa65c198?rik=t2G6qr%2f%2bNyv1xA&riu=http%3a%2f%2fbalkansnet.org%2fdayton3.gif&ehk=omFzxCsiggjR94V%2fg8Ya4nDdTMWtQxNuAx5duUAYd%2bk%3d&risl=&pid=ImgRaw&r=0> (citirano: 14. 11. 2021)

Videoposnetek	<i>Drsnica 12:</i> - Taborišče Omarska: https://www.youtube.com/watch?v=Z5afPt epKXg (citirano: 14. 11. 2021)
---------------	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
4 minute	<i>Današnja uro bomo začeli s premetanko, ki nam bo razkrila nekatere besede oz. pojme, ki so povezani s temo, ki jo bomo obravnavali danes.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 1.
	<i>Ali kdo prepozna katere besede se skrivajo v premetankah?</i>	Odgovorijo: Da.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<i>Kaj se skriva pod prvo premetanko?</i> <i>Kaj se skriva pod drugo premetanko?</i> <i>Ali veste kaj pomeni nacionalizem?</i>	Odgovorijo: Jugoslavija. Odgovorijo: Nacionalizem. Odgovorijo: Je ideologija in gibanje, ki se zavzema za interese naroda z namenom pridobitja in ohranjanja suverenosti (samouprave) nad svojo domovino.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora, premetanka.	

<p><i>Kaj se skriva pod tretjo premetanko?</i></p> <p><i>Kaj se skriva pod četrto premetanko?</i></p> <p><i>Kaj se skriva pod peto premetanko?</i></p>	<p>Odgovorijo: Slavonija.</p> <p>Odgovorijo: Protiofenziva.</p> <p>Odgovorijo: Mirovni sporazum.</p>		
<p><i>Danes bomo govorili o Vojnah v nekdanji Jugoslaviji. Najprej pa vam bom predstavila cilje današnje učne ure, nato pa bomo začeli z obravnavo učne snovi. Dobili boste tudi učno-delovni list, kamor si sproti zapisujete snov. Po vsakem vsebinskem poudarku bomo učno-delovni list tudi pregledali. Cilji današnje ure so naslednji: znali boste:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>razložiti razmere, ki so pripeljale do vojn za neodvisnost;</i> • <i>predstaviti potek vojn v posameznih državah;</i> • <i>podrobneje predstaviti razmere in potek vojne v Bosni in Hercegovini;</i> • <i>razložiti potek umirjanja razmer v nekdanji Jugoslaviji.</i> 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnici 2 in 3.</p>

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Začetek konca Jugoslavije	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA

(6 minut)				
	<p><i>Najprej si bomo ogledali zemljevid Jugoslavije, ki prikazuje narodnostno podobo leta 1981.</i></p>	<p>Poslušajo in opazujejo zemljevid.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 4.</p>
	<p><i>Kaj lahko sklepamo o narodnostni sestavi Jugoslavije?</i></p>	<p>Odgovorijo: veliko različnih narodov sestavlja Jugoslavijo, razpršenih po različnih delih; imamo mešana območja, znotraj Jugoslavije so države multinacionalne itd.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnim gradivom.</p>	<p>Drsnica 4.</p>
	<p><i>Maja 1980 je umrl predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito. Po tem dogodku so se začele odpirati rane države, ki jo je vodil kar 35 let. Leta po njegovi smrti so razkrila vse njene napake in slabosti – tako na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. Ni bilo več močne osebnosti, ki bi s svojo karizmo prekrivala razlike v državi, je šla država iz krize v krizo, v ospredje pa je prišlo tudi pomembno nerešeno nacionalno vprašanje. V Jugoslaviji je bila v 80ih letih visoka brezposelnost, neučinkovito gospodarstvo z nizko produktivnostjo, razkriti pa so bili tudi podatki o visoki zadolženosti države v tujini. Zaradi velikega nezadovoljstva med državami, so se začele širiti ideje po ozemlju</i></p>	<p>Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 5.</p>

<p><i>Jugoslavije, ki so vplivale na potek dogodkov v začetku 90ih let. V tem času se je namreč začela širiti demokratizacija, hkrati z njo pa so v nekaterih nekdanjih komunističnih državah izbruhnila ostra mednacionalna nasprotja. V Sovjetski zvezi in v Jugoslaviji je na plano prišel nacionalizem, ki so ga komunistični režimi tako dolgo dušili.</i></p>			
<p><i>Veste kaj pomeni demokratizacija?</i></p>	<p>Odgovorijo: uvajanje, uveljavljanje demokracije.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
<p><i>Kaj mislite, kaj je sledilo mednacionalnim nasprotjem?</i></p>	<p>Odgovorijo: vojna.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 6.</p>
<p><i>Da, ta mednacionalna nasprotja so se leta 1991 v Jugoslaviji sprevrgla v vojne. V državah Jugoslavije so si moč pridobivali nacionalistični demagogi – nadarjeni govorniki, ki so s svojimi idejami pritegnili pozornost ljudstva. Takšen je bil npr. srbski voditelj Slobodan Milošević, ki je podžigal velikosrbski nacionalizem. Na Hrvaškem mu je bil podoben tudi Franjo Tuđman, ki je s svojo stranko Hrvaška demokratična skupnost zmagal na prvih demokratičnih volitvah na Hrvaškem po letu 1945. Te nacionalistični demagogi so igrali na etnično karto in na podlagi nje želeli doseči demokratizacijo. Srbi s Slobodanom Miloševićem na čelu so vztrajali pri ohranitvi Jugoslavije, prizadevali so si, da bi vsi Srbi živeli v eni državi, ki bi bila centralistična – z glavno vlogo Srbije. Večina drugih</i></p>	<p>Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnici 6 in 7.</p>

<p><i>narodov v Jugoslaviji se ni strinjala s tem. Zaradi različnih pogledov na prihodnost Jugoslavije, je ta v letih 1991/92 razpadla na pet samostojnih držav: Slovenijo, Hrvaško, Bosno in Hercegovino, Makedonijo ter ostanek države s Srbijo in Črno goro, ki sta se skupaj za nekaj let združili v Zvezno republiko Jugoslavijo.</i></p>			
<p><i>Ste uspeli rešiti sprti naloge pod prvim vsebinskim poudarkom?</i></p>	<p>Odgovorijo: da.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učnodelovni list.</p>
<p>Pokličem učenca, ki naglas prebere svoje rešitve. Popravim morebitne napačne odgovore in razložim, če zaznam nerazumevanje kakšnega dela snovi.</p>	<p>Eden prebere, ostali poslušajo in si zapišejo/popravijo odgovore, če jih še niso imeli.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učnodelovni list.</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK: Vojne za neodvisnost (5 minut)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>V drugem vsebinskem poudarku bomo govorili o vojnah za neodvisnost. Slovenija in Hrvaška sta razglasili samostojnost 25. junija 1991. Neuspešna gospodarska reforma, nezmožnost sodelovanja in dogovarjanja med državami ter postopno zaostrovanje odnosov so vplivali na osamosvojitve Slovenije in Hrvaške. Jugoslovanska ljudska armada je v tem času pobrala precej orožja iz skladišč Teritorialne obrambe, zato je tedanja slovenska oblast začela na skrivaj nabavljati</i></p>	<p>Poslušajo in sprti rešujejo učnodelovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 8.</p>

<p><i>ново orožje. Po razglasitvi neodvisnosti je jugoslovanska vojska najprej napadla Slovenijo. Boji so trajali nekaj dni, po premirju pa so se zvezne sile jeseni 1991 umaknile, Sloveniji pa je tako uspel prehod v neodvisnost.</i></p>			
<p><i>Kaj predstavlja ta slika sliki?</i></p> <p><i>Kako so ljudje sprejeli razglasitev neodvisnosti Slovenije?</i></p>	<p>Odgovorijo: stran iz časopisa, kjer so objavili novico o samostojnosti.</p> <p>Ljudje nameravajo praznovati to dobro novico (»v nedeljo vsi na praznovanje«).</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnimi viri,</p> <p>Metoda dela s pisnimi viri.</p>	<p>Drsnica 8.</p>
<p><i>Drugače pa je bilo na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, kjer je številčno močna srbska manjšina zahtevala priključitev k Srbiji. V teh dveh državah je tako izbruhnila krvava vojna. Na Hrvaškem se je srbsko prebivalstvo uprlo s pomočjo JLA, ki je zasedla vsa njihova ozemlja v Krajini in Slavoniji, kjer so se tudi razvili najhujši spopadi. Do konca 1991 so srbske enote s pomočjo jugoslovanske armade zasedle skoraj tretjino hrvaškega ozemlja in s tam izgnale Hrvate, zatem pa je bilo sklenjeno krhko premirje. Varnostni svet OZN je v začetku leta 1992 napotil na Hrvaško mednarodne mirovne sile, ki naj bi nadzirale hrvaško-srbsko premirje, razorožile Srbe in omogočile vrnitev izgnanih Hrvatov v Slavonijo in Krajino – svoje naloge niso izpolnili. Zaradi velike hrabrosti hrvaških branilcev in zaradi</i></p>	<p>Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 9.</p>

<i>njihovih velikih žrtev je postalo mesto Vukovar simbol hrvaškega odpora.</i>			
<i>Na fotografiji lahko vidite porušeno mesto Vukovar in ljudi, ki se sprehajajo preko ruševin.</i>	Poslušajo in opazujejo fotografijo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 9.
<i>Leta 1992 je mednarodna skupnost le priznala neodvisnost držav na ozemlju nekdanje Jugoslavije. ZDA se v razmere v Evropi niso želeli vključevati, razpad Sovjetske zveze in Jugoslavije so tako prepustili Evropski skupnosti, ki pa se v situaciji ni znašla. V Bosni in Hercegovini so bile razmere drugačne. Dolgo je BiH veljala za zgled sožitja treh narodov: Bošnjakov (44%), Srbov (slaba tretjina) in Hrvatov (približno 17%). Leta 1992 pa so medsebojni spori v državi prerasli v vojno. Situacija je bila namreč takšna, da so po tem, ko so Hrvati in Bošnjaki izglasovali neodvisnost na referendumu 1992, bosanski Srbi napovedali novi državi vojno. S pomočjo jugoslovanske armade, ki je postala dejansko srbska vojska, so začeli ustvarjati »Republiko srbsko«. Sarajevo so stisnili v obroč in ga obstreljevali. Vojna pa se je razvnela tudi med Bošnjaki in Hrvati, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državo z večinskim hrvaškim prebivalstvom.</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 10.
<i>Ste uspeli rešiti sproti naloge pod prvim vsebinskim poudarkom?</i>	Odgovorijo: da.	Frontalna učna oblika,	Učno-delovni list.

		metoda razgovora.	
	Pokličem učenca, ki naglas prebere svoje rešitve. Popravim morebitne napačne odgovore in razložim, če zaznam nerazumevanje kakšnega dela snovi.	Eden prebere, ostali poslušajo in si zapišejo/popravijo naloge, če še niso uspeli.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora. Učno-delovni list.

3. VSEBINSKI POUDAREK: Srbska okupacija Bosne in Hercegovine (5 minute)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<i>Srbi so medtem dogajanjem na zasedenih območjih začeli izvajati etnično čiščenje. Tako je bilo poimenovano nasilno izganjanje civilistov drugih etničnih skupin.</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 11.
	<i>Kaj mislite? Kaj vse so storili Srbi, da so Bošnjake prisilili k begu z zasedenih območij?</i>	Odgovorijo: mučili so jih, množično pobijali, uničevali lastnino.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<i>Da, Bošnjake so z množičnimi umori, posilstvi, mučenjem, deportacijami, uničevanjem premoženja in drugimi nasilnimi akcijami prisilili k begu z zasedenih območij.</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 11.
	<i>Tako so namreč ustvarjali »etnično čisto« srbsko ozemlje. Ena glavnih ulic v Sarajevu je bila med obleganjem izpostavljena ognju srbskih sil. Sarajevčani so poimenovali to ulico »aleja ostrostrelcev«, saj je na njej izgubilo življenje veliko prebivalcev mesta. Sarajevo je postalo simbol</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 12.

<p><i>muslimanskega odpora, saj je preživelo dolgotrajno obstreljevanje srbskih sil. Vojna vihra je zelo prizadela tudi Mostar, ki je bil dokaj porušen, še danes pa je razdeljen na hrvaški in bošnjaški del. Žrtev je bilo vedno več, naraščalo pa je tudi število beguncev – to je leta 1995 preseglo dva milijona. Poleti leta 1992 so se pojavili po svetu posnetki izstradanih bošnjaških in hrvaških ujetnikov v srbskem koncentracijskem taborišču Omarska v Bosni. Sicer je OZN poskušala leta 1993 Bošnjake obvarovati pred grozotami z vzpostavitvijo t. i. varovanih območji v Srebrenici, Žepi in Goraždu, v Bosno in Hercegovino pa je že prej napotila modre čelade. Proti Srbiji je uvedla tudi gospodarske sankcije, vendar se je vojna vseeno nadaljevala.</i></p>			
<p><i>Sedaj si bomo pogledali kratek videoposnetek taborišča Omarska v Bosni, v katerem se ljudje spominjajo takratnega dogajanja.</i></p>	<p>Si ogledajo videoposnetek.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda demonstracije gibljivih slik.</p>	
<p><i>Ste uspeli rešiti naloge 3. vsebinskega poudarka na učnodelovnem listu?</i></p>	<p>Odgovorijo: da.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učnodelovni list.</p>
<p>Pokličem učenca, ki naglas prebere svoje rešitve. Popravim morebitne napačne odgovore in razložim, če zaznam nerazumevanje kakšnega dela snovi.</p>	<p>Eden prebere, ostali poslušajo in si zapišejo/popravijo rešitve nalog, če jih še niso imeli rešene.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učnodelovni list.</p>

4. VSEBINSKI POUDAREK: Ukrepi mednarodne skupnosti in konec vojn v nekdanji Jugoslaviji (13 minut)	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<i>Sedaj pa je pred nami še zadnji vsebinski poudarek. Govorili bomo o ukrepih mednarodne skupnosti in koncu vojn v nekdanji Jugoslaviji.</i>	Poslušajo.	Frontaln a učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 13.
	<i>Mednarodna skupnost se je leta 1994 vendarle odločila za ostrejšše ukrepe, letala Nata so začela bombardirati srbske vojaške položaje in preskrbovalne poti – Srbi so te napade marsikdaj preprečili tako, da so modre čelade uporabili za živi ščit. Nemoč OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice, kjer je srbska vojska pobila blizu 8000 neoboroženih Bošnjakov. Srebrenica je bila najhujši množični poboj v Evropi po letu 1945, zločin pa se je zgodil pred očmi mednarodnih mirovnih sil. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in Krajini, protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi v BiH.</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontaln a učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 13.
	Pokličem enega izmed dijakov, ki prebere besedilo.	Poklicani prebere, ostali poslušajo.	Frontaln a učna oblika, metoda besedne demonst racije.	Drsnica 14.
	<i>Kaj lahko sklepamo iz prebranega? Se je Srbija odločila vztrajati pri vojni ali se začela pogajati o sklenitvi miru?</i>	Odgovorijo: začela se je pogajati za mir, saj so bile	Frontaln a učna oblika, metoda	Drsnica 14.

	razmere vedno slabše.	dela s pisnimi viri.	
<i>Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj z gospodarskimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem k sklenitvi miru. Novembra 1995 so v Daytonu (ZDA) predsedniki Hrvaške, BiH ter Srbije podpisali sporazum, po katerem je BiH ostala enotna država. V resnici je še danes razcepljena na Republiko Srbsko in Bosansko-hrvaško federacijo. Beguncem so priznali pravico do vrnitve na njihove domove, sporazum pa je zagotovil tudi svobodo gibanja po vsej državi. Sicer je sporazum res končal vojno, vendar je veliko krajev, ki jih je pred vojno naseljevalo pretežno muslimansko prebivalstvo, prisodil Republiki Srbski – kar po mnenju mnogih daje legitimnost srbskim osvajanjem z etničnim čiščenjem.</i>	Poslušajo in sproti rešujejo učno-delovni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 15.
<i>Sedaj bomo pregledali še nalogo pod četrtem vsebinskim poudarkom.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Učno-delovni list.
Pokličem učenca, ki naglas prebere svoje rešitve. Popravim morebitne napačne odgovore in razložim, če zaznam nerazumevanje kakšnega dela snovi.	Eden prebere, ostali poslušajo in si popravijo/dopišejo o manjkajoče ali napačne rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Učno-delovni list.
<i>Sedaj pa je pred nami posebna naloga, ki jo boste reševali v parih. Navodila imate na drsnici in na svojih učno-delovnih listih. Za reševanje naloge imate 5 minut, po tem pa bomo nekatere prebrali.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 16.
Nadzorujem parno delo.	Rešujejo nalogo.	Parna	Učno-

		učna oblika.	delovni list.
<p><i>Ste zaključili? Prosim prvi par, da prebere njun intervju.</i> Pokličem še druge pare, da preberejo vprašanja.</p>	<p>Odgovorijo npr.: Izbrala sva Bošnjaškega begunca. Vprašanja so bila sledeča:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je morala celotna družina pobegniti? Ja, nismo imeli druge izbire, saj smo bili vsi nezaželeni. - Ste vzeli s seboj kakšne predmete, osebne stvari? Ne, uspeli smo vzeti le najnujnejše predmete. - Kam ste pobegnili? Zatekli smo se na varovano območje v Srebrenico. - Ali ste izgubili kaj svojcev? Da, mnogi so bili 	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora in metoda izkustvenega učenja.</p>	

	<p><i>Ste imeli kakšne težave s sestavljanjem vprašanj in odgovorov? Po potrebi komentiram vprašanja in odgovore.</i></p>	<p>pobiti v obsteljev anju Sarajeva.</p> <p>Odgovorijo: da/ne.</p>		
--	---	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
12 minut	<p><i>Za konec imam za vas pripravljen še ponavljalni list s šestimi nalogami. Za reševanje nalog imate 7 min, nato pa bomo skupaj preverili rešitve.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
	Sprehajam se po razredu in opazujem dijake.	Rešujejo preverjalni list.	Individualna učna oblika.	Preverjalni list.
	<p><i>Čas je sedaj potekel, zato se bomo kar lotili preverjanja rezultatov. Naloge so točkovane, ob navodilu pri vsaki nalogi pa imate tudi zapisano, kako se točkuje. Vam bom pa tudi sama razložila način točkovanja sprti med pregledovanjem. Naloge povzemajo to, kar smo danes obdelali, zato si preverjalni list skrbno spravite za gradivo pri učenju.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
	<p>Enega izmed dijakov prosim, da prebere rešitve prve naloge.</p> <p>Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovor	Preverjalni list. Drsnica 17.

		a.	
<i>Za vsak pravilen odgovor dobite 1 točko.</i>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
Prosim drugega dijaka, da prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list. Drsnica 18.
<i>Za vsako pravilno smiselno povezavo dobiš 0,5 točke.</i>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
Določim dijaka, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list. Drsnica 19.
<i>Za vsako naštetu državo dobiš 0,5 točke.</i>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
Prosim četrtega dijaka, da prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list. Drsnica 20.
<i>Za vsak pravilni odgovor dobiš 1 točko.</i>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
Prosim petega dijaka, da prebere rešitve pete naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje	Frontalna učna oblika, metoda	Preverjalni list. Drsnica 21.

dopolnim.	odgovore.	razgovor a.	
<p><i>Za vključitev vseh odgovorov na vprašanja v navodilu, dobiš 6 točk. Za manjkajoče odgovore se odbije po 1 točka.</i></p> <p>(kdaj je prišlo do vojne-1 t, kako je prišlo do vojne-1 t, kaj je storila Srbija-1 t, med kom se je vnela še vojna-1 t, zakaj-1 t, kako je potekala srbska okupacija-1 t)</p>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<p>Določim še zadnjega dijaka, ki prebere rešitve šeste naloge.</p> <p>Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Poklicani prebere rešitve, ostali poslušajo in preverjajo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list. Drsnica 22.
<p><i>Za vsak pravilen popravek dobiš 1 točko.</i></p>	Poslušajo in točkujejo odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<p>Po preverjanju dijake ocenim ali so dosegli cilje ali ne.</p> <p><i>Pa pogledjmo, če smo skupaj usvojili vse cilje današnje ure: Znete:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>razložiti razmere, ki so pripeljale do vojn za neodvisnost;</i> - <i>predstaviti potek vojn v posameznih državah;</i> - <i>podrobneje predstaviti razmere in potek vojne v Bosni in Hercegovini;</i> - <i>razložiti potek umirjanja razmer v nekdanji Jugoslaviji.</i> <p>Če ugotovim, da nekatere snovi ne znajo ali ne razumejo, jo ponovim in razjasnim.</p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Drsnica 23.

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list z zapisom učne snovi
PRILOGA 3 :	Rešitve učno-delovnega lista z zapisom učne snovi
PRILOGA 4:	Preverjalni list
PRILOGA 5:	Rešitve preverjalnega lista

Priloga 1: PowerPoint predstavitev

DRSNICA 1:

PREMETANKA

SOGVIJAJULA = _____

OLENAMICIZAN = _____

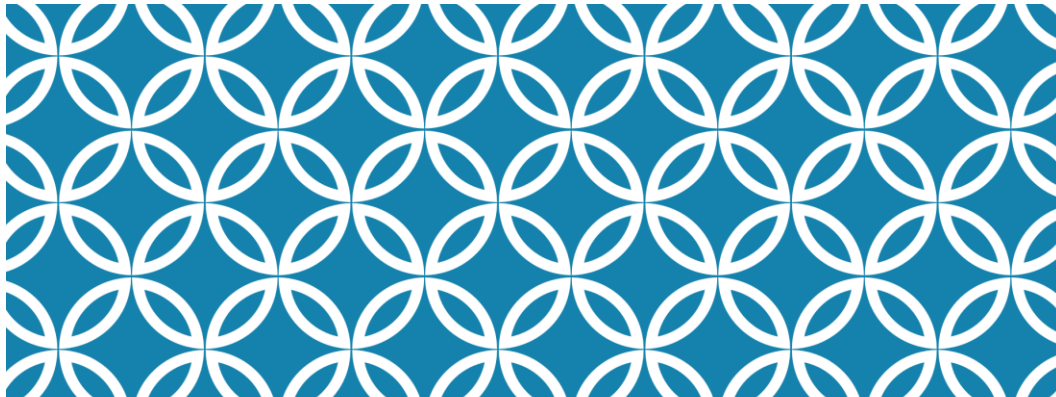
VINOLAJAS = _____

FEZINOROVATIP = _____

RIOVNIM RUZAMSOP = _____

DRSNICA 2:

VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

DRSNICA 3:

CILJI:

Dijaki znajo:

razložiti razmere, ki so pripeljale do vojn za neodvisnost;

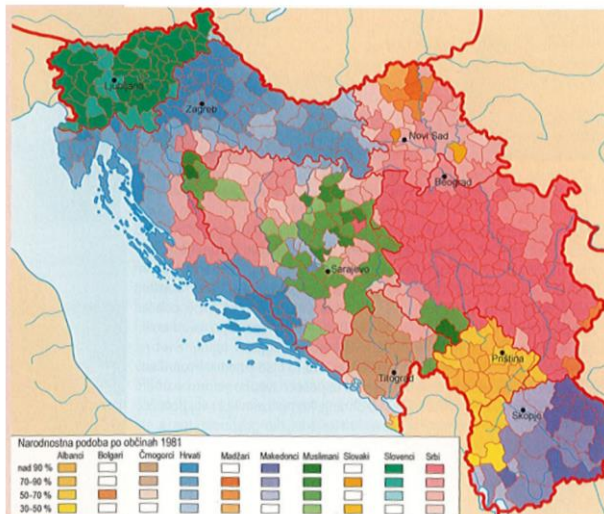
predstaviti potek vojn v posameznih državah;

podrobneje predstaviti razmere in potek vojne v Bosni in Hercegovini;

razložiti potek umirjanja razmer v nekdanji Jugoslaviji.

DRSNICA 4:

1. ZAČETEK KONCA JUGOSLAVIJE

Oglejte si zemljevid Jugoslavije, ki prikazuje narodnostno podobo leta 1981.

Kaj lahko sklepamo o narodnostni sestavi Jugoslavije?

DRSNICA 5:

Napake in slabosti na gospodarskem, političnem in kulturnem področju v Jugoslaviji:

- nerešeno nacionalno vprašanje,
- visoka brezposelnost,
- neučinkovito gospodarstvo z nizko produktivnostjo,
- visoka zadolženost države v tujini,
- mednacionalna nasprotja, nacionalizem.

DRSNICA 6:

Slobodan Milošević

Franjo Tuđman

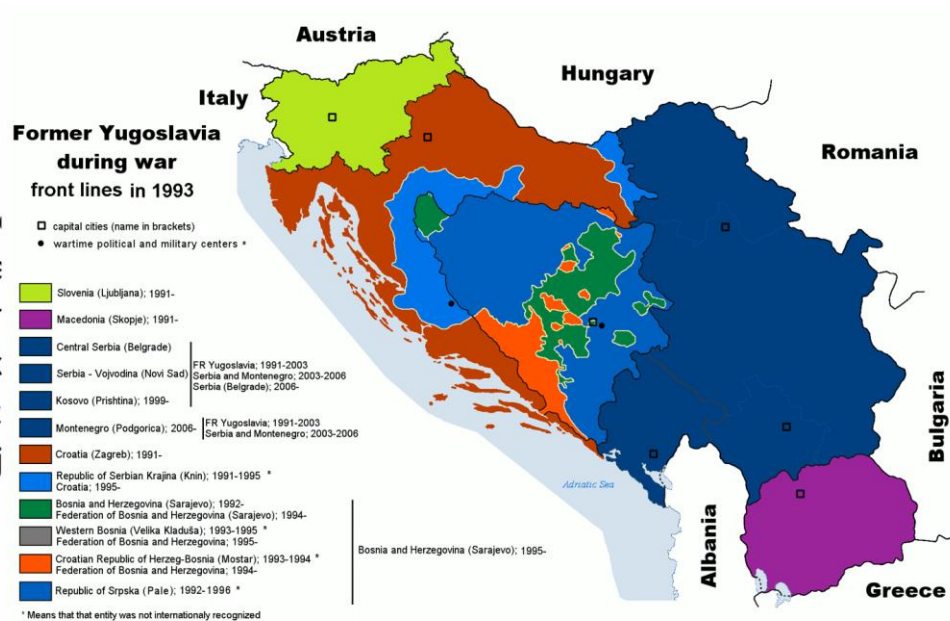
DRSNICA 7:

Zaradi različnih pogledov na prihodnost Jugoslavije, je ta v letih 1991/92 razpadla na pet samostojnih držav:

- Slovenijo,
- Hrvaško,
- Bosno in Hercegovino,
- Makedonijo,
- Zvezno republiko Jugoslavijo - ostanek države s Srbijo in Črno goro.

Zaradi je ta v držav:

- Slovi
- Hrv
- Bosr
- Mak
- Zvez
- Srbij

DRSNICA 8:

2. VOJNE ZA NEODVISNOST

SLOVENIJA:

- najprej napadena,
- po premirju se zvezne sile umaknejo jeseni 1991,
- prehod v neodvisnost.

DRSNICA 9:

HRVAŠKA:

- spopadi v Krajini in Slavoniji,
- srske enote s pomočjo jugoslovanske armade zasedejo skoraj tretjino hrvaškega ozemlja do konca 1991,
- krhko premirje.

DRSNICA 10:

BOSNA IN HERCEGOVINA:

- zgled sožitja treh narodov: Bošnjakov, Srbov in Hrvatov,
- medsebojni spori v državi prerastejo v vojno 1992,
- ko so Hrvati in Bošnjaki izglasovali neodvisnost na referendumu leta 1992, bosanski Srbi napovedali novi državi vojno,
- vojna pa se je razvnela tudi med Bošnjaki in Hrvati, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državo z večinskim hrvaškim prebivalstvom.

DRSNICA 11:

3. SRBSKA OKUPACIJA BOSNE IN HERCEGOVINE

Srbi so Bošnjake prisilili k begu z zasedenih območij z:

- množičnimi umori,
- posilstvi,
- mučenjem,
- deportacijami,
- uničevanjem premoženja,
- drugimi nasilnimi akcijami.

DRSNICA 12:

- Želeli „etnično čisto“ srbsko ozemlje.
- Narašča število beguncev (1995 – preko 2 milijona).
- OZN – vzpostavitev t. i. „varovanih območij“ v Srebrenici, Žepi in Gorazdu.
- Uvedba gospodarskih sankcij.

<https://www.youtube.com/watch?v=Z5afPtepKXg>

DRSNICA 13:

4. UKREPI MEDNARODNE SKUPNOSTI IN KONEC VOJN V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

1994 – ostrejši ukrepi OZN.

Nemoč OZN vidna ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice.

1995 – protiofenziva v Slavoniji in Krajini, tudi v Bosni in Hercegovini.

Nato okrepi bombardiranje srbskih položajev.

DRSNICA 14:

»Milošević je dobro vedel, da vojaškega napora in sankcij ne bo mogel zdržati v nedogled. Po previdnih ocenah ministrstva za znanost, tehnologijo in razvoj je škoda, ki jo je Srbija utrpela v letih 1991–1994, znašala 43 milijard dolarjev, kar pomeni, da je bila država na robu razsula. Ker povprečni mesečni dohodek ni presegal 20 nemških mark, je življenjska raven prebivalcev zdrknila z evropske na raven, ki je bila nižja od tiste v Bangladešu. Inflacija je dosegla rekordne številke v zgodovini: 23. decembra 1993 so dali v obtok bankovec za 500.000.000.000 dinarjev, ki so ga v preteklosti prekašale samo plačilne pobotnice Weimarske republike.«

Jože Pirjevec: Jugoslovanske vojne 1991–2001.
Cankarjeva založba, Ljubljana 2003, str. 319

DRSNICA 15:

Novembra 1995 so v Daytonu (ZDA) predsedniki Hrvaške, BiH ter Srbije podpisali sporazum, po katerem je BiH ostala enotna država. V resnici je še danes razcepljena na Republiko Srbsko in Bosansko-hrvaško federacijo. Beguncem so priznali pravico do vrnitve na njihove domove, sporazum pa je zagotovil tudi svobodo gibanja po vsej državi.

DRSNICA 16:

AVTENTIČNA NALOGA:

Skupaj v paru s sošolcem/sošolko si izberita eno izmed spodaj naštetih oseb. Eden v paru naj se postavi v vlogo novinarja v 90ih letih, ki postavlja vprašanja spodaj izbrani osebi. Drugi v paru naj nanje odgovarja kot izbrana oseba iz tistega časa. Na voljo imata 5 minut, sestavita 4-5 vprašanj.

- vojak jugoslovanske armade
- Slobodan Milošević
- hrvaški ujetnik v srbskem koncentracijskem taborišču
- Bošnjaški begunec
- član Nata/Mednarodne skupnost

PREVERJANJE ZNANJA - REŠITVE

1. Katere napake in slabosti so se razkrile po smrti Josipa Broza Tita v Jugoslaviji? Naštej vsaj 3. Za vsak pravilen odgovor dobiš 1 točko.

- _____
- _____
- _____

PREVERJANJE ZNANJA - REŠITVE

1. Katere napake in slabosti so se razkrile po smrti Josipa Broza Tita v Jugoslaviji? Naštej vsaj 3. Za vsak pravilen odgovor dobiš 1 točko.

- **nerešeno nacionalno vprašanje**
- **visoka brezposelnost**
- **visoka zadolženost države v tujini**

DRSNICA 18:

2. Poveži pojme na levi strani s smiselnimi povezavami na desni strani. Za vsako smiselno povezavo dobiš 0,5 točke.

A. DEMAGOG

B. SLOBODAN MILOŠEVIĆ

C. FRANJO TUĐMAN

D. CENTRALIZEM

2. Poveži pojme na levi strani s smiselnimi povezavami na desni strani. Za vsako smiselno povezavo dobiš 0,5 točke.

A. DEMAGOG 3. nadarjeni govorec, ki pritegne pozornost ljudstva

B. SLOBODAN MILOŠEVIĆ 2. velikosrbski nacionalizem

C. FRANJO TUĐMAN 4. Hrvatska demokratska skupnost

D. CENTRALIZEM 1. celotna država vodena iz enega centra, glavna vloga Srbije

DRSNICA 19:

3. Na katerih 5 držav je razpadla Jugoslavija? Za vsako naštetu državo dobiš 0,5 točke.

3. Na katerih 5 držav je razpadla Jugoslavija? Za vsako naštetu državo dobiš 0,5 točke.

Slovenija

Hrvaška

Bosna in
Hercegovina

Makedonija

Zvezna
republika
Jugoslavija

DRSNICA 20:

4. Pri spodnjih trditvah obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, ter NE DRŽI, če je trditev nepravilna. Za vsak pravilni odgovor dobiš eno točko.

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v Slavoniji in Krajini.

Hrvati in Srbi so na referendumu 1992 izglasovali neodvisnost.

Varaždin je postal simbol velike hrabrosti hrvaških branilcev.

Srbske enote in jugoslovanska armada so zasedli skoraj tretjino hrvaškega ozemlja.

4. Pri spodnjih trditvah obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, ter NE DRŽI, če je trditev nepravilna. Za vsak pravilni odgovor dobiš eno točko.

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v Slavoniji in Krajini.

DRŽI

Hrvati in Srbi so na referendumu 1992 izglasovali neodvisnost.

NE
DRŽI

Varaždin je postal simbol velike hrabrosti hrvaških branilcev.

NE
DRŽI

Srbske enote in jugoslovanska armada so zasedli skoraj tretjino hrvaškega ozemlja.

DRŽI

DRSNICA 21:

5. V kratkem sestavku opiši potek vojne v Bosni in Hercegovini. V sestavku odgovori na naslednja vprašanja: Kdaj in kako je prišlo do vojne? Kaj je storila Srbija na osvojenem ozemlju? Med kom se je še vnela vojna v BiH in zakaj? Kako je potekala srbska okupacija?

5. V kratkem sestavku opiši potek vojne v Bosni in Hercegovini. V sestavku odgovori na naslednja vprašanja: Kdaj in kako je prišlo do vojne? Kaj je storila Srbija na osvojenem ozemlju? Med kom se je še vnela vojna v BiH in zakaj? Kako je potekala srbska okupacija?

- Sožitje treh narodov (Bošnjakov, srbov, Hrvatov) preraste v spore, ki vodijo v vojno.
- Po referendumu 1992 so bosanski Srbi napovedali vojno.
- S pomočjo jugoslovanske armade so začeli ustvarjati „Republiko Srbsko“.
- Vojna se je razvnela tudi med Bošnjaki in Hrvati, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državo z večinskim hrvaškim prebivalstvom.
- Srbi izvajajo etnično čiščenje; množične umore, mučenja, posilstva.

DRSNICA 22:

6. V spodnjem besedilu se nahaja 5 napak. Za vsak pravilen popravek dobiš 1 točko.

Mednarodna skupnost se je leta 1994 odločila za milejše ukrepe, letala Nata so začela bombardirati srbske vojaške položaje in preskrbovalne poti. Premoč OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in Vukovarju, protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi na Hrvaškem. Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj s političnimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem k sklenitvi miru.

6. V spodnjem besedilu se nahaja 5 napak. Za vsak pravilen popravek dobiš 1 točko.

Mednarodna skupnost se je leta 1994 odločila za **OSTREJŠE** ukrepe, letala Nata so začela bombardirati srbske vojaške položaje in preskrbovalne poti. **NEMOČ** OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in **KRAJINI** protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi na **V BIH** Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj s **GOSPODARSKIMI** sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem k sklenitvi miru.

PREGLED CILJEV:

Dijaki znajo:

razložiti razmere, ki so pripeljale do vojn za neodvisnost;

predstaviti potek vojn v posameznih državah;

podrobneje predstaviti razmere in potek vojne v Bosni in Hercegovini;

razložiti potek umirjanja razmer v nekdanji Jugoslaviji.

VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

1. ZAČETEK KONCA JUGOSLAVIJE

Po smrti Josipa Broza Tita so se v Jugoslaviji začele odpirati rane države, saj je njegova smrt razkrila vse napake in slabosti na gospodarskem, političnem in kulturnem področju:

- _____,
- _____,
- _____,
- _____,
- _____.

V državah Jugoslavije so si moč pridobivali nacionalistični demagogi = _____ . Takšen je bil npr. srbski voditelj _____, ki je podžigal velikosrbski nacionalizem. Na Hrvaškem mu je bil podoben tudi _____, ki je s svojo stranko _____ zmagal na prvih demokratičnih volitvah na Hrvaškem po letu 1945. Srbi so vztrajali pri ohranitvi Jugoslavije, prizadevali so si, da bi vsi Srbi živeli v _____ državi, ki bi bila _____, glavno vlogo pa bi imela Srbija. Večina drugih narodov v Jugoslaviji se _____ strinjala s tem.

Zaradi različnih pogledov na prihodnost Jugoslavije, je ta v letih 1991/92 razpadla na pet samostojnih držav:

- _____,
- _____,
- _____,
- _____,
- _____.

2. VOJNE ZA NEODVISNOST

Slovenija in Hrvaška sta razglasili samostojnost _____. Po razglasitvi neodvisnosti je jugoslovanska vojska najprej napadla _____. Boji so trajali nekaj dni, po premirju pa so se zvezne sile jeseni 1991 umaknile, te državi pa je tako uspel prehod v _____. Drugače pa je bilo na _____ ter v _____, kjer je številčno močna srbska manjšina zahtevala priključitev k _____.

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v _____ in _____, mesto _____ pa je zaradi velike hrabrosti hrvaških branilcev postalo simbol hrvaškega odpora. Do konca 1991 so srbske enote s pomočjo _____ zasedle skoraj _____ hrvaškega ozemlja in s tam izgnale Hrvate, zatem pa je bilo sklenjeno krhko _____.

_____ je dolgo veljala za zgled sožitja treh narodov: _____, _____ in _____. Leta 1992 pa so medsebojni spori v državi prerasli v _____. Situacija je bila namreč takšna, da so po tem, ko so Hrvati in Bošnjaki izglasovali neodvisnost na _____ leta 1992, bosanski _____ napovedali novi državi vojno. S pomočjo jugoslovanske armade, ki je postala dejansko _____, so začeli ustvarjati »Republiko srbsko«. Vojna pa se je razvnela tudi med _____ in _____, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državico z večinskim _____ prebivalstvom.

3. SRBSKA OKUPACIJA

Srbi so Bošnjake prisilili k begu z zasedenih območij s/z:

- _____,
- _____,
- _____,
- _____,
- _____,
- _____.

Tako so namreč ustvarjali _____ srbsko ozemlje. Žrtev je bilo vedno več, naraščalo pa je tudi število _____ – to je leta 1995 preseгло _____ milijona. Sicer je _____ poskušala leta 1993 Bošnjake obvarovati pred grozotami z vzpostavitvijo t. i. _____ v Srebrenici, Žepi in _____, v Bosno in Hercegovino pa je že prej napotila modre čelade. Proti Srbiji je uvedla tudi _____ sankcije, vendar se je vojna vseeno nadaljevala.

4. UKREPI MEDNARODNE SKUPNOSTI IN KONEC VOJN V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

Leta _____ se je mednarodna skupnost vendarle odločila za _____, posledično so tako letala Nata začela bombardirati preskrbovalne poti in srbske vojaške položaje. _____ OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu _____. Tam je srbska vojska pobila blizu 8000 neoboroženih Bošnjakov. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v _____ in _____. To pa ni bilo vse; protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi v _____. Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi _____ in skupaj z gospodarskimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem o _____.

Novembra 1995 so v _____ (ZDA) predsedniki Hrvaške, BiH ter Srbije podpisali sporazum, po katerem je _____ ostala enotna država. V resnici je še danes razcepljena na _____ in _____. Beguncem so priznali pravico do vrnitve na njihove domove, sporazum pa je zagotovil tudi svobodo _____ po vsej državi.

AVTENTIČNA NALOGA: Intervju z osebo iz preteklosti

Skupaj v paru s sošolcem/sošolko si izberita eno izmed spodaj naštetih oseb. Eden v paru naj se postavi v vlogo novinarja v 90ih letih, ki postavlja vprašanja spodaj izbrani osebi. Drugi v paru naj nanje odgovarja kot izbrana oseba iz tistega časa. Na voljo imata 5 minut, sestavita 4-5 vprašanj.

vojak jugoslovanske armade

Slobodan Milošević

hrvaški ujetnik v srbskem koncentracijskem taborišču

Bošnjaški begunec

član Nata/Mednarodne skupnost

VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

1. ZAČETEK KONCA JUGOSLAVIJE

Po smrti Josipa Broza Tita so se v Jugoslaviji začele odpirati rane države, saj je njegova smrt razkrila vse napake in slabosti na gospodarskem, političnem in kulturnem področju:

- nerešeno nacionalno vprašanje,
- visoka brezposelnost,
- neučinkovito gospodarstvo z nizko produktivnostjo,
- visoka zadolženost države v tujini,
- mednacionalna nasprotja, nacionalizem.

V državah Jugoslavije so si moč pridobivali nacionalistični demagogi = nadarjeni govorniki, ki so s svojimi idejami pritegnili pozornost ljudstva. Takšen je bil npr. srbski voditelj Slobodan Milošević, ki je podžigal velikosrbski nacionalizem. Na Hrvaškem mu je bil podoben tudi Franjo Tuđman, ki je s svojo stranko Hrvaška demokratična skupnost zmagal na prvih demokratičnih volitvah na Hrvaškem po letu 1945. Srbi so vztrajali pri ohranitvi Jugoslavije, prizadevali so si, da bi vsi Srbi živeli v eni/skupni državi, ki bi bila centralistična, glavno vlogo pa bi imela Srbija. Večina drugih narodov v Jugoslaviji se ni strinjala s tem.

Zaradi različnih pogledov na prihodnost Jugoslavije, je ta v letih 1991/92 razpadla na pet samostojnih držav:

- Slovenijo,
- Hrvaško,
- Bosno in Hercegovino,
- Makedonijo,
- Zvezno republiko Jugoslavijo - ostanek države s Srbijo in Črno goro.

2. VOJNE ZA NEODVISNOST

Slovenija in Hrvaška sta razglasili samostojnost 25. junija 1991. Po razglasitvi neodvisnosti je jugoslovanska vojska najprej napadla Slovenijo. Boji so trajali nekaj dni, po premirju pa so se zvezne sile jeseni 1991 umaknile, te državi pa je tako uspel prehod v neodvisnost. Drugače pa je bilo na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini, kjer je številčno močna srbska manjšina zahtevala priključitev k Srbiji.

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v Krajini in Slavoniji, mesto Vukovar pa je zaradi velike hrabrosti hrvaških branilcev postalo simbol hrvaškega odpora. Do konca 1991 so srbske

enote s pomočjo jugoslovanske armade zasedle skoraj tretjino hrvaškega ozemlja in s tam izgnale Hrvate, zatem pa je bilo sklenjeno krhko premirje.

BiH je dolgo veljala za zgled sožitja treh narodov: Bošnjakov, Srbov in Hrvatov. Leta 1992 pa so medsebojni spori v državi prerasli v vojno. Situacija je bila namreč takšna, da so po tem, ko so Hrvati in Bošnjaki izglasovali neodvisnost na referendumu leta 1992, bosanski Srbi napovedali novi državi vojno. S pomočjo jugoslovanske armade, ki je postala dejansko srbska vojska, so začeli ustvarjati »Republiko srbsko«. Vojna pa se je razvnela tudi med Bošnjaki in Hrvati, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državo z večinskim hrvaškim prebivalstvom.

3. SRBSKA OKUPACIJA

Srbi so Bošnjake prisilili k begu z zasedenih območij s/z:

- množičnimi umori,
- posilstvi,
- mučenjem,
- deportacijami,
- uničevanjem premoženja,
- drugimi nasilnimi akcijami.

Tako so namreč ustvarjali »etnično čisto« srbsko ozemlje. Žrtev je bilo vedno več, naraščalo pa je tudi število beguncev – to je leta 1995 preseglo dva milijona. Sicer je OZN poskušala leta 1993 Bošnjake obvarovati pred grozotami z vzpostavitvijo t. i. varovanih območij v Srebrenici, Žepi in Goraždu, v Bosno in Hercegovino pa je že prej napotila modre čelade. Proti Srbiji je uvedla tudi gospodarske sankcije, vendar se je vojna vseeno nadaljevala.

4. UKREPI MEDNARODNE SKUPNOSTI IN KONEC VOJN V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

Leta 1994 se je mednarodna skupnost vendarle odločila za ostrejše ukrepe, posledično so tako letala Nata začela bombardirati preskrbovalne poti in srbske vojaške položaje. Nemoč OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice. Tam je srbska vojska pobila blizu 8000 neoboroženih Bošnjakov. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in Krajini. To pa ni bilo vse; protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi v Bosni in Hercegovini. Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj z gospodarskimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem o sklenitvi miru.

Novembra 1995 so v Daytonu (ZDA) predsedniki Hrvaške, BiH ter Srbije podpisali sporazum, po katerem je BiH ostala enotna država. V resnici je še danes razcepljena na Republiko Srbsko in Bosansko-hrvaško federacijo. Beguncem so priznali pravico do vrnitve na njihove domove, sporazum pa je zagotovil tudi svobodo gibanja po vsej državi.

AVTENTIČNA NALOGA: Intervju z osebo iz preteklosti

Skupaj v paru s sošolcem/sošolko si izberita eno izmed spodaj naštetih oseb. Eden v paru naj se postavi v vlogo novinarja v 90ih letih, ki postavlja vprašanja spodaj izbrani osebi. Drugi v paru naj nanje odgovarja kot izbrana oseba iz tistega časa. Na voljo imata 5 minut, sestavita 4-5 vprašanj.

vojak jugoslovanske armade

Slobodan Milošević

hrvaški ujetnik v srbskem koncentracijskem taborišču

Bošnjaški begunec

član Nata/Mednarodne skupnost

REŠITVE: po smislu, vprašanja o počutju, doživljanju, geografska vprašanja lokacije, vprašanja razmer prej in po tem itd.

Primer rešitve:

- Je morala celotna družina pobegniti? Ja, nismo imeli druge izbire, saj smo bili vsi nezaželeni.
- Ste vzeli s seboj kakšne predmete, osebne stvari? Ne, uspeli smo vzeti le najnujnejše predmete.
- Kam ste pobegnili? Zatekli smo se na varovano območje v Srebrenico.
- Ali ste izgubili kaj svojcev? Da, mnogi so bili pobiti v obstreljevanju Sarajeva.

VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI – preverjalni list

Ime in priimek: _____

Točke: ____/22,5 t

1. Katere napake in slabosti so se razkrile po smrti Josipa Broza Tita v Jugoslaviji? Naštej vsaj 3.

- _____
- _____
- _____

/3 t

2. Poveži pojme na levi strani s smiselnimi povezavami na desni strani.

A. DEMAGOG	1. celotna država vodena iz enega centra, glavna vloga Srbije
B. SLOBODAN MILOŠEVIĆ	2. velikosrbski nacionalizem
C. FRANJO TUĐMAN	3. nadarjeni govorec, ki pritegne pozornost ljudstva
D. CENTRALIZEM	4. Hrvaška demokratična skupnost

/2 t

3. Na katerih 5 držav je razpadla Jugoslavija?

/2,5 t

4. Pri spodnjih trditvah obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, ter NE DRŽI, če je trditev nepravilna.

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v Slavoniji in Krajini.

DRŽI NE DRŽI

Hrvati in Srbi so na referendumu 1992 izglasovali neodvisnost.	DRŽI	NE DRŽI
Varaždin je postal simbol velike hrabrosti hrvaških branilcev.	DRŽI	NE DRŽI
Srbske enote in jugoslovanska armada so zasedli skoraj tretjino hrvaškega ozemlja.	DRŽI	NE DRŽI

/4 t

5. V kratkem sestavku opiši potek vojne v Bosni in Hercegovini. V sestavku odgovori na naslednja vprašanja: Kdaj in kako je prišlo do vojne? Kaj je storila Srbija na osvojenem ozemlju? Med kom se je še vnela vojna v BiH in zakaj? Kako je potekala srbska okupacija?

/6 t

6. V spodnjem besedilu se nahaja 5 napak. Podčrtaj napake, pravilne rešitve pa v vrstnem redu, v katerem si sledijo, zapiši na spodnjo črto.

Mednarodna skupnost se je leta 1994 odločila za milejše ukrepe, letala Nata so začela bombardirati srbske vojaške položaje in preskrbovalne poti. Premoč OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in Vukovarju, protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi na Hrvaškem. Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj s političnimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem k sklenitvi miru.

/5 t

VOJNE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI – preverjalni list

Ime in priimek: _____

Točke: ____/22,5 t

1. Katere napake in slabosti so se razkrile po smrti Josipa Broza Tita v Jugoslaviji? Naštej vsaj 3.

Za vsak pravilen odgovor 1 točka :

- nerešeno nacionalno vprašanje
- visoka brezposelnost
- visoka zadolženost v tujini

/3 t

2. Poveži pojme na levi strani s smiselnimi povezavami na desni strani.

Za vsako smiselno povezavo 0,5 točke:

A. DEMAGOG	1. celotna država vodena iz enega centra, glavna vloga Srbije
B. SLOBODAN MILOŠEVIĆ	2. velikosrbski nacionalizem
C. FRANJO TUĐMAN	3. nadarjeni govorec, ki pritegne pozornost ljudstva
D. CENTRALIZEM	4. Hrvaška demokratična skupnost

REŠITVE: A3, B2, C4, D1

/2 t

3. Na katerih 5 držav je razpadla Jugoslavija

Za vsako naštetu državo dobi dijak 0,5 točke:

Na Slovenijo, Hrvaško, Bosno in Hercegovino, Makedonijo in Zvezno republiko Jugoslavijo.

/2,5 t

4. Pri spodnjih trditvah obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, ter NE DRŽI, če je trditev nepravilna.

Za vsak pravilni odgovor dobiš 1 točko:

Na Hrvaškem so se najhujši spopadi razvili v Slavoniji in Krajini.	DRŽI	NE DRŽI
Hrvati in Srbi so na referendumu 1992 izglasovali neodvisnost.	DRŽI	NE DRŽI
Varaždin je postal simbol velike hrabrosti hrvaških branilcev.	DRŽI	NE DRŽI
Srbske enote in jugoslovanska armada so zasedli skoraj tretjino hrvaškega ozemlja.	DRŽI	NE DRŽI

/4 t

5. V kratkem sestavku opiši potek vojne v Bosni in Hercegovini. V sestavku odgovori na naslednja vprašanja: Kdaj in kako je prišlo do vojne? Kaj je storila Srbija na osvojenem ozemlju? Med kom se je še vnela vojna v BiH in zakaj? Kako je potekala srbska okupacija?

Dolgo je BiH veljala za zgled sožitja treh narodov: Bošnjakov, Srbov in Hrvatov. Leta 1992 pa so medsebojni spori v državi prerasli v vojno. Situacija je bila namreč takšna, da so po tem, ko so Hrvati in Bošnjaki izglasovali neodvisnost na referendumu 1992, bosanski Srbi napovedali novi državi vojno. S pomočjo jugoslovanske armade, ki je postala dejansko srbska vojska, so začeli ustvarjati »Republiko srbsko«. Sarajevo so stisnili v obroč in ga obstreljevali. Vojna pa se je razvnela tudi med Bošnjaki in Hrvati, ki so skušali v Hercegovini oblikovati državo z večinskim hrvaškim prebivalstvom. Srbi so medtem dogajanjem na zasedenih območjih začeli izvajati etnično čiščenje. Tako je bilo poimenovano nasilno izganjanje civilistov drugih etničnih skupin. Bošnjake so z množičnimi umori, posilstvi, mučenjem, deportacijami, uničevanjem premoženja in drugimi nasilnimi akcijami prisilili k begu z zasedenih območij. Tako so namreč ustvarjali »etnično čisto« srbsko ozemlje.

Po smislu; omenjeni morajo biti označeni pojmi, ki odgovarjajo na vprašanja v navodilu.

Točkovanje:

- kdaj je prišlo do vojne - 1 t,
- kako je prišlo do vojne (medsebojni spori, referendum) - 1 t,
- kaj je storila Srbija (s pomočjo jugoslovanske armade ustvarja Republiko sbrsko) - 1 t,
- med kom se je vnela še vojna (Bošnjaki in Hrvati) - 1 t
- ter zakaj (Hrvati so skušali oblikovati v Hercegovini državico z večinskim hrvaškim prebivalstvom) - 1 t,
- kako je potekala srbska okupacija (etnično čiščenje – umori, posilstvi itd.) - 1 t

/6 t

6. V spodnjem besedilu se nahaja 5 napak. Podčrtaj napake, pravilne rešitve pa v vrstnem redu, v katerem si sledijo, zapiši na spodnjo črto.

Za vsak pravilno najdeno in popravljeno napako dobiš 1 točko:

Mednarodna skupnost se je leta 1994 odločila za milejše ukrepe, letala Nata so začela bombardirati srbske vojaške položaje in preskrbovalne poti. Premoč OZN se je pokazala ob srbskem genocidu nad Bošnjaki blizu Srebrenice. Leta 1995 je Hrvaška začela protiofenzivo v Slavoniji in Vukovarju, protiofenziva hrvaške in bošnjaške vojske se je začela tudi na Hrvaškem. Bombardiranje srbskih položajev je v tem času okrepil tudi Nato in skupaj s političnimi sankcijami se je začel preobrat v vojni, ki je prisilil Srbe k pogajanjem k sklenitvi miru.

REŠITVE: ostrejše, nemoč, Krajini, v Bosni in Hercegovini, gospodarskimi

/5 t

Univerza v Ljubljani
**FILozOFESKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

UČNA PRIPRAVA:
Človekove pravice in civilna družba

IME IN PRIIMEK: Robert Renar

DATUM: december 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4. letnik	
Datum:	16. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Civilnodružbena gibanja in človekove pravice
	Poglavje iz učbenika:	Človekove pravice in civilnodružbena gibanja
Učna enota – naslov učne ure:	Človekove pravice in civilna družba	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - Frontalna učna oblika - Individualna učna oblika - Parna učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage - metoda razgovora - metoda slikovne demonstracije - metoda besedne demonstracije - metoda demonstracije gibljivih slik - metoda dela s pisnimi viri - metoda dela s predmeti 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> - nevihta možganov 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • raziščejo značilnosti prvih organiziranih gibanj za človekove pravice; /.../ • ocenijo pomen deklaracije o človekovih pravicah; /.../ • ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; • razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; • oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; • analizirajo večperspektivne zgodovinske vire in ob njih razvijajo sposobnost samostojnega izbiranja in odločanja; • razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; • razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja; • razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti, strpnosti in demokracije; • razvijajo pozitiven odnos do odgovornega in kritičnega državljanstva;« (Učni načrt, str. 41) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> -razložiti, kaj so človekove pravice,

		<ul style="list-style-type: none"> -našteti nekatere poglobitve človekove pravice zapisane v Splošni deklaraciji človekovih pravic, -razložiti, kako so človekove pravice v praksi uveljavljavljene, -ovrednotiti pomen človekovih pravic za razvoj civilizirane družbe, -razložiti, kaj je civilna družba.
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> -upoštevati navodila, -aktivno poslušati in opazovati -odgovarjati na razna vprašanja, -oblikovati mnenje, -reševati različne naloge.
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti, strpnosti in demokracije, - pokazati pozitiven odnos do odgovornega in kritičnega državljanstva,
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - Uvajanje - Obravnavanje nove učne snovi - Ponavljanje - Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic? 2. Katere človekove pravice poznamo? 3. Kako so človekove pravice uveljavljene? 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - učbenik Zgodovina 4 (Aleš Gabrič in Mateja Režek, 2011, str. 232 in 233) - PowerPoint predstavitev - učno-delovni list - delovni listi s členi Splošne deklaracije človekovih pravic - preverjalni list - Samostojni plakat splošne deklaracije človekovih pravic
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - LCD projektor - računalnik
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Slovenščina (dijaki govorijo, berejo in pišejo v slovenskem jeziku), Angleščina (dijaki berejo besedilo in poslušajo posnetek v angleškem jeziku) Nemščina (dijaki berejo besedilo v nemščini) Španščina (dijaki berejo besedilo v španščini) Francoščina (dijaki berejo besedilo v francoščini)</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Človekove pravice: temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika, ki pripadajo vsem ljudem ne glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, rojstvo ali katerokoli drugo okoliščino. 	

	<ul style="list-style-type: none"> - Civilna družba: skupnost, v katere se posamezniki prostovoljno in svobodno povezujejo in v njih delujejo za doseg skupnih ciljev in so hkrati nevladna organizacija. 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Zgodovina. Gimnazija. Splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport:</i></p> <p>Zavod RS za šolstvo: http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2016/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (8. 12. 2021).</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - Gabrič, Aleš in Mateja Režek. <i>Zgodovina 4 : učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011. - United nations. »Universal Declaration of Human Rights.« Zadnji dostop 8. 12. 2021. https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights - Ustava RS. 1991. Dostopno na: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1 - Varuh človekovih pravic. »SPLOŠNA DEKLARACIJA ČLOVEKOVIH PRAVIC« Zadnji dostop 8. 12. 2021. https://www.varuh-rs.si/index.php?id=102 <p>Naslovnica:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wikimedia commons. »Human rights Logo« prvič objavljeno 25. 9. 2011, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:HumanRightsLogo.svg
	PowerPoint	<p>Drsnica 1 – 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wikimedia commons. »Human rights Logo« prvič objavljeno 25. 9. 2011, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:HumanRightsLogo.svg <p>Drsnica 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wikimedia commons. »Thomas Paine« prvič objavljeno 31. 7. 2017, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Portrait_of_Thomas_Paine.jpg - Wikimedia commons. »John Locke« prvič objavljeno 15. 4. 2005, Zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:John_Locke.jpg - Wikimedia commons. »Immanuel Kant« prvič objavljeno 19. 5. 2014, zadnji dostop

8. 12.

2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kant_gemaelde_3.jpg

Drsnica 4 A:

- Wikimedia commons. »Emblem of the United Nations« prvič objavljeno 28. 1. 2011, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Emblem_of_the_United_Nations.svg
- Wikimedia commons. »Eleanor Roosevelt UDHR« prvič objavljeno 26. 9. 2019, zadnji dostop 8. 12. 2021. [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eleanor_Roosevelt_UDHR_\(27758131387\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Eleanor_Roosevelt_UDHR_(27758131387).jpg)

Drsnica 6:

- Universal Declaration of Human Rights in french. Zadnji dostop 8. 12. 2021. <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=frn>

Drsnica 7:

- Universal Declaration of Human Rights in spanish. Zadnji dostop 8. 12. 2021. <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=spn>

Drsnica 8:

- Universal Declaration of Human Rights in german. Zadnji dostop 8. 12. 2021. <https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Pages/Language.aspx?LangID=ger>

Drsnica 9:

- Varuh človekovih pravic. »SPLOŠNA DEKLARACIJA ČLOVEKOVIH PRAVIC« Zadnji dostop 8. 12. 2021. <https://www.varuh-rs.si/index.php?id=102>

Drsnica 11:

- Wikimedia commons. »Model temple of Aphaia Glyptothek Munich« prvič objavljeno 7. 3. 2007, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Model_temple_of_Aphaia_Glyptothek_Munich.jpg

Drsnica 12:

- Ustava RS. 1991. Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>

Drsnica 18:

- YouTube. »Eleanor Roosevelt Speech Human Rights« prvič objavljeno 1. 9. 2010, zadnji dostop 8. 12. 2021.

	https://www.youtube.com/watch?v=sPVWmmVKVko
Učno-delovni list	<ul style="list-style-type: none"> - Wikimedia commons. »Human rights Logo« prvič objavljeno 25. 9. 2011, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:HumanRightsLogo.svg
Delovni listi s členi Splošne deklaracije človekovih pravic	<ul style="list-style-type: none"> - Varuh človekovih pravic. »SPLOŠNA DEKLARACIJA ČLOVEKOVIH PRAVIC« Zadnji dostop 8. 12. 2021. https://www.varuh-rs.si/index.php?id=102 - Slika razreda, ki ga učim. Osebni arhiv.
Samostojni plakat splošne deklaracije človekovih pravic	<ul style="list-style-type: none"> - Wikimedia commons. »The universal declaration of human rights 10 December 1948« prvič objavljeno 11. 7. 2017, zadnji dostop 8. 12. 2021. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The universal declaration of human rights 10 December 1948.jpg
Ponavljalni list	<ul style="list-style-type: none"> - Ustava RS. 1991. Dostopno na: http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAKI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p><i>Za začetek bi vas vprašal, katere pravice kaj poznate? V kratki nevihti možganov vas tako prosim, da poveste katero koli pravico, ki vam pride na misel. Ne rabi biti neka poznana ali obstajajoča pravica, lahko je recimo pravica do jedenja čokolade.</i></p>	<p>Poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
	<p>Vodim nevihto možganov. Če se naštevanje ustavi, spodbudim razmišljanje in pogovor z dodatnimi primeri: <i>-Pravica do vode. -Pravica do prehranjevanja med šolsko uro. -Pravica do zastonj frizerja za vse, ki jim na mesec zraste več kot centimeter las.</i></p> <p><i>Naj dvignejo roko tisti, ki so že slišali za posebno obliko pravic, ki jim rečemo človekove pravice.</i></p>	<p>Naštevajo različne pravice.</p> <p>Dvignejo roko.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora. Nevihta možganov.</p>	
	<p><i>Naj obdrži v zraku roko tisti, ki bi mi znal povedati vsaj eno človekovo pravico.</i> Pokličem dijaka, ki ima roko v zraku, da pove človekovo pravico, ki jo pozna. Skupaj pokličem tri dijake. Dopolnim pomanjkljivo oblikovane stavke v prepoznavno pravico.</p> <p>Če ni treh dijakov, ki bi poznali človekove pravice povem nekaj pravic sam in vprašam, če jih poznajo. <i>V čem mislite, da se razlikujejo pravice, ki smo jih našteali na začetku in te tri človekove pravice?</i></p>	<p>Obdržijo roko v zraku, če znajo naštet vsaj eno pravico.</p> <p>Dijak pove njemu poznano človekovo pravico</p> <p>Odgovorijo: <i>So bolj splošne, veljajo za vse, so potrebne za</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	

	<i>civilno družbo, so obstoječe.</i>		
<p><i>Danes bomo govorili o človekovih pravicah in civilni družbi, kar je hkrati tudi naslov. Danes nas bo na PowerPointu spremljal tudi njihov mednarodni simbol. V tej šolski uri bomo v treh delih odgovorili na vprašanja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic?</i> - <i>Katere človekove pravice poznamo?</i> - <i>Kako so človekove pravice uveljavljene?</i> <p><i>Jaz pričakujem, da boste na koncu današnje ure znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Pojasniti vzroke za nastanek deklaracije človekovih pravic;</i> - <i>oceniti pomen deklaracije človekovih pravic;</i> - <i>našteti ključne človekove pravice in</i> - <i>ovrednotiti pomen organizacij civilne družbe.</i> 	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PowerPoint drsnica 1.
<p>Razdelim učno-delovne liste. <i>Prosim, da učno-delovne liste izpolnujete med samo razlago.</i></p>	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVALJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	DIJAKI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Kako smo prišli do deklaracije človekovih pravic? (7 minut)</p>	<p><i>Kdo mislite, da so bili prvi za katere vemo, da so razmišljali in debatirali o človekovih pravicah?</i></p> <p><i>Pojmovanje človekovih pravic, kot jih razumemo danes pa izhaja iz filozofije razsvetljenstva.</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>antični filozofi / stari grki ipd.</i></p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint drsnica 2.</p>
	<p><i>V katerem stoletju torej govorimo?</i></p> <p><i>Zakaj mislite, da ravno v času razsvetljenstva, kaj se je spremenilo?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>18. stoletju.</i></p> <p><i>Pogled na svet, filozofija, francoska revolucija,</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>V duhu razsvetljenstva so začeli nekateri misleci, kot so recimo Thomas Paine, John Lock in Immanuel Kant oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice. Takrat so jih poimenovali »Rights of Men«.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.</p>	
	<p><i>Kako pa so pravice danes poimenovane v angleščini? Zakaj sprememba?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Human rights.</i> <i>Da je povsem razumljivo, da ne gre samo za pravico moških.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Tako je. Človekove pravice so tiste pravice, ki jih VSI ljudje dobijo ob rojstvu in jim pripadajo do smrti. Zajemajo temeljne pravice in svobodine vsakega posameznika ter varujejo najpomembnejše človekove dobrine in vrednote:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>naše življenje</i> - <i>osebno dostojanstvo</i> - <i>svobodo in</i> - <i>lastnino.</i> 	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint drsnica 3.</p>

<p><i>Danes so te pravice zapisane v številnih mednarodnih aktih. Skoraj vsi pa temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu s področja varstva človekovih pravic, ki ga je generalna skupščina OZN sprejela decembra leta 1948. Imenuje se Splošna deklaracija človekovih pravic.</i></p>			<p>PowerPoint drsnica 4 A.</p>
<p><i>Se še spomnimo kaj je OZN?</i></p> <p><i>Katerega leta smo rekli, da je bila ustanovljena?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Organizacija združenih narodov. Mednarodna organizacija, v katero so včlanjene skoraj vse države sveta.</i></p> <p><i>Leta 1945.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora</p>	
<p><i>Tako je. Sam odbor, ki je deklaracijo sestavil, je vodila Eleanora Roosevelt, diplomatka in aktivistka, njen mož pa je bil Franklin Delano Roosevelt. Rooseveltova je skupaj s svojo komisijo želela oblikovati dokument, ki bi ga podpisalo čim več držav. Ta naj nebi bil pravno zavezujoč sam po sebi, ampak naj bi bil oblikovan kot skupno priznanje tega, da so to najvišje postavljene pravice, končen cilj h kateremu naj bi stremele vse države. Za deklaracijo je glasovalo 48 držav, 8 držav pa se je glasovanja vzdržalo. Med temi državami je bila tudi Jugoslavija. Na to točko se bomo vrnili naslednjo uro. Leta 1950 je Svet Evrope sprejel Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, leta 1961 pa Evropsko socialno listino. Oba dokumenta sta, za razliko od Splošne deklaracije človekovih pravic, za države podpisnice pravno zavezujoča. Preden nadaljujemo in pogledamo, kaj je zapisanega v tej deklaraciji, pa preverimo vaš zapis snovi.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint drsnica 4 B.</p>

	Prosim dijaka, da prebere rešitve prve naloge.	Dijak prebere rešitve prve naloge.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Učno-delovni list.
--	--	------------------------------------	--	--------------------

2. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	DIJAKI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Tukaj imam plakat S splošnimi človekovimi pravicami, podoben temu, ki ga je na sliki prej držala gospa Roosevelt. Samo besedilo je v angleščini, je pa to danes eno izmed najbolj prevedenih besedil na svetu in je na voljo v več kot 500 jezikih. Kolikor lahko vidite je na njem kar nekaj besedila. Pod naslovom je preambula.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 5. Samostojni plakat splošne deklaracije človekovih pravic.
	<p><i>Kaj je že preambula?</i></p> <p><i>V katerem viru smo že srečali preambulo?</i></p> <p><i>In kaj je bilo tam ustanovljeno?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p><i>Uvod v dokument, v katerem je zapisan njegov namen.</i></p> <p><i>V versajski pogodbi.</i></p> <p><i>Društvo narodov, predhodnica OZN.</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora	
	<p><i>Pravic, ki so zapisane v treh stolpcih spodaj, je trideset. Zapisane so z zelo jasnim in dostopnim jezikom. Bile so zelo prečiščene in so zelo nedvoumne.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Katere človekove pravice poznamo? 15 minut	<p><i>Ker vem, da se za drugi tuji jezik učite nemščino/španščino/franščino prosim, da nekdo prebere prvi člen v tem jeziku.</i></p> <p><i>Odprem ustrezno drsnico z besedilo v izbranem jeziku.</i></p> <p><i>Sedaj pa preberimo še drugi člen v slovenskem prevodu.</i></p> <p><i>Določim dijaka, da prebere drugi člen.</i></p>	<p>Prebere besedilo na drsnici.</p> <p>Prebere besedilo na drsnici.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 6, 7 ali 8.</p> <p>Drsnica 9.</p>
	<p><i>Glede na ta dva člena, komu so namenjene te pravice?</i></p> <p><i>Ali so te pravice kakorkoli različne za kakšno skupino ljudi?</i></p> <p><i>Iz kje v viru je to razvidno?</i></p>	<p>Odgovorijo:</p> <p><i>Vsem ljudem.</i></p> <p><i>Ne.</i></p> <p><i>Iz drugega člena, kjer je posebej zapisano, da so</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	

	<i>zapisane brez vsakršnega razlikovanja.</i>		
<i>Tako, zdaj pa bomo malo bolje spoznali tudi večino preostalih pravic. Razdelil bom liste s pravicami, tako bo vsak dobil en člen. Potem se boste obrnili k sosedu in delali v paru. Želim, da drug drugemu prebereta svojo pravico in da potem skupaj za vsako skupaj oblikujeta neko realno situacijo, kjer je ta pravica v preteklosti ali pa še danes kršena. Vsak v paru naj svoj primer napiše na list pod svojim členom v označen kvadrat. Nekateri imate znotraj člena več pravic. Preberite vse in napišite primer za eno izmed njih. Za delo imate 3 minute časa. Ima kdo kakšno vprašanje? Navodila so hkrati napisana tudi na drsnici.</i>	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Razdelim liste in po potrebi pomagam dijakom pri delu.	Izdelujejo izdelek po navodilu.	Parna učna oblika. (Metoda razgovora. Metoda dela s pisnimi viri.)	Drsnica 10. Listi s členu Splošne deklaracije človekovih pravic.
<i>Prosim dijake s členu 4, 13 in 26, če lahko preberejo svoj primer, ostali pa poslušajte in povejte, kaj bi bila pravica.</i> Poslušam in po potrebi komentiram.	Preberejo svoj primer. Ostali ugibajo pravice.	Frontalna učna oblika. Metoda besedne demonstracije. Metoda razgovora.	Listi s členu Splošne deklaracije človekovih pravic.
<i>Tako, sedaj pa bomo iz teh vaših listov s pravicami naredili skupni izdelek. Rene Cassin, pravnik, ki je pripravil končni zapis te deklaracije, jo je opisal kot grški tempelj. Razdelil ga je na več delov, predvsem pomembni pa so bili štiri stebri v katerih je razdelil te štiri skupine pravic. In tudi mi bomo sedaj oblikovali grški tempelj. Verjetno ste</i>	Poslušajo in sledijo navodilom.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 11. Listi s členu Splošne deklaracije človekovih pravic.

	<p><i>že opazili, da ima vaš list na eni strani dvostranski selotejp. Sedaj prosim odlepите zaščito in zvijte papir tako, da bo napis na zunanji strani in da oblikujete tulce, ki bodo postali naši stebri.</i></p> <p><i>Jaz sem že oblikoval temelj templja, na katerem sta zapisana prva dva člena, ki smo ju prej prebrali. Na stopnicah, ali v mojem primeru klančini, do templja pa je zapisana preambula. Kot boste nekateri opazili tempelj ne bo pravilni grških proporcev, to je zato, ker je moderen. Prosil bi vas da eden izmed para prinese sem oba stebra, ki sta ju pripravila in jih samo zataknete v pripravljene luknje v temelju. Počakam, da vsi prinesejo svoje stebre.</i></p>		Metoda dela s predmeti.	
	<p><i>Sedaj pa bomo na vrh templja postavili streho. Ta naj bi simbolizirala civilizacijo, vse kar nas povezuje. In kaj je v tem prostoru pod tempeljsko streho, v najsvetejšem delu templja? Tu smo mi, ki skupaj ustvarjamo to civilizacijo. V naslednjem tednu si bomo ogledali nekaj konkretnih množičnih kršenj človekovih pravic v svetu in bomo lahko ocenili, kako zelo trdno je ta tempelj v resnici postavljen. Tempelj in plakat bosta ostala v razredu in si ju lahko med odmorom bolj pozorno preberete in ogledate.</i></p>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Model templja.
	<p><i>Tisti, ki tega še niste storili, rešite nalogo 2. na učno-delovnem listu.</i></p> <p>Prosim dijaka, da prebere svoje rešitve za drugo nalogo.</p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Rešujejo učno-delovni list.</p> <p>Dijak prebere rešitve druge naloge.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p> <p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	Drsnica 11. Učno-delovni list.

3. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	DIJAKI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
<p>Kako so človekove pravice uveljavljene? 13 minut</p>	<p><i>Prišli smo do zadnjega dela in me zanima, če veste, kako bi bile te človekove pravice v javnosti uveljavljene? Katere mehanizme imamo postavljene, da jih branijo?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Zapisane so v ustavi, civilna družba – nevladne organizacije, kot so amnesty international, Human Rights Watch in podobno.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Tako je. Kot ste že omenili imamo po svetu in tudi v Sloveniji več načinov kako zagotavljamo, ali vsaj poizkušamo zagotavljati, da so pravice spoštovane in ne le mrtve črke na papirju. Človekove pravice so zapisane v ustavi Republike Slovenije.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
	<p>Določim dijaka, ki bo prebral 14. člen ustave.</p> <p>Določim dijaka, ki prebere del 15. člena ustave</p>	<p>Prebere 14. člen ustave.</p> <p>Prebere del 15. člena ustave.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 12.</p>
	<p><i>Se vam zdita ta dva člena po vsebini podobna Splošni deklaraciji? Poleg ustave smo državljani Slovenije zavezani k upoštevanju človekovih pravic tudi po Evropskem pravu, saj je Slovenija podpisnica tudi prej omenjenih Evropskih konvencij, ki podredijo državljane pod Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu. Imamo pa tudi razna društva, skupnosti, organizacije in podobno. Vse skupnosti, v katerih se posamezniki svobodno in prostovoljno povezujejo za doseg nekih skupnih ciljev, so del družbe, ki ga s krovnim izrazom imenujemo civilna družba. Te organizacije niso in ne morejo biti del državne oblasti. Za njih torej pravimo, da so nevladne organizacije. Njihova naloga je tudi,</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 13.</p>

	<i>da oblast opozarjajo na napake. Iz strani človekovih pravic, sta taki organizaciji že omenjeni Amnesty international ter Human Rights Watch. Vladna organiziran nadzor glede človekovih pravic pa vodi poseben nadzornik, ki se imenuje Varuh človekovih pravic RS. Danes to vlogo v Sloveniji opravlja Peter Svetina. In še na en način se uveljavlja človekove pravice. Zapisan je v preambuli.</i>			
	Preberem iz drsnice. <i>Generalna skupščina razglša Splošno deklaracijo človekovih pravic kot skupen ideal vseh ljudstev in vseh narodov z namenom, da bi vsi posamezniki in vsi organi družbe, vselej ob upoštevanju te deklaracije, z vzgojo in izobraževanjem spodbujali spoštovanje teh pravic in svoboščin/.../</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda besedne demonstracije.	Drsnica 14.
	<i>Tudi s tem vašim izobraževanjem torej zagotavljamo prenašanje teh pravic kot vrednote na naslednje generacije. In če smo uspeli narediti to, da bo na svetu en razred dijakov več, ki jih bo upošteval, je bilo vredno.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
	<i>Poglejmo še vaš zapis snovi.</i> Določim učenca, ki prebere zapis tega poudarka na učno-delovnem listu.	Dijak prebere zapis.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Učno-delovni list.

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVALJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAKI	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<i>Za zaključek ure boste najprej rešili preverjalni list, ki je danes bolj kratek. Za preverjanje imate 4 minute časa. Naloge rešujte individualno.</i> Razdelim preverjalne liste.	Poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
	Spremljam delo učencev.	Rešujejo preverjalne liste	Individualna učna oblika.	

<p><i>Tako, čas je potekel. Sedaj bomo še skupaj hitro preverili odgovore. Prosim dijaka, da prebere rešitve nalog. Za vsako nalogo pokličem drugega dijaka. Za vsako nalogo povem, kako se točkuje.</i></p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Preberejo rešitve.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda razgovora</p>	<p>Drstica 15 in 16.</p>
<p><i>Na koncu ure ocenjujem, da znate (zelo dobro/dobro/slabo):</i> <i>-razložiti, kaj so človekove pravice,</i> <i>-našteti nekatere poglobitve človekove pravice zapisane v Splošni deklaraciji človekovih pravic,</i> <i>-razložiti, kako so človekove pravice v praksi uveljavljene,</i> <i>-ovrednotiti pomen človekovih pravic za razvoj civilizirane družbe,</i> <i>-razložiti, kaj je civilna družba.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>PowerPoint drstica 17.</p>
<p><i>Za konec pa si samo oglejmo tole kratko poslovilno misel gospe Eleanor Roosevelt.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
<p>Predvjam kratek posnetek.</p>	<p>Poslušajo in gledajo posnetek.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda demonstracije gibljevih slik.</p>	<p>PowerPoint drstica 18.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev
PRILOGA 2 :	Učno-delovni list: zapis snovi
PRILOGA 3 :	Učno-delovni list: zapis snovi rešitve
PRILOGA 4 :	Preverjalni list
PRILOGA 5 :	Preverjalni list z rešitvami
PRILOGA 6 :	Delovni listi s členi Splošne deklaracije človekovih pravic
PRILOGA 7 :	Prikaz končnega izdelka

Priloga 1: PowerPoint predstavitev

Človekove pravice in civilna družba

Robert Rener
16. 12. 2021

Drsnica 1

1. Kako smo prišli do deklaracije človekovih pravic?

- Od antike
- Iz filozofije razsvetljenstva
- Thomas Paine, John Lock in Immanuel Kant

Drsnica 2

1. Kako smo prišli do deklaracije človekovih pravic?

- Človekove pravice so tiste pravice, ki jih VSI ljudje dobijo ob rojstvu in jim pripadajo do smrti.
- Zajemajo temeljne pravice in svoboščine vsakega posameznika ter varujejo najpomembnejše človekove dobrine in vrednote:

Drsnica 3

1. Kako smo prišli do deklaracije človekovih pravic?

Drsnica 4 A

1. Kako smo prišli do deklaracije človekovih pravic?

- Splošna deklaracija človekovih pravic: december 1948
- Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin: 1950
- Evropska socialna listina: 1961

Drsnica 4 B

2. Katere človekove pravice poznamo?

Drsnica 4

2. Katere človekove pravice poznamo?

Français

Article premier

Tous les êtres humains naissent libres et égaux en dignité et en droits. Ils sont doués de raison et de conscience et doivent agir les uns envers les autres dans un esprit de fraternité.

Drsnica 5

2. Katere človekove pravice poznamo?

Español

Artículo 1

Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y, dotados como están de razón y conciencia, deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

Drsnica 6

2. Katere človekove pravice poznamo?

Deutsch

Artikel 1

Alle Menschen sind frei und gleich an Würde und Rechten geboren. Sie sind mit Vernunft und Gewissen begabt und sollen einander im Geist der Brüderlichkeit begegnen.

Drsnica 7

2. Katere človekove pravice poznamo?

Slovensko

1. člen

Vsi ljudje se rodijo svobodni ter imajo enako dostojanstvo in pravice. Dana sta jim razum in vest, in bi morali drug z drugim ravnati v duhu bratstva.

2. člen

Vsakdo je upravičen do uživanja vseh pravic in svoboščin, zapisanih v tej deklaraciji, brez vsakršnega razlikovanja, zlasti glede na raso, barvo kože, spol, jezik, vero, politični ali drugi nazor, narodno ali družbeno poreklo, premoženje, rojstvo ali katerokoli drugo okoliščino. /.../

Drsnica 8

2. Katere človekove pravice poznamo?

Naloga:

- V paru drug drugemu preberita svojo pravico
- Skupaj se spomnita neke realne situacije, kjer je ta pravica v preteklosti ali pa še danes kršena.
- Vsak v paru naj svoj primer napiše na list pod svojim členom.
- 3 minute časa.

Drsnica 9

2. Katere človekove pravice poznamo?

- Rene Cassin

temeljne pravice posameznika
državne in politične pravice
duhovne, javne in politične svoboščine
socialne, ekonomske in kulturne pravice

Drsnica 10

3. Kako so človekove pravice uveljavljene?

14. člen (enakost pred zakonom)

V Sloveniji so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakonom enaki.

15. člen (uresničevanje in omejevanje pravic)

Človekove pravice in temeljne svoboščine se uresničujejo neposredno na podlagi ustave.

Z zakonom je mogoče predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kadar tako določa ustava, ali če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine.

Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta ustava. [...]

Drsnica 11

3. Kako so človekove pravice uveljavljene?

- Ustava RS
- Mednarodni pravno zavezujoči akti
- Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu
- Civilne družbe
- Amnesty international in Human Rights Watch
- Varuh človekovih pravic RS

Drsnica 12

3. Kako so človekove pravice uveljavljene?

- *Generalna skupščina razglaša Splošno deklaracijo človekovih pravic kot skupen ideal vseh ljudstev in vseh narodov z namenom, da bi vsi posamezniki in vsi organi družbe, vselej ob upoštevanju te deklaracije, z vzgojo in izobraževanjem spodbujali spoštovanje teh pravic in svoboščin/.../*

Drsnica 13

Preverjanje

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami. V oklepaju je navedeno dodatno pojasnilo. (6 točk)

O človekovih pravicah ljudje razmišljajo že od antike. V času antike so začeli nekateri misleci, kot je bil recimo Thomas Paine/John Lock/Immanuel Kant (navedi ime in priimek enega izmed mislecev), oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice. Danes človekove pravice temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu – Splošna deklaracija človekovih pravic, ki ga je OZN sprejela decembra leta 1948.

Odbor za sestavo omenjene deklaracije je vodila gospa Roosevelt (priimek avtorice).

1 točka za vsak pravilen odgovor.

Drsnica 14

Preverjanje

2. V poenostavljeni obliki napiši štiri človekove pravice, ki bi jih našel v mednarodnem dokumentu OZN. (4 točke)

• Primer: pravica do življenja, pravica do sklepanje zakonske zveze, pravica do prostega prehoda v in iz lastne države, pravica do osebnostne varnosti....

1 točka za vsak pravilno naveden primer človekovih pravic.

3. Katera vladna organizacija nadzira pravilno upoštevanje človekovih pravic v Republiki Sloveniji? (1 točka)

Varuh človekovih pravic (Republike Slovenije) 1 točka za pravilen odgovor

Drsnica 15

Zaključek

Na koncu ure znate:

- razložiti, kaj so človekove pravice,
- naštetih nekatere poglavitne človekove pravice zapisane v Splošni deklaraciji človekovih pravic,
- ovrednotiti pomen človekovih pravic za razvoj civilizirane družbe,

Drsnica 16

Drsnica 17

Učno-delovni list

Človekove pravice in civilna družba

(Vsebinski poudarki: ♦ Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic? ♦ Katere človekove pravice poznamo? ♦ Kako so človekove pravice uveljavljene?)

1. Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic?

(Dopolnite)

- O človekovih pravicah ljudje razmišljajo že od _____.
- V _____ stoletju so v duhu razsvetljenstva začeli nekateri misleci, kot so recimo *Thomas Paine*, *John Lock* in *Immanuel Kant* oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice.
- Danes človekove pravice temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu – **Splošna deklaracija človekovih pravic**, ki ga je _____ (kdo?) sprejela decembra leta 1948.
- Odbor za sestavo omenjene deklaracije je vodila *Eleanora Roosevelt*.
- Leta 1950 je Svet Evrope sprejel _____ in **temeljnih svoboščin**, leta 1961 pa **Evropsko socialno listino**. Za razliko od SDČP sta ta dokumenta za podpisnice pravno obvezujoča.

2. Katere človekove pravice poznamo?

- SDČP je sestavljena iz _____ in _____ (število) členov človekovih pravic.
- Med zapisanimi so pravice vsakega posameznika do:
(v levi stolpec vpišite skupine pravic)

	Življenja,
	prostosti
	osebne varnosti ...
	enakosti pred zakonom,
	pravnega varstva,
	svobodnega gibanja,
	sklepanja zakonske zveze in ustanavljanja družine,
	lastnine ...
	svobodne misli, vesti in veroizpovedi,
	svobode mnenja in izražanja,
	svobode združevanja,
	zasedanja javnih služb ...
	socialne varnosti,
	izobraževanja,
	dela in proste izbire zaposlitve,
	ustreznih delovnih razmer,
	pravičnega plačila ...

3. Kako so človekove pravice uveljavljene

- Človekove pravice so zapisane v _____.
- Države so zavezane k uveljavljanju človekovih pravic preko aktov, ki so jih podpisale.
- Nad kršenjem človekovih pravic, kot so določene v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ima pristojnost _____ v *Strasbourg*.
- Vse skupnosti, v katerih se posamezniki svobodno in prostovoljno povezujejo za doseg nekaterih skupnih ciljev, so del družbe, ki ga s krovnim izrazom imenujemo _____.
Te organizacije niso in ne morejo biti del državne oblasti.
- Iz strani človekovih pravic, sta taki organizaciji že omenjeni *Amnesty international* ter _____.
- Vladna organiziran nadzor glede človekovih pravic pa vodi poseben nadzornik, ki se imenuje Varuh človekovih pravic RS. Danes to vlogo v Sloveniji opravlja _____.

Učno-delovni list

Človekove pravice in civilna družba

(Vsebinski poudarki: ♦ Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic? ♦ Katere človekove pravice poznamo? ♦ Kako so človekove pravice uveljavljene?)

4. Kako smo prišli do Splošne deklaracije človekovih pravic?

(Dopolnite)

- O človekovih pravicah ljudje razmišljajo že od **antike**.
- V **18.** stoletju so v duhu razsvetljenstva začeli nekateri misleci, kot so recimo *Thomas Paine*, *John Lock* in *Immanuel Kant* oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice.
- Danes človekove pravice temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu – **Splošna deklaracija človekovih pravic**, ki ga je **OZN** (kdo?) sprejela decembra leta 1948.
- Odbor za sestavo omenjene deklaracije je vodila *Eleanora Roosevelt*.
- Leta 1950 je Svet Evrope sprejel **Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin**, leta 1961 pa **Evropsko socialno listino**. Za razliko od SDČP sta ta dokumenta za podpisnice pravno obvezujoča.

5. Katere človekove pravice poznamo?

- SDČP je sestavljena iz **preambule** in **30** (število) členov človekovih pravic.
- Med zapisanimi so pravice vsakega posameznika do:
(v levi stolpec vpišite skupine pravic)

Temeljne pravice posameznika	Življenja,
	prostosti
	osebne varnosti ...
Državne in politične pravice	enakosti pred zakonom,
	pravnega varstva,
	svobodnega gibanja,
	sklepanja zakonske zveze in ustanavljanja družine,
	lastnine ...
duhovne, javne in politične svoboščine	svobodne misli, vesti in veroizpovedi,
	svobode mnenja in izražanja,
	svobode združevanja,
	zasedanja javnih služb ...
socialne, ekonomske in kulturne pravice	socialne varnosti,
	izobraževanja,
	dela in proste izbire zaposlitve,
	ustreznih delovnih razmer,
	pravičnega plačila ...

6. Kako so človekove pravice uveljavljene

- Človekove pravice so zapisane v **ustavi (RS)**.
- Države so zavezane k uveljavljanju človekovih pravic preko aktov, ki so jih podpisale.
- Nad kršenjem človekovih pravic, kot so določene v Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ima pristojnost **Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu**.
- Vse skupnosti, v katerih se posamezniki svobodno in prostovoljno povezujejo za doseg nekaterih skupnih ciljev, so del družbe, ki ga s krovnim izrazom imenujemo **Civilne družbe**. Te organizacije niso in ne morejo biti del državne oblasti.
- Iz strani človekovih pravic, sta taki organizaciji že omenjeni *Amnesty international* ter **Human Rights Watch**.
- Vladna organiziran nadzor glede človekovih pravic pa vodi poseben nadzornik, ki se imenuje Varuh človekovih pravic RS. Danes to vlogo v Sloveniji opravlja **Peter Svetina**.

Človekove pravice in civilna družba

Datum:

Ime in priimek:

1. Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami. V oklepaju je navedeno dodatno pojasnilo. (5 točk)

O človekovih pravicah ljudje razmišljajo že od antike. V času _____ so začeli nekateri misleci, kot je bil recimo _____ (navedi ime in priimek enega izmed mislecev), oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice. Danes človekove pravice temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu – _____, ki ga je OZN sprejela decembra leta _____.

Odbor za sestavo omenjene deklaracije je vodila gospa _____ (priimek avtorice).

2. V poenostavljeni obliki napiši štiri človekove pravice, ki bi jih našel v mednarodnih dokumentih. (4 točke)

3. Katera vladna organizacija nadzira pravilno upoštevanje človekovih pravic v Republiki Sloveniji? (1 točka)

4. Preberi vir.

15. člen**(uresničevanje in omejevanje pravic)**

Človekove pravice in temeljne svoboščine se uresničujejo neposredno na podlagi ustave. /.../ Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta ustava. Zagotovljeni sta sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprave posledic njihove kršitve. /.../

(URS, 1991, dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>)

Kje je zapisan ta člen? _____

Glede na vir, kaj je izjema, ki omejuje človekove pravice?

Kako je v viru navedeno, da je zagotovljeno varstvo človekovih pravic?

(3 točke)

5. Pred pojmi v levem stolpcu vpiši ustrezno številko trditve iz desnega stolpca. (3 točke)

___ civilna družba

___ Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu

___ Amnesty international

1. Društvo, ki deluje pod okriljem državne politike.
2. Skupnost, v katere se posamezniki prostovoljno in svobodno povezujejo in v njih delujejo za doseg skupnih ciljev.
3. Neodvisno gibanje, ki si prizadeva za varstvo človekovih pravic in opozarja na njihove kršitve.
4. Odloča o individualnih in državnih pritožbah glede domnevnih kršitev državljanskih in političnih pravic.
5. Temeljni mednarodni dokument s področja varstva človekovih pravic

Človekove pravice in civilna družba

Datum:

Ime in priimek:

6. Dopolni besedilo z manjkajočimi besedami. V oklepaju je navedeno dodatno pojasnilo. (5 točk)

O človekovih pravicah ljudje razmišljajo že od antike. V času antike so začeli nekateri misleci, kot je bil recimo Thomas Paine/John Lock/Immanuel Kant (navedi ime in priimek enega izmed mislecev), oblikovati idejo tega, kaj naj bi bile človekove pravice. Danes človekove pravice temeljijo na mednarodnopravnem dokumentu – Splošna deklaracija človekovih pravic, ki ga je OZN sprejela decembra leta 1948.

Odbor za sestavo omenjene deklaracije je vodila gospa Roosevelt (priimek avtorice).

1 točka za vsak pravilen odgovor. Imena ne rabijo biti popolnoma pravilno črkovana.

7. V poenostavljeni obliki napiši štiri človekove pravice, ki bi jih našel v mednarodnih dokumentih. (4 točke)

Primer: pravica do življenja, pravica do sklepanje zakonske zveze, pravica do prostega prehoda v in iz lastne države, pravica do osebnostne varnosti...

1 točka za vsak pravilno naveden primer človekovih pravic.

8. Katera vladna organizacija nadzira pravilno upoštevanje človekovih pravic v Republiki Sloveniji? (1 točka)

Varuh človekovih pravic (Republike Slovenije)

1 točka za pravilen odgovor

9. Preberi vir.

15. člen

(uresničevanje in omejevanje pravic)

Človekove pravice in temeljne svoboščine se uresničujejo neposredno na podlagi ustave. /.../ Človekove pravice in temeljne svoboščine so omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ta ustava. Zagotovljeni sta sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravica do odprave posledic njihove kršitve. /.../

(URS, 1991, dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1>)

Kje je zapisan ta člen? V ustavi RS (1 točka za pravilen odgovor)

Glede na vir, kaj je izjema, ki omejuje človekove pravice?

Človekove pravice drugih (1 točka za pravilen odgovor)

Katera pravica je navedena v viru, ki ni splošna človekova pravica?

Pravica do odprave posledic kršitve človekovih pravic (1 točka za pravilen odgovor)

(3 točke) (1 točka za vsak pravilno zapisan odgovor, skupaj največ 3 točke)

10. Pred pojmi v levem stolpcu vpiši ustrezno številko trditve iz desnega stolpca.
(3 točke)

2 civilna družba

4 Evropsko sodišče za človekove
pravice v Strasbourgu

3 Amnesty international

6. Društvo, ki deluje pod okriljem
državne politike.

7. Skupnost, v katere se
posamezniki prostovoljno in
svobodno povezujejo in v njih
delujejo za doseg skupnih
ciljev.

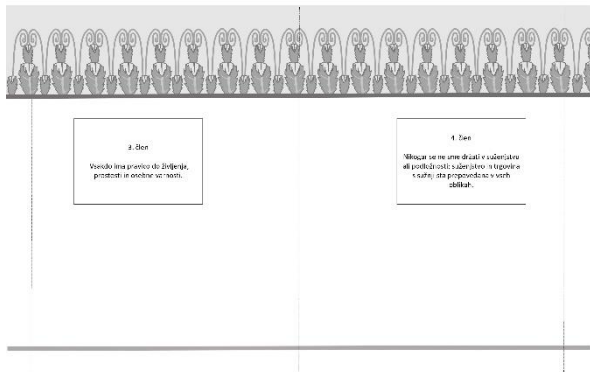
8. Neodvisno gibanje, ki si
prizadeva za varstvo človekovih
pravic in opozarja na njihove
kršitve.

9. Odloča o individualnih in
državnih pritožbah glede
domnevnih kršitev
državljskih in političnih
pravic.

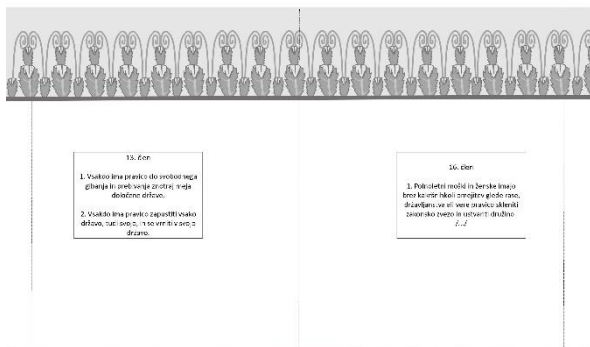
10. Temeljni mednarodni
dokument s področja varstva
človekovih pravic

(1 točka za vsak pravilno zapisan odgovor, skupaj največ 3 točke)

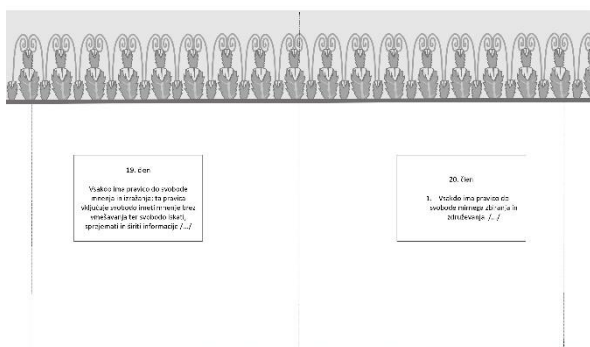
Priloga 6: delovni listi s členi Splošne deklaracije človekovih pravic

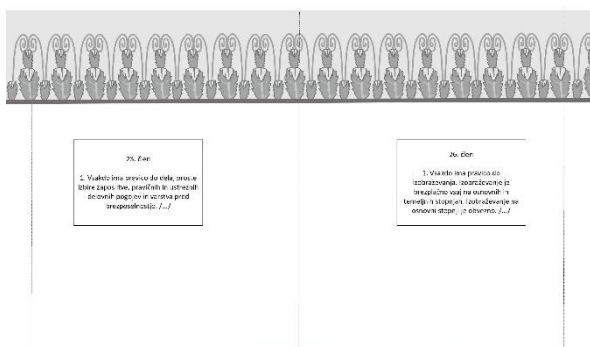
Slika 2

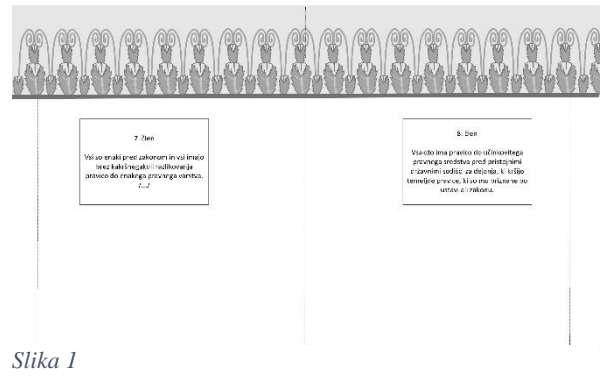
Slika 3

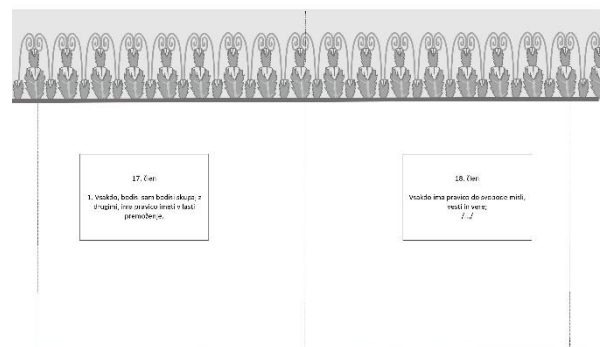
Slika 6

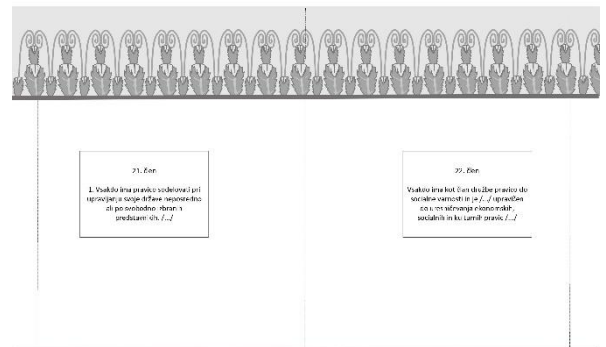
Slika 8

Slika 1

Slika 4

Slika 5

Slika 7

PRILOGA 7 : Prikaz končnega izdelka

Slika 9 Tempelj Foto: Robert Renner, 16. 12. 2021.

Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA**

IME IN PRIIMEK: TINKARA STARČEK

DATUM: 2. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4. letnik splošne gimnazije	
Datum:	2. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Migracije prebivalstva
	Poglavje iz učbenika:	Migracije prebivalstva
Učna enota – naslov učne ure:	Politične migracije v prvi polovici 20. stoletja	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> - frontalna učna oblika, - individualna učna oblika, - skupinska učna oblika 	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> - metoda razlage, - metoda razgovora, - metoda slikovne demonstracije, - metoda dela s slikovnimi viri, - metoda demonstracije gibljivih slik, - metoda dela z gibljivimi slikami, - metoda besedne demonstracije, - metoda dela s pisnimi viri, - metoda zvočne demonstracije, - metoda dela z zvočnimi posnetki 	
Učne tehnike:	<ul style="list-style-type: none"> - nevihta možganov oz. viharjenje idej 	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »na izbranih zgledih primerjajo različne vrste migracij in poiščejo skupne značilnosti, - presodijo migracije z različnih strani in oblikujejo svoje mnenje o njihovi neizogibnosti, - utemeljijo obstoj in značilnosti večkulturne družbe (na Zahodu«, (Učni načrt, Zgodovina. Splošna gimnazija. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2008, str. 54). 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - pojasniti pojme emigrant, imigrant, politične migracije, etnično čiščenje, - razložiti vzroke za politične migracije v prvi polovici 20. stoletja, - pojasniti, zakaj so se politične migracije razmahnile v času 1. svetovne vojne, - sklepati o vzrokih za migracije v času 1. svetovne vojne, - naštetiti in opisati primere političnih migracij med obema svetovnima vojnama,

		<ul style="list-style-type: none"> - ob zemljevidu pojasniti vpliv sprememb meja po 2. svetovni vojni na migracije, - primerjati migrantske politike v prvi polovici 20. stoletja z današnjimi, - oceniti pomen migracij v prvi polovici 20. stoletja na oblikovanje multikulturnih družb.
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivno poslušati in opazovati, - odgovarjati na različne vrste vprašanj, - spoštljivo komunicirati, - upoštevati navodila, - uporabljati različne vire in razbirati informacije iz njih, - zapisati učno snov v zvezek, - sodelovati v skupini, - izdelati avtentično nalogo, - reševati različne naloge na preverjalnem listu.
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - spoštovati človekove pravice, enakost in demokracijo, - obsoditi zločine proti človeštvu, genocide, holokavst in druge oblike množičnega kršenja človekovih pravic, - spoštovati raznolikost, večkulturnost in drugačne družbene modele, - pokazati previdnost pri izrekanju sodb.
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> - uvajanje - obravnavanje nove učne snovi - urjenje - preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Politične migracije in vzroki zanje 2. Politične migracije v času 1. svetovne vojne 3. Politične migracije med obema vojnama 4. Politične migracije v času 2. svetovne vojne 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi) - preverjalni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - računalnik - LCD projektor - projekcijsko platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Geografija (geografija Evrope in sveta, izseljenstvo in zamejstvo), sociologija (migrantska kriza, humanitarnost), slovenščina (književnost 20. stoletja, zgodovinski in vojni roman, avtobiografija), psihologija (psihologija množic, kriza identitete)	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - migrant (kdor spreminja svoje stalno ali začasno bivališče), - emigracija (izseljevanje v tujino), - imigracija (priseljavanje v neko državo), - etnično čiščenje (sistematično popolno ali delno prisilno odseljevanje kake etnične skupine, da nastane etnično 	

	<p>homogeno območje),</p> <ul style="list-style-type: none"> - genocid (načrtno uničevanje narodnostnih, rasnih ali verskih skupin), - internacija (prisilno bivanje pod nadzorstvom na določenem mestu, navadno v taborišču), - deportacija (prisilna preselitev posameznika ali dela prebivalstva v drug, oddaljen kraj) 	
<p>Viri in literatura za učno pripravo:</p>	<p>Učni načrt</p>	<p><i>Učni načrt. Gimnazija: splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo:</i> http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 9. 11. 2021).</p>
	<p>Učna priprava</p>	<p>Gabrič, A., Režek, M. (2011). <i>Zgodovina 4, učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS.</p> <p>Repe, B. (1998). <i>Sodobna zgodovina: Zgodovina za 4. letnik gimnazij</i>. Ljubljana: Modrijan.</p> <p>Dolenc, E., Gabrič, A. (2002). <i>Zgodovina 4, učbenik za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS.</p> <p>Antoličič, G., Frantar, Š., Popovič Lazar, G., Režek, M. (2021). <i>Zgodovina 4: Sodobnost, učbenik za zgodovino v 4. letniku gimnazij</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.</p> <p>Bade, K. J. (2005). <i>Evropa v gibanju: Migracije od poznega 18. stoletja do danes</i>. Prev. Alenka Mercina. Ljubljana: Založba /*cf.</p> <p>Klemenčič, M., Maver, A. (2017). <i>Izbrana poglavja iz zgodovine selitev od začetkov do danes</i>. Maribor: Univerzitetna založba Univerze.</p>
	<p>PowerPoint</p>	<p>DRSNICA 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charlie Chaplin: The Immigrant (1917) https://www.youtube.com/watch?v=yclOeCLJ9V0 (10. 11. 2021). <p>DRSNICA 6</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vietnamski delavci v tovarni v Franciji https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/indochinese_workers_in_france_indochina (10. 11. 2021). <p>DRSNICA 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belgijski prisilni delavci v Nemčiji https://encyclopedia.1914-1918-online.net/article/forced_labour (10. 11.

2021).

DRSNICA 8

- Arnold Zweig: Pravda za seržanta Grišo (odlomek)
Zweig, A. (1963). *Pravda za seržanta Grišo*. Prev. Ludvik Mrzel. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 6.

DRSNICA 10

- Protinemški izgredi v Londonu
<https://www.theguardian.com/world/2015/may/13/anti-german-riots-lusitania-1915-first-world-war> (10. 11. 2021).

DRSNICA 11

- Simfonični orkester v taborišču Ruhleben
<https://www.bbc.com/news/magazine-28771145> (10. 11. 2021).
- Rubleben Camp Magazine
<https://www.bbc.com/news/magazine-28771145> (10. 11. 2021).

DRSNICA 12

- Jacques Joseph Hamoir
<https://rammuseum.org.uk/devon-voices/agatha-christie/dv16-agatha-christie/> (10. 11. 2021).

DRSNICA 13

- Armenka z otrokom
http://www.genocide-museum.am/eng/gen_museum.php (10. 11. 2021).
- Obglavljeni Armenci
http://www.genocide-museum.am/eng/gen_museum.php (10. 11. 2021).

DRSNICA 14

- Zemljevid Evrope pred in po 1. svetovni vojni
<https://gregorynonajonat.blogspot.com/2020/11/europe-map-before-and-after-ww1.html> (10. 11. 2021).

DRSNICA 15

- 90 let Benice: Primorci v Prekurju

<http://www.primorci-istrani-prekmurje.si/drustvo-primorcev-90-let-benice-reportaza-murski-val.mp3> (10. 11. 2021).

DRSNICA 16

- Časopisna novica o Rusih v Strnišču
<https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/item/rusko-begunsko-taborisce.html> (10. 11. 2021).

DRSNICA 17

- Nikolaj Shtakelberg
<https://www.mos.ru/en/news/item/80777073/> (10. 11. 2021).
- Aleksander Linitiski
<https://www.mos.ru/en/news/item/80777073/> (10. 11. 2021).
- Aleksander Solonski
<https://www.mos.ru/en/news/item/80777073/> (10. 11. 2021).
- Vladimir Zvegincov
<https://www.mos.ru/en/news/item/80777073/> (10. 11. 2021).

DRSNICA 19

- Kayakoy
<https://www.propertyturkey.com/blog-turkey/kayakoy-ghost-village-turkeys-abandoned-homes> (10. 11. 2021).

DRSNICA 20

- Španski begunci prečkajo francosko mejo
<https://www.theguardian.com/world/2019/feb/09/franco-spain-refugees-haunted-by-the-past-retirada> (10. 11. 2021).
- Španski begunci v taborišču Argeles
<https://www.theguardian.com/world/2019/feb/09/franco-spain-refugees-haunted-by-the-past-retirada> (10. 11. 2021).

DRSNICA 21

- Albert Einstein
https://sl.m.wikipedia.org/wiki/Slika:Albert_Einstein_Head.jpg (10. 11. 2021).
- Hannah Arendt
https://sl.wikipedia.org/wiki/Hannah_Arendt#/media/Slika:Hannah_Arendt_auf_dem_1._Kulturkritikerkongress,_Barbara_Niggel_Ra

		<p>dloff, FM-2019-1-5-9-16.jpg (10. 11. 2021).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Thomas Mann https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_Mann#/media/File:Thomas_Mann_1929.jpg (10. 11. 2021). • George Grosz: Zasliševanje https://www.artsy.net/artwork/george-grosz-interrogation (10. 11. 2021). <p>DRSNICA 22</p> <ul style="list-style-type: none"> • E. M. Remarque: Noč v Lizboni (odlomek) Remarque, E. M. (1980). <i>Noč v Lizboni</i>. Prev. Silvester Škerl. Ljubljana: Mladinska knjiga, str. 5–6. <p>DRSNICA 24</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na poti na Rajhenburg https://fototekamnz.wordpress.com/2019/09/17/taborisce-za-izgon-rajhenburg-izgon-obsavsko-obsoteljskega-obmocja/ (10. 11. 2021). • Kočevarji v Brežicah http://www.muzej-nz.si/si/zbirke/1104/934-Zbirka-fotografij-oddelka-za-arhiv-in-tisk-v-uradu-drzavnega-komisarja-za-utrjevanje-nemstva-v-Mariboru (10. 11. 2021). <p>DRSNICA 26</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrnitev iz KT Mathausen http://www.muzej-nz.si/si/izobrazevanje/1428 (10. 11. 2021). <p>DRSNICA 29</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evropa po prvi svetovni vojni in migracije Pastar, Z., Sobotkiewicz, J. (2003). <i>Zgodovina 4, delovni zvezek za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, str. 25. <p>DRSNICA 30</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preseljevanje v Evropi 1994–1948 Gabrič, A., Režek, M. (2011). <i>Zgodovina 4, učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, str. 255.
	Preverjalni list	<ul style="list-style-type: none"> • Naloga 3: Evropa po prvi svetovni vojni in migracije Pastar, Z., Sobotkiewicz, J. (2003). <i>Zgodovina 4, delovni zvezek za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, str. 25.

- Naloga 4: Preseljevanje v Evropi 1944–1948
Gabrič, A., Režek, M. (2011). *Zgodovina 4, učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, str. 255.

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<p><i>Za začetek si bomo ogledali odlomek iz filma. Bodite pozorni na temo filma, pa tudi na naslov in leto nastanka.</i></p> <p>Predvajam jim film The Immigrant.</p>	Poslušajo in si ogledajo odlomek iz filma.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda demonstracij je gibljivih slik.	Drsnica 1
	<p>Dijakom zastavljam vprašanja, ki se navezujejo na ogledani odlomek.</p> <p><i>Kdaj je bil film posnet?</i></p> <p><i>Kaj je tema ogledanega odlomka?</i></p> <p><i>Na kakšen način so v filmu potovali migranti?</i></p> <p><i>V kakšnih razmerah so v filmu potovali?</i></p> <p><i>Kam so bili potniki v filmu namenjeni?</i></p> <p><i>Kako so migrante v filmu obravnavali ob vstopu v državo? So potrebovali kakšne dokumente?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Leta 1917.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Preseljevanje.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Z ladjo.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>V slabih, ladja je bila natrpana, niso imeli kje spati, slaba prehrana.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>V Ameriko.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Precej grobo. Ne, dobili so samo kartico z osnovnimi osebnimi podatki.</i></p>	Frontalna učna oblika. Metoda dela z gibljivimi slikami.	Drsnica 2
	<i>Kakšen menite, da bo naslov</i>	Odgovorijo:	Frontalna	

<i>današnje učne ure glede na ogledani film?</i>	<i>Migracije, pot v Ameriko, potovanje z ladjo itd.</i>	učna oblika. Tehnika možganske nevihte.	
<i>Res se bomo danes ukvarjali z migracijami, natančneje s političnimi migracijami v prvi polovici 20. stoletja. Naučili se boste, kaj so politične migracije in kaj so vzroki zanje, nato pa si bomo ogledali nekaj primerov političnih migracij v času 1. svetovne vojne, med obema vojnama in v času 2. svetovne vojne.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 3
<i>Naslov si zapišite v zvezek. Med učno uro si v zvezek tudi sproti zapisujete razlago, pri čemer naj vam bo v pomoč besedilo na drsnicah.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 3
Počakam, da zapišejo naslov.	Zapišejo si naslov v zvezke.	Individualna učna oblika.	
<i>Ob koncu današnje ure boste znali:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pojme emigrant, imigrant, politične migracije, etnično čiščenje,</i> - <i>razložiti vzroke za politične migracije v prvi polovici 20. stoletja,</i> - <i>pojasniti, zakaj so se politične migracije razmahnile v času 1. svetovne vojne,</i> - <i>sklepati o vzrokih za migracije v času 1. svetovne vojne,</i> - <i>našteti in opisati primere političnih migracij med obema svetovnima vojnama,</i> - <i>ob zemljevidu pojasniti vpliv sprememb meja po 2. svetovni vojni na migracije,</i> - <i>primerjati migrantske politike v prvi polovici 20. stoletja z današnjimi,</i> - <i>oceniti pomen migracij v prvi polovici 20. stoletja na oblikovanje multikulturnih družb.</i> 	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 4

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Politične migracije in vzroki zanje	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
2 minuti	<i>Praden razložimo pojem politične migracije, se pogovorimo o vrstah migracij. Katere vrste migracij poznate?</i>	Odgovorijo: <i>Ekonomске, stalne, začasne, notranje, zunanje, prisilne, prostovoljne.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 5
	<i>Tako je, glede na vzrok ločimo politične in ekonomske migracije, glede na trajanje stalne in začasne, glede na prostor zunanje in notranje ter glede na to kdo se odloči za migracije, prisilne in prostovoljne.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 5
	<i>Politične migracije so torej preselitve prebivalstva in politično motiviranih vzrokov. Takšni vzroki so lahko politično prepričanje, ki se ne sklada s stališči vladajočih, beg pred (vojnim) nasiljem, etnična čiščenja, izgon političnih sovražnikov, vojno ujetništvo, preseljevanje zaradi sprememb meja.</i> Počakam, da zapišejo snov.	Poslušajo. Zapisujejo snov.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Individualna učna oblika.	Drsnica 5

2. VSEBINSKI POUDAREK: Politične migracije v času 1. svetovne vojne	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<i>Z začetkom 1. svetovne vojne se je močno zmanjšal tok ekonomskih migracij, ki so se razmahnile v 19. stoletju in na prehodu stoletja. Zakaj je bilo temu tako?</i>	Odgovorijo: <i>Ker je bil prehod meja zaradi vojne težavnejši, zaradi nezaupljivosti do tujcev iz sovražnih držav, zaradi</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 6

8 minut

	<i>strožjih priseljenskih politik.</i>		
<i>Res je. Ekonomske migracije so bile tako vse manj prostovoljne in so se povezovale z vojnim gospodarstvom, ki se je soočalo z velikim pomanjkanjem delovne sile, zato so razvite države delavce rekrutirale iz svojih manj razvitih kolonij.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 6
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografiji vidite vietnamske delavce v tovarni v Franciji med 1. svetovno vojno. Vietnam je bil takrat, kot veste, še francoska kolonija.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografijo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 6
<i>Posebno taktiko za pridobivanje delovne sile je ubrala Nemčija. Zakaj je imela Nemčija na začetku vojne še posebej velike težave s pomanjkanjem delovne sile?</i>	Odgovorijo: <i>Ker je Nemčija vodila napadalno vojno in je imela na začetku večje potrebe po vojaki, preskrbi in orožju, ni imela kolonij.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Drsnica 7
<i>Tako je. Zato je začela izkoriščati vojne ujetnike, potem ko jim je v veliki meri spodletela akcija prisilnega »prostovoljnega« privabljanja delovne sile iz zasedene Belgije in Poljske, od koder so jo poskušali zvabiti z umetnim poslabševanjem gospodarskih razmer.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 7
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografiji vidite prisilne belgijske delavce v Nemčiji na poti na delo leta 1916.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografijo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 7
<i>Poklicala bom nekoga izmed vas, da prebere odlomek iz romana Arnolda Zweiga Pravda za seržanta Grišo, ki govori o problemu vojnih ujetnikov med 1. svetovno vojno.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

<p>Pokličem učenca, ki prebere odlomek.</p>	<p>Poklicani učenec bere, ostali poslušajo in sledijo besedilu na PPT.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda besedne demonstracije.</p>	<p>Drsnica 8</p>
<p><i>Kje je taborišče v odlomku?</i></p> <p><i>Katere narodnosti so ujetniki in katere stražarji?</i></p> <p><i>Kaj delajo ujetniki?</i></p> <p><i>Kakšen strateški pomen so za Nemce imela takšna delovna taborišča?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Na Navariškem, nekje ob vzhodni fronti.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Ujetniki so Rusi, stražarji pa Nemci.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Žagajo les in ga nakladajo.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Območje ob vzhodni fronti je bilo zelo gozdnato, les pa so potrebovali za nadaljevanje vojne, stroški pa so bili manjši, če ga je zastoj delovna sila obdelala že tam.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.</p>	<p>Drsnica 9</p>
<p><i>Drug primer predstavljata nasprotna procesa deportacij in bega pred nasiljem. Še pred začetkom vojne, ko pa so se napetosti že stopnjevale, je zlasti v Angliji in Franciji narastlo nezaupanje do tam živečih Nemcev, kar je potrdila tudi zakonodaja o internaciji - Aliens Restriction Act 1914 v Angliji, 1915 vzamejo francosko državljanstvo vsem, rojenim v sovražni državi - spremljali pa so jo tudi protinemški nemiri.</i></p> <p>Počakam, da zapišejo snov.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Zapisujejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 10</p>
<p><i>Slika prikazuje angleški časopis, ki</i></p>	<p>Poslušajo in si</p>	<p>Frontalna</p>	<p>Drsnica</p>

<i>poroča o protinemških izgredih in uničevanju lastnine nemških priseljencev v Londonu.</i>	ogledajo sliko.	učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	10
<i>Kasneje se je, najprej kot povračilni ukrep, kasneje pa kot potreba, začelo dogajati tudi v Nemčiji, kjer so prav tako ustanavljali taborišča za internirance. Eden izmed najbolj znanih tovrstnih taborišč angleških internirancev je bil v Ruhlebnu, kjer so bili internirani predvsem intelektualci, ki so tudi tam razvijali svojo intelektualno dejavnost.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 11
<i>Na prvi sliki vidite simfonični orkester internirancev v Ruhlebnu, na drugi sliki pa revijo Ruhleben Camp Magazine, ki so jo izdajali, kjer najdemo tudi oglase za predavanja in športne dogodke.</i>	Poslušajo in si ogledajo slike.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 11
<i>Številni ljudje so bežali tudi z območij, ki jih je okupirala Nemčija. Tako je na Nizozemsko prebegnilo več kot milijon Belgijcev, ki so jih začasno nastanili v begunska taborišča.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 12
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografiji desno vidite belgijskega žandarja Jacquesa Josepha Hamoirja, belgijskega begunca v Angliji, ki naj bi Agathi Christie služil kot podlaga za detektiva Hercula Poirota.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografijo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 12
<i>Etnično čiščenje, ki se je sicer razmahnilo v drugi svetovni vojni in s povojno ureditvijo meja, se je začelo že v času 1. svetovne vojne oz. z balkanskimi vojnami. Eden največjih genocidov tega časa so Turki izvedli nad krščanskimi Armenci, ki so jih smatrali za ruske zaveznike, vendar jim Rusi niso prišli na pomoč, zato so jih v letih 1915 – 1917 Turki pobili več kot pol milijona, ostale pa so izgnali v sušne predele Mezopotamije, kjer jih je mnogo</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 13

<i>umrlo, kasneje pa so se razselili po svetu, saj se domov niso mogli vrniti.</i>			
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na prvi fotografiji vidite izstradano Armenko z otrokom v sirijski puščavi, kamor so ju izgnali Turki. Na drugi fotografiji pa vidite na kole nataknjene glave obglavljenih Armencev.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografije.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 13

3. VSEBINSKI POUDAREK: Politične migracije med obema vojnama	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
15 minut	<i>Politične migracije med obema svetovnjima vojnama so bile predvsem posledica sprememb meja po koncu vojne in po podpisu mirovnih sporazumov, kar je marsikje notranje migracije spremenilo v zunanje in obratno.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 14
	Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
	<i>Oglejte si zemljevida Evrope pred 1. svetovno vojno in po njej.</i>	Ogledajo si zemljevid.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 14
	<i>Kje je prišlo do največ migracij kot posledica sprememb meja?</i>	Odgovorijo: <i>Na območju nekdanje Avstro-Ogrske, Nemčije, Poljske in držav, ki so prej spadale pod Rusijo.</i>	Metoda dela s slikovnimi viri.	
<i>Politika v času vojne, opustošenje, ki ga je za seboj pustila Soška fronta in spremembe meja so prizadele tudi Slovence.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 15	
<i>Poslušali bomo posnetek o Primorcih, ki so se izselili v Prekmurje.</i>				
	Predvajam zvočni posnetek.	Poslušajo zvočni posnetek in zapisujejo odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda zvočne demonstracije.	Drsnica 15

<p><i>Kakšne razloge navede sogovornik za izselitev Primorcev v Prekmurje?</i></p> <p><i>Kako je po besedah sogovornika v prispevku potekala njihova migrantska pot?</i></p> <p><i>Zakaj so jih po besedah sogovornika jugoslovanske oblasti naselile prav v Prekmurje?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Izselitev in deportacijo v Avstrijo, opustošenje Soške fronte, jugoslovansko socialno politiko.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Primorska, taborišča v Avstriji, taborišče Strnišče pri Ptuju, Prekmurje.</i></p> <p>Odgovorijo: <i>Da bi bili branik proti Madžarom, ker je bilo tam veliko neobdelane zemlje, ki je domačini niso hoteli zaradi zamočvirjenosti.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Delo z zvočnimi posnetki.</p>	<p>Drsnica 15</p>
<p><i>Tudi v času med vojnama je izbruhnilo več konfliktov, ki so imeli za posledico migracije. Se spomnite kakšnega?</i></p>	<p>Odgovorijo: <i>Ruska državljanska vojna, španska državljanska vojna, grško-turška vojna.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	<p>Drsnica 16</p>
<p><i>Drži. Najprej si bomo ogledali migracije, ki so bile posledica oktobrske revolucije in ruske državljanske vojne v letih 1917 – 1922. Prebivalci Rusije, ki so se v oktobrski revoluciji in državljanski vojni borili proti komunistom, so po zmagi boljševikov pobegnili proti zahodu. Med njimi je bilo največ pripadnikov višjih slojev, aristokracije, podjetnikov in izobražencev ter vojakov, ki so se borili v beli gardi.</i></p> <p>Počakam, da zapišejo snov.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Zapisujejo snov.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 16</p>
<p><i>Sedaj pa se bomo posvetili avtentični nalogi. Razdelila vas bom v osem</i></p>	<p>Poslušajo in si ogledajo slike.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda</p>	<p>Drsnica 17</p>

<p><i>skupin. Vsaki bo dodeljen eden izmed gospodov, ki jih vidite na slikah. Gre za ruske emigrante v času ruske državljanske vojne. Ob slikah imate zapisana njihova imena, poklic in družbeni status ter migrantsko pot. Predstavljajte si, da ste en izmed njih in opišite, kakšna je bila vaša vloga v državljanski vojni, zakaj ste emigrirali in svojo pot. To lahko storite v obliki intervjuja, dnevniških zapisov ali pisma sorodniku. Časa imate 5 minut. Izdelek ene skupine bomo prebrali. Določite predstavnika skupine, ki bo nalogo prebral.</i></p> <p>Učence razdelim v skupine in jim določim, o kom naj pišejo.</p> <p><i>Začnite z delom.</i></p>	<p>Razdelijo se v skupine.</p>	<p>razlage. Metoda slikovne demonstracije.</p>	
<p>Medtem ko dijaki izdelujejo avtentično nalogo, se sprehajam po razredu in opazujem njihovo delo.</p>	<p>Izdelujejo avtentično nalogo.</p>	<p>Skupinska učna oblika.</p>	<p>Drsnica 17</p>
<p><i>Čas je potekel. Katera skupina se javi, da bo prebrala svojo nalogo?</i></p>	<p>Predstavniki ene skupine prebere nalogo, ostali poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda izkustvenega učenja.</p>	<p>Avtentična naloga</p>
<p><i>Odlično. Na drsnici si lahko preberete še primer avtentične naloge, ki sem jo izdelala sama.</i></p> <p>Počakam, da preberejo besedilo.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Potihoma preberejo primer avtentične naloge.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Drsnica 18</p>
<p><i>Ostale skupine mi lahko svoje naloge oddate, če želite, da jih pregledam in komentiram. S pomočjo te naloge ste se vživeli počutje migrantov. Pomislite na to tudi, ko berete ali slišite novice o migrantih v sodobnem svetu.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	
<p><i>Oglejmo si še drugi konflikt iz tega obdobja, grško-turško vojno med leti 1919 in 1922. S sporazumom so leta 1923 določili, da morajo vsi Grki, razen tistih v Istanbulu, zapustiti Turčijo, turški muslimani pa Grčijo.</i></p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage.</p>	<p>Drsnica 19</p>

Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografiji vidite opuščeno grško mesto na turški Anatoliji Livissi, ki mu danes pravijo Kayakoy oz. kamnita vas.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografijo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 19
<i>Tik pred 2. svetovno vojno pa je leta 1936 izbruhnila še španska državljanska vojna, ki je sprožila val migracij republikansko usmerjenih Špancev in Kataloncev, največ v Francijo in Latinsko Ameriko.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 20
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografijah vidite španske migrante pri prečkanju francoske meje in španske migrante v francoskem begunskem taborišču Argeles leta 1939.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografije.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 20

4. VSEBINSKI POUDAREK: Politične migracije v času 2. svetovne vojne	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<i>Vzpon fašizma in nacizma ter protijudovska propaganda so dali migracijam nov zalet še pred začetkom 2. svetovne vojne. Tako so se iz Nemčije, pa tudi Italije odseljevali predvsem Judje, umetniki in znanstveniki, socialisti in komunisti, pa tudi meščanski politiki.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 21
	Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
	<i>Poznate kakšnega umetnika ali znanstvenika, ki se je bil prisiljen izseliti iz Nemčije? V pomoč naj vam bodo slike. Karikatura je prav tako delo nemškega izseljenca Georgeja Grosza, prikazuje pa nacistično zasliševanje.</i>	Ogledajo si slike. Odgovorijo: <i>Albert Einstein, Hannah Arendt, Thomas Mann.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 21
	<i>Poklicala bom nekoga izmed vas, da</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika.	

5 minut

<i>bo prebral naslednji odlomek. Je iz romana Ericha Marie Remarqueja Noč v Lizboni in govori o beguncih iz nacistične Nemčije.</i>		Metoda razlage.	
Pokličem učenca, ki prebere odlomek.	Poslušajo in sledijo tekstu na PPT.	Frontalna učna metoda. Metoda besedne demonstracije.	Drsnica 22
<i>Kaj hoče avtor povedati s prisposodbo o Noetovi barki?</i> <i>Zakaj so lahko begunci Ameriko dosegli le še iz Portugalske?</i> <i>Kakšne vzroke za beg navaja avtor v odlomku?</i> <i>Kako bi lahko na podlagi odlomka usodo takratnih beguncev primerjali z usodo beguncev danes?</i>	Odgovorijo: <i>Da so pred vojno vsi bežali iz Evrope.</i> Odgovorijo: <i>Ker so vsa druga evropska pristanišča že bila zasedena.</i> Odgovorijo: <i>Pravičnost, svoboda in strpnost.</i> Odgovorijo: <i>Približno enako neizvedljivo je bilo, da bi legalno prečkali mejo in prišli v zeleno državo. Tudi danes večino ljudi ne gane usoda beguncev.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda dela s pisnimi viri.	Drsnica 23
<i>Veliko migracij je sprožila tudi nemška okupacija dežel, ki so jih Nemci smatrali za svoje etnično ozemlje. Tako so izselili tudi veliko Slovencev z Gorenjske in Štajerske ter jih preselili na Hrvaško, v Srbijo, Nemčijo in Avstrijo, na njihove domove pa naselili Nemce. Tako so iz okolice Kočevja v Posavje preselili Kočevarje.</i> Počakam, da zapišejo snov.	Poslušajo. Zapisujejo snov.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Individualna učna oblika.	Drsnica 24
<i>Na spodnji fotografiji vidite</i>	Poslušajo in si	Frontalna	Drsnica

<i>transport slovenskih izgnancev iz Posavja na poti v taborišče Rajhenburg, na zgornji sliki pa Kočevarje v narodnih nošah v Brežicah leta 1942.</i>	ogledajo slike.	učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	24
<i>Po vojni se je ta proces obrnil, zdaj so države po sklepih Postdamske konference izseljevale Nemce, ki so se morali množično vračati v Nemčijo. Poleg tega so tudi na novo začrtane meje sprožile množično preseljevanje. Poleg tega so tudi na novo začrtane meje sprožile množične migracije. Številne države so si izmenjale prebivalstvo, npr. Madžarska in Češkoslovaška, Litva in Poljska, Poljska in Ukrajina.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 25
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Množične migracije so bile tudi posledica vračanja vojnih ujetnikov, ki so bili večinoma dobro sprejeti, v SZ pa jih je Stalin sumil antikomunizma in jih je mnogo poslal v Sibirijo.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Drsnica 26
Počakam, da zapišejo snov.	Zapisujejo snov.	Individualna učna oblika.	
<i>Na fotografiji vidite slovenske povratnike iz koncentracijskega taborišča Mathausen.</i>	Poslušajo in si ogledajo fotografijo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	Drsnica 26

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	<i>Za konec boste preverili svoje znanje, ki ste ga usvojili to uro. Razdelila vam bom preverjalne liste, ki vključujejo pet nalog. Pozorno preberite navodila in rešite naloge. Časa imate 5 minut.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list
	Razdelim preverjalne liste. Medtem ko jih dijaki rešujejo, se sprehajam	Rešujejo preverjalne liste.	Individualna učna oblika.	Preverjalni list

po razredu in opazujem njihovo delo.			
<i>Čas za reševanje je potekel. Skupaj bomo pregledali rešitve, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Preverite svoje odgovore in jih po potrebi dopolnite ali popravite. Ob vsaki nalogi bom tudi razložila način točkovanja.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	
Določim dijaka, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam rešitev in jo po potrebi dopolnim ali popravim.	Določeni dijak prebere rešitev, ostali poslušajo in pregledujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Preverjalni list, Drsnica 27
<i>Za vsako pravilno rešitev dobite 1 točko, skupaj torej 6 točk.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, Drsnica 27
Določim dijaka, ki prebere rešitev druge naloge. Poslušam rešitev in jo po potrebi dopolnim ali popravim.	Določeni dijak prebere rešitev, ostali poslušajo in pregledujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Preverjalni list, Drsnica 28
<i>Za vsak pravilno naveden primer prejmete 1 točko. Skupaj 2 točki. Možnih rešitev je več.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, Drsnica 28
Določim dijaka, ki prebere rešitev tretje naloge. Poslušam rešitev in jo po potrebi dopolnim ali popravim.	Določeni dijak prebere rešitev, ostali poslušajo in pregledujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Preverjalni list, Drsnica 29
<i>Za vsak naštet vzrok prejmete 1 točko, skupaj torej 3 točke.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, Drsnica 29
Določim dijaka, ki prebere rešitev četrte naloge. Poslušam rešitev in jo po potrebi dopolnim ali popravim.	Določeni dijak prebere rešitev, ostali poslušajo in pregledujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	Preverjalni list, Drsnica 30
<i>Za vsak naštet narod prejmete 1 točko, možnih pravilnih odgovorov je več. Za ugotovitev, kako se je spreminjala etnična podoba držav, prejmete 1 točko. Skupaj torej 4 točke.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, Drsnica 30
Določim dijaka, ki prebere rešitev pete naloge.	Določeni dijak prebere rešitev,	Frontalna učna oblika. Metoda	Preverjalni list,

Poslušam rešitev in jo po potrebi dopolnim ali popravim.	ostali poslušajo in pregledujejo svoje odgovore.	razgovora.	Drsnica 31
<i>Za vsako pravilno ugotovitev, če trditev drži ali ne, dobite 1 točko. Skupaj 5 točk. Na celotnem preverjalnem listu ste lahko zbrali največ 20 točk.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, Drsnica 31
<i>Ugotavljam, da ste se veliko naučili. Pokazali ste, da znate (ocenim z zelo dobro, dobro, slabo glede na to, kakšno znanje so pokazali) pojasniti pojme emigrant, imigrant, politične migracije, etnično čiščenje, razložiti vzroke za politične migracije v prvi polovici 20. stoletja, pojasniti, zakaj so se politične migracije razmahnile v času 1. svetovne vojne, sklepati o vzrokih za migracije v času 1. svetovne vojne, naštet in opisati primere političnih migracij med obema svetovnima vojnama, ob zemljevidu pojasniti vpliv sprememb meja po 2. svetovni vojni na migracije, primerjati migrantske politike v prvi polovici 20. stoletja z današnjimi, oceniti pomen migracij v prvi polovici 20. stoletja na oblikovanje multikulturnih družb.</i>	Poslušajo.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi in slikovnim gradivom
PRILOGA 2 :	Preverjalni list
PRILOGA 3 :	Preverjalni list - rešitve

PRILOGA 1: PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi in slikovnim gradivom

Drsnica 1

Drsnica 2

Kdaj je bil film posnet?

Kaj je tema ogledanega odlomka?

Na kakšen način so v filmu potovali migranti?

V kakšnih razmerah so v filmu potovali?

Kam so bili potniki v filmu namenjeni?

Kako so migrante v filmu obravnavali ob vstopu v državo? So potrebovali kakšne dokumente?

Drsnica 3

Drsnica 4

Cilji učne ure

Dijaki znajo:

- pojasniti pojme emigrant, imigrant, politične migracije, etnično čiščenje,
- razložiti vzroke za politične migracije v prvi polovici 20. stoletja,
- pojasniti, zakaj so se politične migracije razmahnile v času 1. svetovne vojne,
- sklepati o vzrokih za migracije v času 1. svetovne vojne,
- našteti in opisati primere političnih migracij med obema svetovnima vojnama,
- ob zemljevidu pojasniti vpliv sprememb meja po 2. svetovni vojni na migracije,
- primerjati migrantske politike v prvi polovici 20. stoletja z današnjimi,
- oceniti pomen migracij v prvi polovici 20. stoletja na oblikovanje multikulturnih družb.

Drsnica 5

1. Politične migracije in vzroki zanje

Katerne druge vrste migracij poleg političnih še poznamo?

Ekonomske, stalne, začasne, notranje, zunanje, prisilne, prostovoljne.

Politične migracije so preselitve prebivalstva iz politično motiviranih vzrokov, npr. politično prepričanje, ki se ne sklada s stališči vladajočih, beg pred (vojnimi) nasiljem, etnična čiščenja, izgon političnih sovražnikov, vojno ujetništvo, preseljevanje zaradi sprememb meja.

Drsnica 6

2. Politične migracije v času 1. svetovne vojne

Vietnamski delavci v tovarni v Franciji, Tarbes

Zakaj se je z začetkom 1. svetovne vojne zmanjšal tok ekonomskih migracij, ki so se močno razmahnile v 19. stoletju in na prehodu stoletja?

Ekonomske migracije vse manj prostovoljne, povezujejo se z vojnim gospodarstvom, rekrutacija delovne sile iz kolonij.

Drsnica 7

Poseben primer Nemčije

- Zakaj je imela Nemčija na začetku vojne še posebej velike težave s pomanjkanjem delovne sile?
- Izredne potrebe po vojaki, preskrbi vojske in v vojaški industriji zaradi napadalne vojne.
- S poslabšanjem gospodarskih razmer poskušajo privabiti delovno silo iz okupiranih Belgije in Poljske.
- Izkoriščanje vojnih ujetnikov.

Belgijski prisilni delavci v Munstru, 1916

Drsnica 8

Sredi gozda v deželi na vzhodu, ki so jo za zdaj ugrabili Rusom, kakor pravijo tem belim ljudem, mozga ta nemški vojak, poddesetnik črne vojke Birkholz iz Eberswalda, in straži ujetnike, vojščake teh Rusov, ki morajo zdaj delati za Nemce. [...] na tirih nekakšne železnice nakladajo velike rdečerrjave in sivozelene tovarne vagone z rezanim lesom. Ob vsakem vozu delata dva moža. Drugi jima na ramah donašajo precej težka, načrtno odmerjena bruna in deske, ki so jih spet drugi našagali iz odmrlih borovcev – sekire in žage ujetih ljudi [...]. (A. Zweig, Pravda za seržanta Grišo, 6)

Drsnica 9

Kje je taborišče v odlomku?

Katere narodnosti so ujetniki in katere stražarji?

Kaj delajo ujetniki?

Kakšen strateški pomen so za Nemce imela takšna delovna taborišča?

Drsnica 10

Interniranje „sovražnih tujcev“ in deportacije v Angliji in Franciji (Aliens Restriction Act 1914, odvzem francoskega državljanstva vsem, rojenim v sovražnih državah 1915).

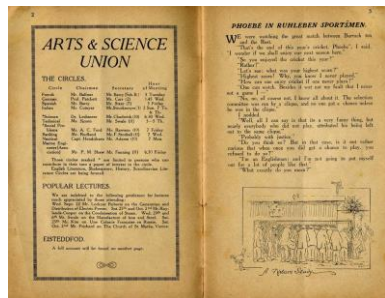
GAOL IS THE HOME FOR THE HUN IN WAR TIME.
DAILY SKETCH.
 GUARANTEED DAILY NETT SALE MORE THAN 1,000,000 COPIES.
 LONDON, THURSDAY, MAY 15, 1915.

Clear Out The Germans, Say The People.

Angleški časopis poroča o protinemških izgrelih in uničevanju lastnine nemških priseljencev.

Drsnica 11

Revija Ruhleben Camp Magazine angleških internirancev v nemškem taborišču Ruhleben.

Simfonični orkester internirancev v taborišču Ruhleben.

Drsnica 12

Beg iz držav, ki jih je zasedla Nemčija.

Primer: Belgija – po okupaciji Belgije je na sosednjo Nizozemsko prebegnilo kar okoli milijon Belgijcev.

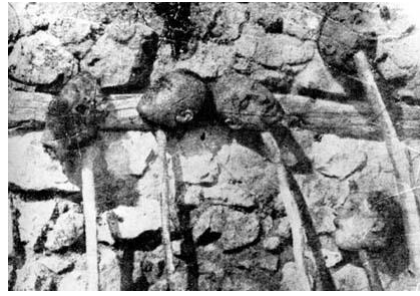
Jacques Joseph Hamoir, belgijski begunec, naj bi bil osnova za detektiva Hercula Poirota.

Drsnica 13

Etnično čiščenje Armencev v Turčiji v letih 1915 – 1917, ker so bili krščanski Armenci zavezniki Rusov, ki jim sicer niso prišli na pomoč.

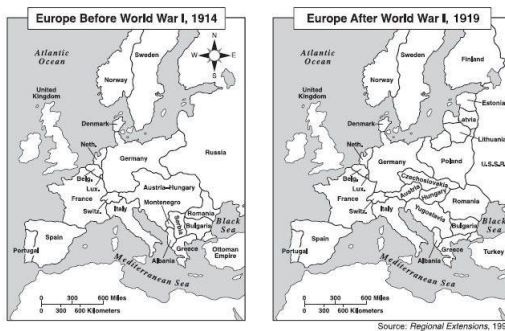

Armenka z otrokom v sirjski puščavi, kamor so jih izgnali Turki, 1916.

Obglavljeni Armenci.

Drsnica 14

Zemljevid Evrope pred 1. svetovno vojno in po njej.

3. Politične migracije med obema vojnama

Posledica sprememb meja po koncu vojne in podpisu mirovnih sporazumov.

Oglej si zemljevid in sklepaj, kje je prišlo do največ migracij kot posledica sprememb meja.

Drsnica 15

Politika v času vojne, opustošenje, ki ga je za seboj pustila Soška fronta in spremembe meja so prizadele tudi Slovence.

Poslušajte posnetek o Primorcih v Prekmurju.

- Kakšne razloge navede sogovornik v posnetku, da so se Primorci morali izseliti in preseliti v Prekmurje?
- Kako je po besedah sogovornika potekala njihova migrantska pot?
- Zakaj so jih po besedah sogovornika jugoslovanske oblasti naselile prav v Prekmurje?

Drsnica 16

V Strnišču pri Ptujju so našli zatočišče ostanki ruskih kadetskih zborov vsega okrog 1000 gojencev z učitelji, vzgojitelji in bližnjimi sorodniki. Ruski kadetski zbori so bili učni zavodi (realne gimnazije z internati) za 10–18 letne častniške in uradniške sinove, katerih očetje so opravljali službo v provinci, kjer pogosto sploh ni bilo učnih zavodov. Hčere takih uradnikov so se vzgojevale tudi v srednjih šolah z internati v takozvanih institutih. Kakor ni bilo vedno, da bi se častniške hčere možile le s častniki, tudi moškimi gojencem ni bilo treba, da postanejo vojaki, imeli so neomejeno pravico do izbire stanu. Če so se hoteli posvetiti vojaškemu stanu, so morali seveda kakor vsi drugi taki dovršiti vojno šolo.

13. novembra l. l. je bilo na ostanku teritorija, ki ga je staroruska vlada morala s težkim srcem izprazniti, še kakih 1000 častniških in uradniških sinov; teh seveda ni bilo mogoče pustiti sovjetskim nasilnikom, trebalo je, da se izselé. Učitelji in vzgojitelji so smatrali za dolžnost, da čuvajo še nadalje svoje gojence in skrbé zanje v tujini.

V Strnišču torej ne biva zdaj nikak sovražen vojni tabor; 10–18 letni dečki so tam in učitelji, pedagogi, ki so izgubili vse razen zavesti za vršenje dolžnosti do poslednjega diha, ko morajo pod najtršimi pogoji skrbeti za telesni in duševni blagor 1000 osirotelih otrok, ki so jim očetje v gigantski borbi za domovino častno padli.

Melkisa Blumensat, Moskva

Tudi v času med vojnama je izbruhnilo več konfliktov, ki so imeli za posledico migracije. Se spomnite kakšnega?

1. Oktobrska revolucija in ruska državljanska vojna 1917 – 1922.

Prebivalci Rusije, ki so se v oktobrski revoluciji in državljanski vojni borili proti komunistom, so po zmagi boljševikov pobegnili proti zahodu. Med njimi je bilo največ pripadnikov višjih slojev, aristokracije, podjetnikov in izobražencev ter vojakov, ki so se borili v beli gardi.

Časnik Ptujski list leta 1921 poroča o ruskih emigrantih v taborišču Strnišče pri Ptujju.

Drsnica 17

Avtentična naloga: Ruski emigrant

Nikolaj Schtakelberg, baron in general, St Petersburg – Poljska - Avstralija

Aleksander Linitski, gojenec kadetskega zbora, vojak v beli gardi, Ukrajina – Jugoslavija - ZDA

Aleksander Solonski, buržuj, vojaški zdravnik, Sevastopol – Jugoslavija – Švica

Vladimir Zvegincov s sinom, poveljnik dragoncev, žena v spremstvu carice, Krim – Italija - Francija

Drsnica 18

Primer avtentične naloge: Intervju

V: Gospod Schtakelberg, ste prebežnik iz Rusije. Zakaj ste morali zapustiti svojo rodno deželo?

O: Res je. Ponosen sem na to, da sem služil carju kot njegov poveljnik. Med veliko vojno sem deloval na Poljskem, kjer je živela tudi moja družina. Po koncu vojne bi se seveda vrnil na svoj dom v Rusiji, toda, kot veste, so oblast prevzeli boljševiki. S težkim srcem, a vendar sem raje zapustil domovino, kot da bi klečeprazil pred temi krvniki.

V: Svojo migrantsko pot ste torej začeli na Poljskem. Kako pa vas je pot potem vodila do Avstralije?

O: Moja družina je prebegnila direktno iz Poljske, sam se s svojimi vojaki še vrnil v St Peterburg, da bi stal ob strani carju, toda moj oddelek se je razbil, saj moram z obžalovanjem reči, da niso bili vsi pripravljeni tako zvesto služiti carju. Nastal je kaos, v katerem sem se tudi sam vrnil na Poljsko k svojim prijateljem, od koder sem sledil svoji družini. Tam so mi potem preko svojih visokih zvez s Francozi omogočili pot v Avstralijo.

V: Zakaj ravno Avstralija?

O: Razmišljali smo o Veliki Britaniji, kjer imam tudi sorodnike, toda zdelo se je prenevarno, saj je teh boljševikov povsod polno, tako da so mi moji britanski kontakti priporočili Avstralijo, ki je vendarle nekoliko odmaknjena od centra težav in kjer tudi že živi nekaj mojih znancev.

Drsnica 19

2. Grško-turška vojna 1919 – 1922. S sporazumom leta 1923 določijo, da morajo vsi Grki, razen tisti v Istanbulu, zapustiti Turčijo in obratno.

Opuščeno grško naselje Livissi v Anatoliji, zdaj imenovano Kayakoy (kamnita vas).

Drsnica 20

Španski begunci v begunskem taborišču Argeles v Franciji, 1939.

Španski begunci po prečkanju meje na jugovzhodu Francije.

3. 1936 izbruhne španska državljanska vojna, ki sproži val migracij republikansko usmerjenih Špancev in Kataloncev zlasti v Francijo in Latinsko Ameriko.

Drsnica 21

4. Politične migracije v času 2. svetovne vojne

Vzpon nacizma in fašizma sproži nov val migracij še pred začetkom 2. svetovne vojne. Tako so se iz Nemčije in tudi Italije odseljevali predvsem Judje, umetniki in znanstveniki, socialisti in komunisti, pa tudi meščanski politiki.

Poznate kakšnega umetnika ali znanstvenika, ki se je bil prisiljen izseliti iz Nemčije?

Drsnica 22

Ladja se je pripravljala na pot, kot da je Noetova barka iz vesoljnega potopa. Bila je zares. Vsaka ladja, ki je v teh mesecih leta 1942 odhajala iz Evrope, je bila kot Noetova barka. Amerika je bila gora Ararat, potop vsak dan hujši. [...] Portugalska obala je postala poslednje pribežališče beguncev, katerim je pravičnost, svoboda in strpnost pomenila več kot domovina in obstoj. Kdor od tod ni mogel doseči obljubljenega dežele Amerike, je bil izgubljen. Moral je izkervaveti v goščavi zavrženih vstopnih in izstopnih vizumov, nedosegljivih dovoljenj za zaposlitev in bivanje, internacijskih taborišč, birokracije, samote, tujine in strašne splošne neprizadetosti spričo usode posameznika, ki je vedno posledica vojne, strahu in stiske. V tistem času človek ni bil nič, veljaven potni list vse. (E. M. Remarque, Noč v Lizboni, 5 – 6)

Drsnica 23

Kaj hoče avtor povedati s prisposobo o Noetovi barki?

Zakaj so lahko begunci Ameriko dosegli le še iz Portugalske?

Kakšne vzroke za beg navaja avtor v odlomku?

Kako bi lahko na podlagi odlomka usodo takratnih beguncev primerjali z usodo beguncev danes?

Drsnica 24

Kočevarji v narodnih nošah v Brežicah, 1942.

Veliko migracij je sprožila tudi nemška okupacija dežel, ki so jih Nemci smatrali za svoje etnično ozemlje. Tako so izselili tudi veliko Slovencev z Gorenjske in Štajerske ter jih preselili na Hrvaško, v Srbijo, Nemčijo in Avstrijo, na njihove domove pa naselili Nemce. Tako so iz okolice Kočevja v Posavje preselili Kočevjarje.

Transport slovenskih izgnancev na poti v taborišče za izgon Rajhenburg.

Drsnica 25

Po vojni se je ta proces obrnil, saj so države po sklepih Postdamske konference izseljevale Nemce, ki so se množično vračali v Nemčijo, na njihovo mesto pa so prihajali domačini npr. Čehi, Slovaki, Poljaki

Poleg tega so tudi na novo začrtane meje sprožile množične migracije. Številne države so si izmenjale prebivalstvo, npr. Madžarska in Češkoslovaška, Litva in Poljska, Poljska in Ukrajina.

Drsnica 26

Množične migracije je povzročilo tudi vračanje vojnih ujetnikov in taboriščnikov. Ti so bili večinoma dobro sprejeti, drugače pa je bilo v SZ, kjer jih je Stalin sumil antikomunizma in jih mnogo poslal v Sibirijo.

Vrnitev slovenskih taboriščnikov iz KT Mathausen.

Drsnica 27

Rešitve preverjalnega lista

1. naloga

č	emigracija	a) prisilna preselitev posameznika ali dela prebivalstva v drug, oddaljen kraj
d	internacija	b) priseljevanje v neko državo
e	genocid	c) sistematično popolno ali delno prisilno odseljevanje kake etnične skupine, da nastane etnično homogeno območje
a	deportacija	č) izseljevanje v tujino
c	etnično čiščenje	d) prisilno bivanje pod nadzorstvom na določenem mestu, navadno v taborišču
b	imigracija	e) načrtno uničevanje narodnostnih, rasnih ali verskih skupin

Drsnica 28

2. Kdo so bili prisilni delavci v nemškem gospodarstvu? Navedi en primer za obdobje 1. svetovne vojne in en primer za obdobje 2. svetovne vojne.

V 1. svetovni vojni delavci iz okupiranih držav, v 2. svetovni vojni taboriščniki v delovnih taboriščih.

Drsnica 29

3. Naštej vsaj tri vzroke za migracije prebivalstva med obema vojnoma v Evropi. Pomagaj si z zemljevidom.

Ruska državljanska vojna, grško-turška vojna, španska državljanska vojna, vojno opustošenje, spremembe meja po vojni.

Drsnica 30

4. Oglej si zemljevid preseljevanja v Evropi v letih 1944 – 1948. Pripadniki katerih narodnosti so se najbolj množično preseljevali (naštej vsaj tri)? Kako se je s temi selitvami spreminjala etnična podoba posameznih držav?

Poljaki, Nemci, Rusi. Države so postale bolj etnično homogene, saj so se ljudje bodisi zaradi sprememb meja bodisi zaradi izmenjav prebivalstva preseljevali predvsem v države, ki so jim pripadali po narodnosti.

Drsnica 31

5. Obkrožite DA, če trditev drži, in NE, če trditev ne drži.

a) Na začetku 1. svetovne vojne so v Angliji in Franciji z veseljem sprejemali nemške priseljence.

DA

NE

b) Etnično čiščenje Armencev v Turčiji je potekalo v letih 1915 – 1917.

DA

NE

c) Primorske in ruske izseljence so začasno namestili v taborišču Strnišče pri Ptuj.

DA

NE

č) Španci, ki so bežali pred špansko državljansko vojno, so se večinoma izseljevali v Veliko Britanijo.

DA

NE

d) Nemci so v času 2. svetovne vojne Slovence izseljevali iz Posavja in na njihove domove naseljevali Kočevarje.

DA

NE

PRILOGA 2: Preverjalni list

POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA – preverjalni list

Skupaj točk: ___ / 20 t

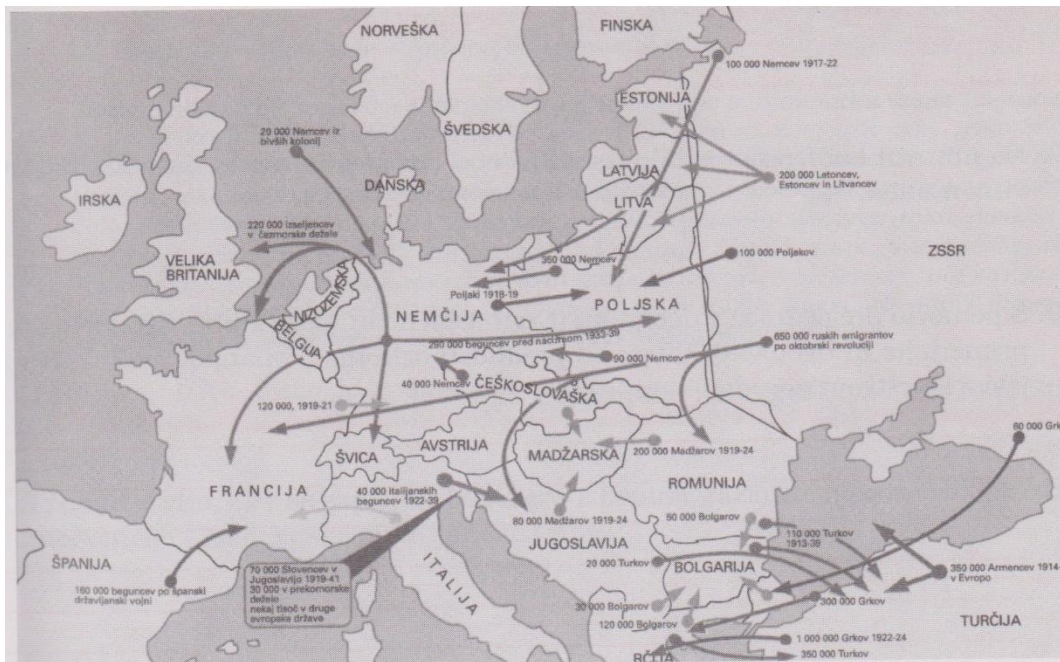
Pozorno preberi navodila in reši naloge. Za reševanje imaš 5 minut časa.

1. Poveži pojme v levem stolpcu z razlagami v desnem stolpcu tako, da vpišeš črko pravilne razlage na črtico pred pojmom. ___ / 6 t

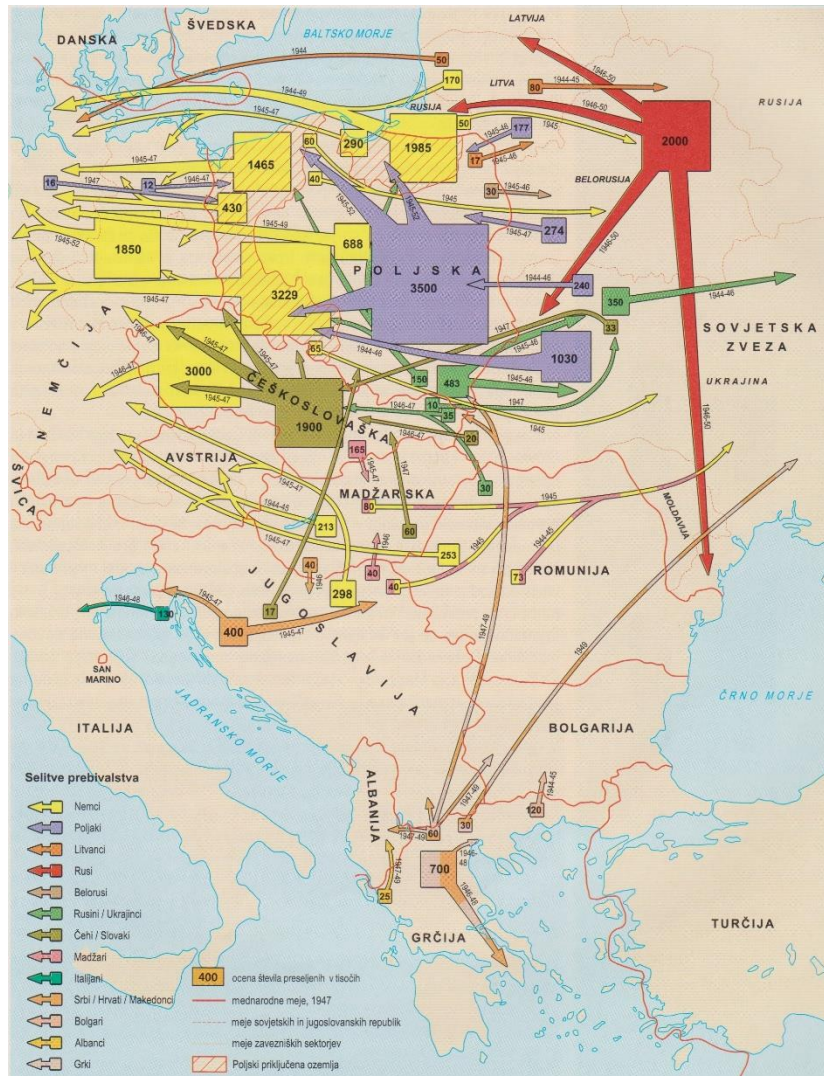
___ emigracija	a) prisilna preselitev posameznika ali dela prebivalstva v drug, oddaljen kraj
___ internacija	b) priseljevanje v neko državo
___ genocid	c) sistematično popolno ali delno prisilno odseljevanje kake etnične skupine, da nastane etnično homogeno območje
___ deportacija	č) izseljevanje v tujino
___ etnično čiščenje	d) omogočiti, da se kdo vrne v domovino
___ imigracija	e) prisilno bivanje pod nadzorstvom na določenem mestu, navadno v taborišču
	f) načrtno uničevanje narodnostnih, rasnih ali verskih skupin

2. Kdo so bili prisilni delavci v nemškem gospodarstvu? Navedi en primer za obdobje 1. svetovne vojne in en primer za obdobje 2. svetovne vojne. ___ / 2 t

3. Naštej vsaj tri vzroke za migracije prebivalstva med obema vojnoma v Evropi. Pomagaj si z zemljevidom. ___ / 3 t

4. Oglej si zemljevid preseljevanja v Evropi v letih 1944 – 1948. Pripadniki katerih narodnosti so se najbolj množično preseljevali (naštej vsaj tri)? Pojasni, kako se je s temi selitvami spreminjala etnična podoba posameznih držav. _____/ 4 t

5. Obkrožite DA, če trditev drži, in NE, če trditev ne drži. _____/ 5 t

a) Na začetku 1. svetovne vojne so v Angliji in Franciji z veseljem sprejemali nemške priseljence.

DA

NE

b) Etnično čiščenje Armencev v Turčiji je potekalo v letih 1915 – 1917.

DA

NE

c) Primorske in ruske izseljence so začasno namestili v taborišču Strnišče pri Ptujju.

DA

NE

č) Španci, ki so bežali pred špansko državljansko vojno, so se večinoma izseljevali v Veliko Britanijo.

DA

NE

d) Nemci so v času 2. svetovne vojne Slovence izseljevali iz Posavja in na njihove domove naseljevali Kočevarje.

DA

NE

PRILOGA 3: Preverjalni list – rešitve

POLITIČNE MIGRACIJE V PRVI POLOVICI 20. STOLETJA – preverjalni list rešitve

Skupaj točk: ___ / 20 t

Pozorno preberi navodila in reši naloge. Za reševanje imaš 5 minut časa.

1. Poveži pojme v levem stolpcu z razlagami v desnem stolpcu tako, da vpišeš črko pravilne razlage na črtico pred pojmom. ___ / 6 t

č emigracija	a) prisilna preselitev posameznika ali dela prebivalstva v drug, oddaljen kraj
e internacija	b) priseljevanje v neko državo
f genocid	c) sistematično popolno ali delno prisilno odseljevanje kake etnične skupine, da nastane etnično homogeno območje
a deportacija	č) izseljevanje v tujino
c etnično čiščenje	d) omogočiti, da se kdo vrne v domovino
b imigracija	e) prisilno bivanje pod nadzorstvom na določenem mestu, navadno v taborišču
	f) načrtno uničevanje narodnostnih, rasnih ali verskih skupin

Dijak prejme 1 točko za vsako pravilno povezavo.

2. Kdo so bili prisilni delavci v nemškem gospodarstvu? Navedi en primer za obdobje 1. svetovne vojne in en primer za obdobje 2. svetovne vojne. ___ / 2 t

V 1. svetovni vojni delavci iz okupiranih držav, v 2. svetovni vojni taboriščniki v delovnih taboriščih.

Dijak prejme 1 točko za vsak pravilno naveden primer.

3. Naštej vsaj tri vzroke za migracije prebivalstva med obema vojnama v Evropi. Pomagaj si z zemljevidom. ___ / 3 t

Ruska državljanska vojna, grško-turška vojna, španska državljanska vojna, vojno opustošenje, spremembe meja po vojni.

Dijak prejme 1 točko za vsak pravilno naštet vzrok.

4. Oglej si zemljevid preseljevanja v Evropi v letih 1944–1948. Pripadniki katerih narodnosti so se najbolj množično preseljevali (naštej vsaj tri)? Pojasni, kako se je s temi selitvami spreminjala etnična podoba posameznih držav? ___ / 4 t

Poljaki, Nemci, Rusi.

Države so postale bolj etnično homogene, saj so se ljudje bodisi zaradi sprememb meja bodisi zaradi izmenjav prebivalstva preseljevali predvsem v države, ki so jim pripadali po narodnosti.

Dijak prejme 1 točko za vsak pravilno naštet narod in 1 točko za pojasnjeno spremembo etnične podobe držav.

5. Obkrožite DA, če trditev drži, in NE, če trditev ne drži. ___ / 5 t

a) Na začetku 1. svetovne vojne so v Angliji in Franciji z veseljem sprejemali nemške priseljence.

DA NE

b) Etnično čiščenje Armencev v Turčiji je potekalo v letih 1915–1917.

DA NE

c) Primorske in ruske izseljence so začasno namestili v taborišču Strnišče pri Ptuju.

DA

NE

č) Španci, ki so bežali pred špansko državljansko vojno, so se večinoma izseljevali v Veliko Britanijo.

DA

NE

d) Nemci so v času 2. svetovne vojne Slovence izseljevali iz Posavja in na njihove domove naseljevali Kočevarje.

DA

NE

Dijak prejme 1 točko za vsako pravilno ugotovljeno pravilnost trditve.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

**UČNA PRIPRAVA:
SODOBNE MIGRACIJE**

ENEJ ŠUŠTAR

16. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4. letnik gimnazije.	
Datum:	16. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Migracije prebivalstva.
	Poglavje iz učbenika:	Migracije prebivalstva.
Učna enota – naslov učne ure:	Sodobne migracije.	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika in individualna učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih slik in metoda dela s pisnimi viri.	
Učne tehnike:	/	
Cilji iz učnega načrta:	<p>»Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • raziščejo in primerjajo vzroke za migracije v različnih obdobjih 20. stoletja; • primerjajo položaj političnih in ekonomskih migrantov; • analizirajo posledice urbanizacije sodobnega sveta; • primerjajo vplive migracij na tradicionalno družbo ter njene odzive na mešanje kultur; • ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; • razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; • oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; [...] • razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; [...] • razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti, strpnosti, demokracije in medkulturnega dialoga; • obsodijo [...] množično kršenje človekovih pravic [...].« <p>(Učni načrt Zgodovina: gimnazija, splošna gimnazija, obvezni predmet (280 ur), 2008, str. 42)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti razliko med begunstvom in migracijo;</i> - <i>definirati okoljske begunce;</i> - <i>našteti (politične) procese, ki so na koncu 20. in začetku 21. stoletja sprožili oz. spodbudili preseljevanje ljudi;</i> - <i>opisati in pojasniti smer tokov migracij;</i> - <i>analizirati in oceniti, kakšne so reakcije na priseljevanje v priselitvenih državah ter</i>

		<p><i>kakšne posledice imajo te reakcije na državno politiko na eni strani in spremembo "strategije" migrantov na drugi strani;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>pojasniti pomen statusa političnega azila za begunca;</i> - <i>našteti dejavnike, ki bodo tudi v prihodnosti najverjetneje spodbujali migracije;</i> - <i>pojasniti razliko med asimilacijo in integracijo;</i> - <i>definirati multikulturalizem.</i>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>napisati zgodovinsko utemeljeno in družboslovno preišljeno krajše sporočilo (»tvit«) na temo preseljevanj ljudi;</i> - <i>iz video, foto in pisnih vsebin razbrati problematične (sovražne) reakcije na priseljevanje.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>obsoditi nestrpne in sovražne reakcije na priseljevanje;</i> - <i>obsoditi kršitve človekovih pravic pri upravljanju s priseljevanjem;</i> - <i>pokazati odgovoren in pozitiven odnos do ohranjanja multikulturalnosti svetovnih družb.</i>
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvajanje. 2. Ponavljanje. 3. Obravnavanje nove učne snovi. 4. Ponavljanje. 5. Preverjanje. 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okoljski begunci. 2. Migracijski tokovi v 21. stoletju. 3. Reakcije na migracije. 4. Prihodnost migracij. 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Powerpoint predstavitev (z zapisom učne snovi). - Preverjalni list.
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - Računalnik, - LCD projektor, - platno, - daljinski upravljalnik predstavitve,

		- zvočniki.
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<p>Filozofija: Razumevanje pomena pravice do azila, kako je povezana s človekovimi pravicami in kakšne posledice ima lahko (ne)priznavanje statusa begunca za posameznika.</p> <p>Geografija: Poznavanje krajev, od koder in kamor so usmerjeni migracijski tokovi v 21. stoletju.</p> <p>Sociologija: Poznavanje okoliščin, ki posameznike silijo v migracijo ali begunstvo, ter družbeno-politične situacije, ki jo povečano priseljevanje povzroča predvsem v evropskih državah.</p>	
Novi pojmi s pojasnilom:	<p>Azil: Pravna zaščita, ki jo država nudi priseljencu.</p> <p>Asimilacija: Popolna prilagoditev priseljenca gostiteljski družbi.</p> <p>Begunstvo: Prisilni beg pred vojno ali pregonom.</p> <p>Deportacija: Prisilna preselitev v drug kraj.</p> <p>Emigracija: Izseljivanje v tujino.</p> <p>Imigracija: Priseljevanje iz tujine.</p> <p>Integracija: Vključitev priseljenca v gostiteljsko družbo z določenimi prilagoditvami.</p> <p>Multikulturalizem: Sobivanje raznolikih kultur v družbi.</p> <p>Repatriacija: Vrnitev v domovino.</p>	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p>Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina. 2008. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo</p> <p>http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (citirano 16. 12. 2021)</p>
	Učna priprava	<p>Arendt, Hannah (2003). Izvori totalitarizma. Ljubljana: Študentska založba.</p> <p>Gabrič, Aleš, Režek, Mateja (2011). Zgodovina 4: učbenik za 4. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.</p> <p>Haralambos, Michael, Holborn, Martin (2005). Sociologija: teme in pogledi. Ljubljana: DZS.</p>
	Powerpoint	<p>Drsnica 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izsušena tla. https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/ecology-threats-likely-to-send-more-climate-refugees-towards-europe-by-2050/ (dostopano: 14. 12. 2021). - Beg pred poplavo 1. https://www.borgenmagazine.com/climate-refugees-the-untold-story/ (dostopano: 14. 12. 2021). - Beg pred poplavo 2. https://www.ecowatch.com/climate-refugees-red-cross-2651129063.html#toggle-gdpr (dostopano: 14. 12. 2021). <p>Drsnica 8:</p>

- Prosilci za azil v EU.
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/4031688/12897691/KS-02-21-652-EN-N.pdf/406aa1f8-4a0b-8752-1340-224022e68048?t=1623933501462>
(dostopano: 14. 12. 2021).
- Zemljevid migracij.
<https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-map/> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Begunci po svetu.
<https://www.amnesty.org/en/what-we-do/refugees-asylum-seekers-and-migrants/global-refugee-crisis-statistics-and-facts/> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 9:

- Razpad Sovjetske zveze.
https://en.wikipedia.org/wiki/Dissolution_of_the_Soviet_Union (dostopano: 14. 12. 2021).
- Padec Berlinskega zidu.
<https://www.nbcnews.com/storyline/meet-the-press-70-years/mtp-70-witnessing-fall-soviet-union-n819411> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Vojska v Jugoslaviji.
<https://www.alamy.com/stock-photo-war-in-the-ex-yugoslavia-train-of-bosnian-refugees-escaping-from-ethnic-89327065.html> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Jugoslovanski begunci.
<https://www.grida.no/resources/6856>
(dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 10:

- Vojska v Iraku.
<https://www.carnegiecouncil.org/education/worksheets/ushistory/iraqwar/iraqjustwar>
(dostopano: 14. 12. 2021).
- Vojska v Iraku 2.
<https://www.spiegel.de/international/world/ten-lessons-america-learned-from-the-2003-iraq-war-a-890066.html> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Vojska v Siriji.
https://en.wikipedia.org/wiki/Syrian_civil_war (dostopano: 14. 12. 2021).
- Zemljevid Sirije.
https://en.wikipedia.org/wiki/Syrian_civil_war (dostopano: 14. 12. 2021).

- Smeri migracijskih tokov.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 13:

- Zavračanje vstopa v EU. Eurostat (2020).
Asylum and managed migration statistics, 2020 edition.
<https://op.europa.eu/si/publication-detail/-/publication/e9065004-b14b-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-en> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Prošnje za azil.
<https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 14:

- Protiimigrantski shod.
<https://www.vecer.com/kronika/foto-za-slovenijo-gre-so-vzklikali-zbrani-proti-migrantom-6234370> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Propaganda Domovinske lige.
<https://domovinskaliga.si/proti-sprejemu-migrantov-iz-afganistana/> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 15:

- Video "To je Slovenija! Tukaj je naša zemlja!".
https://www.youtube.com/watch?v=W5FDpR4tLMA&ab_channel=MrJani0951 (dostopano: 14. 12. 2021).
- Video "Message to illegal immigrants from Hungary".
https://www.youtube.com/watch?v=fgJRiy2Xc0c&ab_channel=HVIM1920 (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 16:

- Poljski parlament dal zeleno luč za zid na meji z Belorusijo.
<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/poljski-parlament-dal-zeleno-luc-za-zid-na-meji-z-belorusijo/599331> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Skrajni desničarji skušali vzpostaviti straže na nemško-poljski meji.
<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/skrajni-desnicarji-skusali-vzpostaviti-straze-na-nemsko-poljski-meji/598669> (dostopano: 14. 12. 2021).
- Poljska policija z vodnim topom nad

prebežnike, Lukašenko odredil vzpostavitev začasnega centra.

<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/poljska-policija-z-vodnim-topom-nad-prebeznike-lukasko-odredil-vzpostavitev-zacasnega-centra/601323> (dostopano: 14. 12. 2021).

- Poljska s spremembami zakona o tujcih odpira možnost za lažji izgon nezakonitih prebežnikov.

<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/poljska-s-spremembami-zakona-o-tujcih-odpira-moznost-za-lazji-izgon-nezakonitih-prebeznikov/598925> (dostopano: 14. 12. 2021).

- HRW: Belorusija in Poljska krivi resnih kršitev človekovih pravic.

<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/hrw-belorusija-in-poljska-krivi-resnih-krsitev-clovekovih-pravic/602404> (dostopano: 14. 12. 2021).

- Dragonja odnesla 10-letno deklico; Infokolpa: Ljudje tvegajo življenja zaradi avtomatičnega vračanja.

<https://www.rtv slo.si/crna-kronika/dragonja-odnesla-10-letno-deklico-infokolpa-ljudje-tvegajo-zivljenja-zaradi-avtomaticnega-vracanja/604490> (dostopano: 14. 12. 2021).

- Na poljsko-beloruski meji pogrešajo štiriletno deklico.

<https://www.rtv slo.si/svet/evropa/na-poljsko-beloruski-meji-pogresajo-stiriletno-deklico/604321> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 17:

- Hannah Arendt.

<https://www.britannica.com/biography/Hannah-Arendt> (dostopano: 14. 12. 2021).

- Splošna deklaracija človekovih pravic.

<https://globalfeministjourneys.com/event/udhr/> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 19:

- Razlogi za migriranje.

<https://slidetodoc.com/migration-definition-migration-the-temporary-or-permanent-movement/> (dostopano: 14. 12. 2021).

Drsnica 20:

- Multikulturalistična družba.

<https://www.shutterstock.com/image->

	<p>vector/demographic-diversity-flat-vector-illustration-different-1428682838 (dostopano: 14. 12. 2021).</p> <p>Drsnica 22:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Twitter ptič. https://www.barrons.com/articles/SB50001424053111903882904577474562804929588 (dostopano: 14. 12. 2021). - Tvitajoča ženska. https://www.historians.org/publications-and-directories/perspectives-on-history/april-2021/tweeting-to-find-community-building-an-online-presence-as-a-historian (dostopano: 14. 12. 2021).
--	--

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut.	Napovem, da bomo nadaljevali s temo migracij.	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	/
	Napovem, da bomo najprej ponovili snov s prejšnjih ur: <i>Še prej pa bi rad, da ponovimo stvari, ki smo jih obravnavali prejšnje uro, da preverim, koliko ste poslušali.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 1.
	Povem, da bomo reševali prvo nalogo s preverjalnega lista, ter dijakom naročim, naj si ga pripravijo.	Dijaki poslušajo učiteljeva navodila in pripravijo preverjalni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 1. Preverjalni list.
	Dijake vodim skozi prvo nalogo, tako da pozovem dijake, naj povežejo besede z definicijami oz. naj povedo, katera beseda ustreza kateri definiciji. <i>Prisilni beg pred vojno ali pregonom je kaj?</i> <i>Pravna zaščita, ki jo država nudi priseljencu, je kaj?</i> <i>Priseljevanje iz tujine je kaj?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Begunstvo.</i> <i>Azil.</i> <i>Imigracija.</i> <i>Asimilacija.</i> <i>Integracija.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Powerpoint: drsnica 1. Preverjalni list.

<p><i>Popolna prilagoditev priseljencev gostiteljski družbi je kaj?</i> <i>Vključitev priseljencev v gostiteljsko družbo z določenimi prilagoditvami je kaj?</i></p>			
<p>Vprašam dijake, ali znajo poimenovati tudi preostale definicije. <i>Pripadnost določeni državi je kaj?</i> <i>Prisilna preselitev v drug kraj je kaj?</i> <i>Vrnitev v domovino je kaj?</i> <i>Izseljevanje v tujino je kaj?</i> <i>Sobivanje raznolikih kultur v družbi je kaj?</i></p>	<p>Dijaki odgovorijo: <i>Državljanstvo.</i> <i>Deportacija.</i> <i>Repatriacija.</i> <i>Emigracija.</i> <i>Multikulturalizem</i> <i>.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 1. Preverjalni list.</p>
<p><i>Poznavanje teh pojmov je pomembno za razumevanje tako migracij v zgodovini kot tudi sodobnih migracij in tistih, ki bodo tem še sledile.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 1.</p>
<p>Razkrijem naslov ure, naročim, naj si dijaki prepisujejo naslov ure, medtem pa opozorim, naj si med uro prepisujejo vse iz vrstic oz. strani, kjer je prisoten črni svinčnik.</p>	<p>Dijaki poslušajo. Dijaki prepisujejo naslov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 2.</p>
<p>Napovem potem učne ure oz. učne cilje: <i>Danes bomo:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>definirali, kdo so okoljski begunci;</i> 2) <i>našteli (politične) procese, ki so na koncu 20. in začetku 21. stoletja sprožili oz. spodbudili preseljevanje ljudi;</i> 3) <i>opisali in pojasnili smer tokov migracij;</i> 4) <i>analizirali in ocenili, kakšne so reakcije na priseljevanje v priseljitvenih državah ter kakšne posledice imajo te reakcije na državno politiko na eni strani in spremembo "strategije" migrantov na drugi strani;</i> 5) <i>pojasnili pomen statusa političnega azila za begunca;</i> 6) <i>našteli dejavnike, ki bodo tudi</i> 	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 3.</p>

	<p><i>v prihodnosti najverjetneje spodbujali migracije;</i></p> <p>7) <i>pojasnili razliko med asimilacijo in integracijo;</i></p> <p>8) <i>definirali multikulturalizem.</i></p>			
--	---	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: OKOLJSKI BEGUNCI.	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
3 minute.	<p><i>Danes bomo, kot rečeno, nadaljevali s temo migracij, in sicer če smo na prejšnji uri obravnavali migracije v času hladne vojne, se bomo danes pomaknili v sodoben čas, v čas po hladni vojni, torej v čas po katerem dogodku?</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>V čas po padcu Vzhodnega bloka.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p>	Powerpoint: drsnica 3.
	<p><i>Na preteklih urah smo torej že spoznali kategoriji beguncev in migrantov. Kaj je razlika med njima? Definirajte ju, prosim.</i></p>	<p>Dijaki odgovorijo: <i>V osnovi naj bi bila glavna razlika v izbiri. Begunec je tista oseba, ki je prisiljena v beg pred vojno ali pregonom. Migranti pa so vse tiste osebe, ki se selijo iz drugih razlogov.</i></p>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Powerpoint: drsnica 4.
	<p><i>Ekonomskim migrantom in političnim beguncem so se v zadnjih desetletjih pridružili še okoljski begunci, ki zapuščajo svoje domove v državah tretjega sveta zaradi prenaseljenosti, pretirane izrabe tal, onesnaženja, pomanjkanja pitne vode, poplav in drugih naravnih nesreč. Število okoljskih beguncev se bo v prihodnjih letih le še večalo kot posledica podnebnih sprememb, katerih učinki bodo imeli vse večji</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki si prepisujejo snov z drsnice 6, kjer je črni svinčnik.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	Powerpoint: drsnica 5 in 6.

vpliv na vse večji delež svetovne populacije.			
---	--	--	--

2. VSEBINSKI POUDAREK: MIGRACIJSKI TOKOVI V 21. STOLETJU	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
3 minute.	<p><i>V zadnjih tridesetih letih sta dva procesa povzročila največje premike ljudi, predvsem v Evropo.</i></p> <p><i>Katera sta ta dva procesa?</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Razpad Vzhodnega bloka in politični nemiri na Bližnjem Vzhodu in v Severni Afriki.</i></p> <p>Dijaki si prepíšejo snov z drsnice 8, kjer je črni svinčnik.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage. Metoda razgovora.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	Powerpoint: drsnica 7 in 8.
	<p><i>V prvi vrsti je velike selitve sprožil padec komunizma in razpad Sovjetske zveze na koncu 20. stoletja.</i></p> <p><i>V isto kategorijo bi lahko šteli tudi selitve zaradi vojn v nekdanji Jugoslaviji. Te so v tujino pognale blizu tri milijone ljudi, več milijonov pa se jih je razselilo znotraj držav, ki so nastale na ozemlju nekdanje Jugoslavije.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki si zapišejo vrstico, kjer je črni svinčnik.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	Powerpoint: drsnica 9.
	<p><i>Vendar pa obstaja med selitvami zaradi teh dveh dogodkov pomembna razlika.</i></p> <p><i>Katera je to?</i></p>	<p>Dijaki odgovorijo: <i>Tisti, ki so se selili iz nekdanje Jugoslavije, so predvsem bežali pred vojno, po drugi strani so bili sovjetski in vzhodnoevropski</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	

	<i>emigranti v veliki meri ekonomski migranti.</i>		
<i>Drugi pomemben proces, ki je izrazilo vplival na selitvene tokove ljudi v sodobnem času, pa so razni nemiri v Severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in drugod. V tem primeru gre predvsem za begunce oz. migrante, ki bežijo pred vojnami in nasilnimi diktaturami.</i>	Dijaki poslušajo. Dijaki si zapišejo vrstico, kjer je črni svinčnik.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	Powerpoint: drsnica 10.
<i>Se morda spomnite, kdaj se je zgodil največji prihod migrantov v Evropo doslej?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Leta 2015.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Powerpoint: drsnica 10.
<i>Državljska vojna v Siriji, ki se je začela že leta 2011, je do leta 2015 prisilila več kot 4 milijone Sircev v begunstvo. Ti so se pridružili beguncem iz Iraka in Afganistana ter ostalim migrantom iz Bližnjega vzhoda in Severne Afrike ter se odpravili na pot v boljše kraje. Migracijski tokovi vodijo pretežno iz držav v razvoju v razvite industrijske države Evropske unije in Severne Amerike, ki obljublajo varnost, stabilnost in blaginjo.</i>	Dijaki poslušajo. Dijaki si zapišejo vrstico, kjer je črni svinčnik.	Frontalna učna oblika, metoda razlage. Individualna učna oblika.	Powerpoint: drsnica 10.

3. VSEBINSKI Poudarek: REAKCIJE NA MIGRACIJE	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	Učitelj pokaže citat Klause Badeja in prosi enega izmed učencev, naj ga prebere.	Dijaki poslušajo sošolca oz. preberejo citat.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	Powerpoint: drsnica 11 in 12.
	<i>Na kateri problem opozarja Bade?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Opozarja na problem zavračanja</i>	Frontalna učna oblika, metoda	Powerpoint: drsnica 12.

5 minut.

	<i>migrantov in prosilcev za azil.</i>	dela s pisnimi viri.	
<p><i>Številne države pogosto ne verjamejo trditvam prišlekom, da so v svoji domovini preganjani, in sumijo, da gre zgolj za ekonomske migracije. Te države (med njimi tudi ZDA in Nemčija) sprejemajo le politične begunce, zavračajo pa ekonomske priseljence, zato veliko prišlekov zaprosi za politični azil, četudi jih je k izselitvi iz domovine prisilila revščina in ne politično preganjanje. Zaradi naraščanja priseljevanja sta se v priselitvenih državah razmahnila ksenofobija in rasizem. Razmere izkoriščajo nacionalistične politične stranke, ki s tujcem sovražnimi gesli in ustvarjanjem strahu pred izgubo nacionalne in kulturne identitete pridobivajo nove privrženke. Tako povečujejo pritisk na oblasti, ki v boju za naklonjenost volivcev podlegajo njihovim pritiskom in sprejemajo vse ostrejške ukrepe za zaježitev priseljevanja. Vse ostrejške ukrepe sprejemajo predvsem mejne Schengenske države EU, med njimi tudi Slovenija, in sicer od fizičnega grajenja ograj in zidu na meji, ki naj bi migrante usmerila na uradne mejne prehode, do paradoksalnega zavračanja možnosti vložitve prošnje za azil.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo.</p> <p>Dijaki si prepišejo snov z drsnice 13, kjer je črni svinčnik.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 13 in 14.</p>
<p>Učitelj prikaže primere ksenofobije, rasizma in sovraštva: <i>V letu 2015 in vse do danes ste lahko bili priča takim in podobnim praksam, ki priseljevanje v Evropo prikazujejo bolj kot vojaško invazijo kot pa socialni problem in humanitarno katastrofo.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in opazujejo fotografije in videoposnetke.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije, metoda demonstracije gibljivih</p>	<p>Powerpoint: drsnica 15 in 16.</p>

		slik.	
<p><i>Na potencialno katastrofalne posledice zavračanja migrantskega oz. begunskega statusa prišlekov je opozarjala že filozofinja Hannah Arendt, ki smo jo že spoznali, ko smo obravnavali oblike totalitarizma. V istem delu, Izvori totalitarizma, je Arendt opozorila, da:</i></p> <p><i>1) je pravica do azila od nekdaj veljala za simbol človekovih pravic in ščitila tako begunca kot državo pribežališča. Bila je edini moderni ostanek srednjeveškega načela quid quid est in territorio est de territorio (karkoli je na tem ozemlju, temu ozemlju tudi pripada).</i></p> <p><i>2) so bile človekove pravice definirane kot neodtujljive, ker naj bi bile neodvisne od vsake vlade.</i></p> <p><i>3) beguncu, ki mu nobena država ne ponudi pomoči (v obliki azila), tako grozi izguba pravnega statusa v lastni in v vseh državah, torej mu grozi izguba pravice imeti pravice, s tem pa mu grozi izguba prostora v svetu, ki naredi mnenja pomembna in dejanja učinkovita. Pri tem ne gre le za neke teoretske abstrakcije, saj smo bili podobnemu scenariju priča v Sloveniji v primeru t. i. izbrisanih.</i></p>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 17.

4. VSEBINSKI POUDAREK: PRIHODNOST MIGRACIJ	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
3 minute.	<i>Zakaj je to pomembno? Kot smo lahko ugotovili tekom naših šolskih ur so bile selitve vedno del človeške zgodovine in nas bodo spremljale tudi v preteklosti.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 18 in 19.
	<i>Zakaj? Kateri dejavniki, menite, da povzročajo oz. spodbujajo in bodo tudi v prihodnosti še naprej spodbujali preseljevanje?</i>	Dijaki odgovorijo: 1) staranje prebivalstva v zahodnem svetu, 2)	Frontalna učna oblika, metoda razgovor	Powerpoint: drsnica 19.

		<p><i>naraščanje prebivalstva v deželah v razvoju,</i></p> <p>3) <i>globok gospodarski prepad med bogatimi in revnimi državami,</i></p> <p>4) <i>razvoj komunikacij in prometa ter</i></p> <p>5) <i>liberalizacija svetovnega gospodarstva.</i></p>	a.	
	<p><i>Migracije torej postajajo neizogibno dejstvo 21. stoletja, ob ustreznem upravljanju pa lahko postanejo koristne ne le za gospodarstvo, temveč tudi za socialno in kulturno življenje posamezne države.</i></p> <p><i>Za to je potrebno težiti ne k asimilaciji temveč k pluralistični integraciji.</i></p> <p>a) <i>Asimilacija namreč zahteva, naj se imigrant povsem prilagodi načinu življenja v gostiteljski družbi.</i></p> <p>b) <i>Integracija pa je proces, v katerem država gostiteljica sprejme imigrante kot stalno skupino in dopušča, da skupina ohranja svojo kulturo (npr. drugačno religijo ali vzorec družinskega življenja).</i></p> <p><i>Prihajajoča skupina pa se vsaj v določenih sferah združevanja, predvsem v gospodarskem in javnem življenju, prilagaja na stalno pripadnost družbi, ki jo sprejema.</i></p> <p><i>Na tak način lahko razvijemo pristno multikulturno družbo, ne le z vidika kulturne raznolikosti državljanov temveč predvsem kot sobivanje različnih kultur v sodobni družbi in kot pravno priznavanje pravic etničnih, verskih in kulturnih manjšin.</i></p>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 20.
10 minut.	Učitelj dijakom predstavi	Dijaki si preberejo	Frontalna	Powerpoint

	<p>avtentično nalogo in napove, da bodo imeli zanjo 3 minute časa: <i>Predstavljajte si, da ste migrant iz Bližnjega vzhoda ali iz Severne Afrike, ki na poti v Evropsko unijo naleti na "zaprta vrata": nepriznavanje statusa političnega azila, onemogočanje priselitve ter rasističen in ksenofoben odnos lokalnega prebivalstva in politike. Lokalna nevladna organizacija vam je omogočila, da bo vaš glas slišan prek njenega Twitter profila. Kaj bi sporočili pomembnim evropskim politikom? Napišite en "tvit", tj. sporočilo, ki naj ne bo daljše od 90 besed. Vse ostale podatke (kraj izvora, kraj prihoda in druge podrobnosti) si izmislite.</i></p>	navodilo za reševanje avtentične naloge in poslušajo učiteljeve napotke.	a učna oblika, metoda razlage.	int: drsnica 21 in 22.
	Učitelj prepusti učencem opravljanje naloge ter medtem odpravlja morebitne nejasnosti.	Dijaki opravljajo nalogo, pišejo sporočilo.	Individualna učna oblika.	
	Učitelj prosi nekaj dijakov, naj predstavijo svoja sporočila.	Dijaki predstavljajo svoja sporočila razredu oz. se poslušajo med seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
15 minut.	<p><i>Za konec bomo še ponovili to, kar smo se danes in prejšnje ure naučili.</i></p> <p><i>Pripravite preverjalne liste. Prvo nalogo smo že skupaj rešili na začetku, zato vas prosim, da zdaj rešite še ostale naloge. Na voljo imate približno 7 minut.</i></p>	Dijaki poslušajo navodila in pripravijo preverjalni list.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Powerpoint: drsnica 23. Preverjalni list.
	Dijakom prepustim reševanje nalog, vmes pa sem jim na voljo za vprašanja oz. nejasnosti.	Dijaki rešujejo naloge na preverjalnem listu.	Individualna učna oblika.	Preverjalni list.
	<i>Zdaj bomo šli čez rešitve. Prosim, da si manjkajoče rešitve dopišete oz.</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna	Preverjalni list.

<i>napačne popravite.</i>		oblika, metoda razlage.	
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve druge naloge. Morebitne napake popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije. Metoda razlage.	Preverjalni list.
<i>Za obe pravilni definiciji v obliki opisa razlike dobite dve točki.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve tretje naloge. Morebitne napake popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije. Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
<i>Okoljski begunec je torej prisiljen v beg, in sicer zaradi okoljskih razmer. Za vsako od teh dejstev dobite po pol točke.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve četrte naloge. Morebitne napake popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije. Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.

<i>Za vsak pravilni odgovor dobite pol točke.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve pete naloge. Morebitne napake popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije. Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
<i>Za vsak pravilno zapisan odgovor dobite pol točke.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve šeste naloge. Morebitne napake popravim.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije. Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
<i>Za vsako pravilno odpravljeno napako dobite pol točke.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve sedme naloge.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	Preverjalni list.

Morebitne napake popravim.		Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<i>Za dejstvo, da gre za pravno zaščito, dobite eno točko, za dejstvo, da bi brez pravnega azila begunec ostal brez pravice imeti pravice, pa še eno točko.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve osme naloge.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	Preverjalni list.
Morebitne napake popravim.		Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<i>Za vsak pravilni odgovor dobite pol točke.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve devete naloge.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga poslušajo in preverjajo svoje rešitve.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	Preverjalni list.
Morebitne napake popravim.		Frontalna učna oblika, metoda razlage.	
<i>Za obe pravilni definiciji v obliki opisa razlike dobite dve točki.</i>	Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list.
Enega izmed dijakov prosim, naj prebere rešitve desete naloge.	Eden izmed dijakov prebere rešitve. Drugi ga	Frontalna učna oblika,	Preverjalni list.

<p>Morebitne napake popravim.</p>	<p>poslušajo in preverjajo svoje rešitve.</p>	<p>metoda besedne demonstracije.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	
<p><i>Za dejstvo, da gre za raznolikost v družbi, dobite eno točko, za dejstvo, da gre za pravno priznavanje pravic manjšinam, pa dobite še eno točko.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in točkujejo svoje odgovore.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Preverjalni list.</p>
<p>Povzamem vsebino učne ure in ocenim, v kolikšni meri so učenci dosegli cilje učne ure na podlagi preverjalnega lista: <i>Ugotavljam, da na koncu učne ure (ocenim od 1 do 5) znate:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>definirali, kdo so okoljski begunci;</i> 2) <i>našteli (politične) procese, ki so na koncu 20. in začetku 21. stoletja sprožili oz. spodbudili preseljevanje ljudi;</i> 3) <i>opisali in pojasnili smer tokov migracij;</i> 4) <i>analizirali in ocenili, kakšne so reakcije na priseljevanje v priselitvenih državah ter kakšne posledice imajo te reakcije na državno politiko na eni strani in spremembo "strategije" migrantov na drugi strani;</i> 5) <i>pojasnili pomen statusa političnega azila za begunca;</i> 6) <i>našteli dejavnike, ki bodo tudi v prihodnosti najverjetneje spodbujali migracije;</i> 7) <i>pojasnili razliko med asimilacijo in integracijo;</i> 8) <i>definirali multikulturalizem.</i> 	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Powerpoint: drsnica 24.</p>

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1:	Powerpoint predstavitev "Sodobne migracije" (z zapisom učne snovi)
PRILOGA 2:	Preverjalni list "Sodobne migracije"
PRILOGA 3:	Rešitve preverjalnega lista "Sodobne migracije"
PRILOGA 4:	Primer rešene avtentične naloge

PRILOGA 1: Powerpoint predstavitev "Sodobne migracije" (z zapisom učne snovi).

PONOVIMO:

Besede na voljo: asimilacija, azil, begunstvo, imigracija, integracija.

Definicije:

- Državljanstvo Pripadnost določeni državi.
- Begunstvo Prisilni beg pred vojno ali pregonom.
- Azil Pravna zaščita, ki jo država nudi priseljencu.
- Deportacija Prisilna preselitev v drug kraj.
- Repatriacija Vrnitev v domovino.
- Imigracija Priseljevanje iz tujine.
- Emigracija Izseljevanje v tujino.
- Asimilacija Popolna prilagoditev priseljenca gostiteljski družbi.
- Integracija Vključitev priseljenca v gostiteljsko družbo z določenimi prilagoditvami.
- Multikulturalizem Sobivanje raznolikih kultur v družbi.

Drsnica 1

Drsnica 2

DANES BOMO:

- definirali, kdo so okoljski begunci;
- našteli (politične) procese, ki so na koncu 20. in začetku 21. stoletja sprožili oz. spodbudili preseljevanje ljudi;
- opisali in pojasnili smer tokov migracij;
- analizirali in ocenili, kakšne so reakcije na priseljevanje v priselitvenih državah ter kakšne posledice imajo te reakcije na državno politiko na eni strani in spremembo "strategije" migrantov na drugi strani;
- pojasnili pomen statusa političnega azila za begunca;
- našteli dejavnike, ki bodo tudi v prihodnosti najverjetneje spodbujali migracije;
- pojasnili razliko med asimilacijo in integracijo;
- definirali multikulturalizem.

Drsnica 3

ŠE ENKRAT PONOVIAMO:

- Kdo so begunci?
- Kdo so migranti?
- Kaj je razlika med njimi?

Drsnica 4

I. OKOLJSKI BEGUNCI

Drsnica 5

OKOLJSKI BEGUNCI

Zapuščajo domove zaradi:

- prenaseljenosti,
- pretirane izrabe tal,
- onesnaženja,
- pomanjkanja pitne vode,
- poplav,
- drugih naravnih nesreč,
- podnebnih sprememb.

Drsnica 6

II. MIGRACIJSKI TOKOVI V 21. STOLETJU

Drsnica 7

Drsnica 8

III. REAKCIJE NA MIGRACIJE

Drsnica 11

"Trditve, da Evropa ne sprejema posameznih prosilcev za azil s kriznih območij zunajevropskega sveta zaradi strahu pred tem, da bo propadla pod navalom množičnih verižnih selitev, so tako nerealne, da jih je mogoče uporabiti le v demagoške namene. Dokler v izhodiščnih prostorih "tretjega sveta" niso odpravljene vzroki za beg, je to zavračanje zgodovinski škandal. Po njem bodo prihodnje generacije presojele, kaj je bila za Evropo poznega 20. stoletja in zgodnjega 21. stoletja humanost."

(Klaus J. Bade: Evropa v gibanju, Migracije od poznega 18. stoletja do danes. Ljubljana, Založba / *cf, 2005, str. 503–504)

NA KATERI PROBLEM OPOZARJA?

Drsnica 12

Države zavračajo ekonomske migrante.

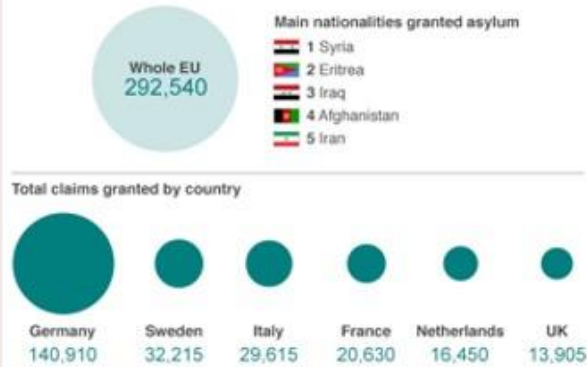
+

Države sprejemajo le politične begunce.

Vse več migrantov prosi za politični azil.

Asylum applications approved 2015

Drsnica 13

- Razmah ksenofobije in rasizma.
- Nacionalistične stranke pritiskajo na vlado.
- Države sprejemajo vse ostrejške ukrepe za zaježitev priseljevanja:
- Žice, zidovi, patrulje, zavračanje priseljencev itd.

Drsnica 14

Drsnica 15

Poljski parlament dal zeleno luč za zid na meji z Belorusijo

Gradnja bo predvidoma stala 353 milijonov evrov

Skrajni desničarji skušali vzpostaviti straže na nemško-poljski meji

20:36
A

Nemčija bi begunski val omejila z okrepljenim nadzorom na meji s Poljsko

K. Š. | 24. oktober 2021 ob 16:43 Zadnji poseg: 24. oktober 2021 ob 21:52
Berlin - MMC RTV SLO, STA, Reuters

Poljska policija z vodnim topom nad prebežnike, Lukašenko odredil vzpostavitev začasnega centra

Lukašenko napoveduje nove pogovore z Angela Merkel za reševanje prebežniške krize

Poljska s spremembami zakona o tujcih odpira možnost za lažji izgon nezakonitih prebežnikov

21. 10. 2021

Minsk je maja sporočil, da migrantom ne bo več preprečeval

načrtovanje nastit v E1.1

K. T. | 26. oktober 2021 ob 17:26
Varšava - MMC RTV SLO, STA

HRW: Belorusija in Poljska krivi resnih kršitev človekovih pravic

V Belorusiji okoli 7000 migrantov

G. V. | 24. november 2021 ob 09:49 Zadnji poseg: 24. november 2021 ob 12:50
Varšava - MMC RTV SLO, STA

Dragonja odnesla 10-letno deklico; Infokolpa: Ljudje tvegajo življenja zaradi avtomatičnega vračanja

Policisti rešili njeno mater

G. C., G. K. | 10. december 2021 ob 10:18 Zadnji poseg: 12. december 2021 ob 08:00
Piran - MMC RTV SLO

Na poljsko-beloruski meji pogrešajo štiriletno deklico

Na mejo prihajajo tudi češki vojaki

J. R. | 8. december 2021 ob 21:39

Drsnica 16

Hannah Arendt – Izvori totalitarizma (1951):

- Pravica do azila je simbol človekovih pravic.
- Človekove pravice so neodtujljive, ker so neodvisne od vsake vlade.
- Beguncu, ki mu nobena država ne ponudi pomoči, grozi:
 - a) izguba pravice imeti pravice ter
 - b) izguba prostora v svetu, ki naredi mnenja pomembna in dejanja učinkovita.

UNIVERSAL
DECLARATION
OF
HUMAN RIGHTS

Drsnica 17

IV. PRIHODNOST MIGRACIJ

Drsnica 18

DEJAVNIKI PRESELJEVANJ

Kateri dejavniki povzročajo oz. spodbujajo preseljevanje?

- Staranje prebivalstva v zahodnem svetu,
- naraščanje prebivalstva v deželah v razvoju,
- globok gospodarski prepad med bogatimi in revnimi državami,
- razvoj komunikacij in prometa ter
- liberalizacija svetovnega gospodarstva.

Drsnica 19

MIGRACIJE V 21. STOLETJU

- Neizogibne.
- Koristne.
- Manj asimilacije.
- Več pluralistične integracije:
 - tj. proces, v katerem država gostiteljica sprejme imigrante kot stalno skupino in dopušča, da skupina ohranja svojo kulturo. Prihajajoča skupina pa se vsaj v določenih sferah združevanja, predvsem v gospodarskem in javnem življenju, prilagaja na stalno pripadnost družbi, ki jo sprejema.
- Multikulturalna družba:
- sobivanje različnih kultur v sodobni družbi ter pravno priznavanje pravic etničnih, verskih in kulturnih manjšin.

Drsnica 20

NALOGA

Drsnica 21

NALOGA

Predstavljajte si, da ste migrant iz Bližnjega vzhoda ali iz Severne Afrike, ki na poti v Evropsko unijo naleti na "zaprta vrata": nepriznavanje statusa političnega azila, onemogočanje priselitve ter rasističen in ksenofoben odnos lokalnega prebivalstva in politike. Lokalna nevladna organizacija vam je omogočila, da bo vaš glas slišan prek njenega Twitter profila. Kaj bi sporočili pomembnim evropskim politikom?

Napišite en "tvit", tj. sporočilo, ki naj ne bo daljše od 90 besed. Vse ostale podatke (kraj izvora, kraj prihoda in druge podrobnosti) si izmislite.

Čas: 3 minute.

Drsnica 22

PONOVIMO

Rešite preverjalni list!

Drsnica 23

DANES SMO:

- definirali, kdo so okoljski begunci;
- našteli (politične) procese, ki so na koncu 20. in začetku 21. stoletja sprožili oz. spodbudili preseljevanje ljudi;
- opisali in pojasnili smer tokov migracij;
- analizirali in ocenili, kakšne so reakcije na priseljevanje v priselitvenih državah ter kakšne posledice imajo te reakcije na državno politiko na eni strani in spremembo "strategije" migrantov na drugi strani;
- pojasnili pomen statusa političnega azila za begunca;
- našteli dejavnike, ki bodo tudi v prihodnosti najverjetneje spodbujali migracije;
- pojasnili razliko med asimilacijo in integracijo;
- definirali multikulturalizem.

Drsnica 24

SODOBNE MIGRACIJE
PREVERJALNI LIST

1) Povežite besede z ustreznimi definicijami. Iz nabora besed izberite posamezno besedo in jo prepisite na vrstico ustrezne definicije.

___/2

Besede na voljo: asimilacija, azil, begunstvo, imigracija, integracija.

Definicije:

_____ Pripadnost določeni državi.

_____ Prisilni beg pred vojno ali pregonom.

_____ Pravna zaščita, ki jo država nudi priseljencu.

_____ Prisilna preselitev v drug kraj.

_____ Vrnitev v domovino.

_____ Priseljevanje iz tujine.

_____ Izseljjevanje v tujino.

_____ Popolna prilagoditev priseljenca gostiteljski družbi.

_____ Vključitev priseljenca v gostiteljsko družbo z
določenimi prilagoditvami.

_____ Sobivanje raznolikih kultur v družbi.

2) Opišite razliko med migrantom in beguncem.

___/2

3) Pojasnite, kdo so okoljski begunci.

___/1

4) **Naštejte dva dogodka, ki sta povzročila ali spodbudila največje selitve na koncu 20. in začetku 21. stoletja.**

___/1

5) **Besedilo dopolnite z ustreznimi manjkajočimi besedami.**

___/4

Migracijski tokovi vodijo pretežno iz držav _____ v _____ države Evropske unije in Severne Amerike. Do največjega preseljevanja ljudi v 21. Stoletju je prišlo zaradi _____ v Siriji, ki je spodbudila, da so leta _____ milijoni tako Sircev kot prebivalcev drugih _____ in _____ držav začeli iskati varno zatočišče v drugih državah, med njimi tudi v bogatih evropskih državah, ki obljublajo _____ in _____.

6) **V besedilu odpravite napake tako, da prečrtate napačno besedo ali besede ter nad njo ali nje zapišite pravilni odgovor.**

___/2,5

Zaradi upadanja priseljevanja sta se v evropskih državah razmahnila ksenofobija in rasizem. Razmere izkoriščajo liberalne politične stranke, ki s tujcem prijaznimi gesli in pomirjanjem strahu pred izgubo nacionalne in kulturne identitete pridobivajo nove privrženca. Tako povečujejo pritisk na oblast, da sprejema vse ostrejša ukrepa za spodbujanje priseljevanja.

7) **Pojasnite, kaj je pravica do azila in čemu je pomembna.**

___/2

8) Naštejte tri dejavnike, ki povzročajo oz. spodbujajo preseljevanje v 21. stoletju.

___/1,5

9) Opišite ključno razliko med asimilacijo in integracijo.

___/2

10) Pojasnite, kaj je multikulturalizem.

___/1

PRILOGA 3: Rešitve preverjalnega lista "Sodobne migracije".

**SODOBNE MIGRACIJE
PREVERJALNI LIST**

Število možnih točk: 28

Število doseženih točk:

1) Povežite besede z ustreznimi definicijami. Iz nabora besed izberite posamezno besedo in jo prepisite na vrstico ustrezne definicije.

___/2

Besede na voljo: asimilacija, azil, begunstvo, imigracija, integracija.

Definicije:

_____ Pripadnost določeni državi.

_____ Begunstvo _____ Prisilni beg pred vojno ali pregonom.

_____ Azil _____ Pravna zaščita, ki jo država nudi priseljencu.

_____ Prisilna preselitev v drug kraj.

_____ Vrnitev v domovino.

_____ Imigracija _____ Priseljevanje iz tujine.

_____ Izselsevanje v tujino.

_____ Asimilacija _____ Popolna prilagoditev priseljenca gostiteljski družbi.

_____ Integracija _____ Vključitev priseljenca v gostiteljsko družbo z

določenimi prilagoditvami.

_____ Sobivanje raznolikih kultur v družbi.

5 pravih odgovorov = 2t

4 pravi odgovori = 1,5t

3 pravi odgovori = 1t

1—2 pravi odgovora = 0,5t

2) Opišite razliko med migrantom in beguncem.

___/2

Begunec je oseba, ki je prisiljena v beg pred vojno ali pregonom v državi izvora, medtem ko so migranti tiste osebe, ki se selijo iz drugih razlogov, predvsem iz želje po iskanju boljših ekonomskih, socialnih ali političnih pogojev za življenje, pri čemer naj bi šlo za zavestno odločitev za odhod.

Pravilna definicija obeh v pravilni obliki opisa razlike = 2t

Pravilna definicija obeh brez pravilne oblike opisa razlike = 1t

Samo ena pravilna definicija = 0,5t

3) Pojasnite, kdo so okoljski begunci.

___/1

Okoljski begunec je, prav tako kot politični begunec, prisiljen v selitev (0,5t), vendar ne zaradi političnih, temveč zaradi vse slabših okoljskih oz. podnebnih razmer, ki so nevarne za življenje (0,5t).

4) Naštejte dva dogodka, ki sta povzročila ali spodbudila največje selitve na koncu 20. in začetku 21. stoletja.

___/1

Padec komunizma oz. razpad Sovjetske zveze; razpad Jugoslavije oz. vojne v Jugoslaviji; politični nemiri v Severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in drugod.

Dva pravilna dogodka = 1t

En pravilni dogodek = 0,5t

5) Besedilo dopolnite z ustreznimi manjkajočimi besedami:

___/4

Migracijski tokovi vodijo pretežno iz držav **v razvoju** v **razvite** industrijske države EU in Severne Amerike. Do največjega preseljevanja ljudi v 21. Stoletju je prišlo zaradi **državlanske vojne** v Siriji, ki je spodbudila, da so leta **2015** milijoni tako Sircev kot prebivalcev drugih **bližnjevzhodnih** in **severnoafriških** držav začeli iskati varno zatočišče v drugih državah, med njimi tudi v bogatih evropskih državah, ki obljublajo **varnost/stabilnost** in **blaginjo**.

Vsak pravilno zapisan odgovor = 0,5t

6) V besedilu odpravite napake tako, da prečrtate napačno besedo ali besede ter nad njo ali nje zapišite pravilni odgovor:

___/2,5

Zaradi **naraščanja** priseljevanja sta se v evropskih državah razmahnila ksenofobija in rasizem. Razmere izkoriščajo **nacionalistične** politične stranke, ki s tujcem **sovražnimi** gesli in **ustvarjanjem/podpihovanjem** strahu pred izgubo nacionalne in kulturne identitete pridobivajo

nove privrženke. Tako povečujejo pritisk na oblast, da sprejema vse ostrejške ukrepe za **zajezitev** priseljevanja.

Vsaka pravilno odpravljena napaka = 0,5t

7) Pojasnite, kaj je pravica do azila in čemu je pomembna.

___/2

Na podlagi človekovih pravic ima vsak posameznik, ki je izgubil pravni status v svoji državi, pravico, da zaprosi za azil, torej za pravni status oz. zaščito oz. pomoč v drugi državi (1t). Ta praksa je pomembna, zato da posamezniki ne izgubijo (človekove) pravice sploh imeti pravice, pravice biti slišani, pravice do prostora v svetu (1t).

8) Naštejte tri dejavnike, ki povzročajo oz. spodbujajo preseljevanje v 21. stoletju.

___/1,5

Staranje prebivalstva v zahodnem svetu; naraščanje prebivalstva v deželah v razvoju; globok gospodarski prepad med bogatimi in revnimi državami; razvoj komunikacij in prometa; liberalizacija svetovnega gospodarstva; vojne.

Vsak pravilni odgovor = 0,5t

9) Opišite ključno razliko med asimilacijo in integracijo.

___/2

Asimilacija zahteva popolno prilagoditev imigranta gostiteljski družbi, medtem ko se pri integraciji imigranti v določenih sferah življenja prilagodijo družbi, v drugih sferah pa lahko ohranjajo svojo kulturo.

Pravilni definiciji, zapisani v obliki opisovanja razlike = 2t

Pravilni definiciji brez zapisa v obliki opisovanja razlike = 1t

Ena pravilna definicija = 0,5t

10) Pojasnite, kaj je multikulturalizem.

___/1

Multikulturalizem je kulturna/etnična/narodnostna/verska raznolikost v neki družbi / sobivanje različnih kultur v družbi / pravno priznavanje pravic etničnih, verskih in kulturnih manjšin v družbi. (1t)

PRILOGA 4: PRIMER REŠENE AVTENTIČNE NALOGE:

Zavračanje beguncev in migrantov iz ne-evropskih držav z izgovorom, da naj raje doma rešijo "svoje probleme", predstavlja ne le tipični pokroviteljski odnos višje-srednje razrednih politikov in gospodarstvenikov do ljudi, ki nimajo ne premoženja ne odločevalske moči, temveč kaže tudi na popolno ignoranco do dejanskega stanja nekolonialnega gospodarstva in avtokratskega vladanja, kar je tam še vedno *modus operandi*.

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

Didaktika zgodovine II

UČNA PRIPRAVA:

Človek v tehnološkem in znanstvenem razvoju

IME IN PRIIMEK: Nuša Vešligaj

DATUM: 9. 12. 2021

I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola	
Razred:	4. letnik gimnazije	
Datum:	9. 12. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Znanost in tehnologija v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Znanost in družba
Učna enota – naslov učne ure:	Človek v tehnološkem in znanstvenem razvoju	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, individualna učna oblika, skupinska učna oblika.	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnimi viri, metoda izkustvenega učenja, metoda demonstracije gibljivih slik, metoda dela s slikovnimi viri.	
Učne tehnike:	Viharjenje idej.	
Cilji iz učnega načrta:	<p>Dijaki/-nje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - »primerjajo ključne izume in odkritja; - ocenijo njihov vpliv na družbo in vsakdanje življenje; - /.../ ključne znanstvene in tehnološke novosti umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - /.../ oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije - /.../ razvijajo socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja« (Učni načrt, 2008, str. 43, 44) 	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - navesti ključne izume 20. stoletja - primerjati ključne izume in odkritja - pojasniti razvoj ključnih izumov in odkritij - ovrednotiti vpliv novih izumov na življenje posameznika
	Funkcionalni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umestiti ključne izume in odkritja v zgodovinski čas, - oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije, - prebrati pisni vir, - prepoznati ustrezne informacije pri delu s pisnimi viri, - pozorno poslušati,

		<ul style="list-style-type: none"> - samostojno ustvarjati zapiske učne ure, - kazati socialne spretnosti pri različnih oblikah sodelovalnega učenja, - upoštevati navodila. -
	Vzgojni učni cilji	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pokazati ustrezen odnos do preteklosti
Učne etape:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvajanje 2. Obravnavanje nove učne snovi 3. Ponavljanje 4. Preverjanje 	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Od izuma do uporabe 2. Razvoj prevoznih sredstev 3. Nova sredstva komunikacije 4. Nova kultura oblačenja in urejanja domov 5. Razvoj naravoslovnih znanosti 	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> - Powerpoint predstavitev (z zapisom učne snovi), - preverjalni list
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> - Računalnik, - projektor, - platno
Medpredmetne povezave z vsebinami:	<ul style="list-style-type: none"> - Kemija (poznavanje delovanja cepiv in antibiotikov) - Biologija (poznavanje zgradbe DNK, genskega zapisa, umetna oploditev, kloniranje) - Fizika (poznavanje novih znanj, do katerih so prišli fiziki v 20. stoletju) 	
Novi pojmi s pojasnilom:	<ul style="list-style-type: none"> - Aplikativna znanost (tudi uporabna znanost, je znanosti, katere rezultati so uporabljeni v tehničnih rešitvah). - Kloniranje (Kloniranje je postopek podvajanja določenega gena, tkiva ali koščka DNK brez spolne interakcije. Tako je klon gensko identična kopija organizma). - Penicilin (naravni antibiotik proti vnetju). 	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	<p><i>Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina.</i> (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 28. 11. 2021)</p>
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Učni načrt. Gimnazija; Splošna gimnazija, Zgodovina.</i> (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2018/programi/media/pdf/un_gimnazija/

	<p>un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (Dostop: 28. 11. 2021)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Režek, Mateja idr. <i>Zgodovina 4: učbenik za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011, 269–271. - <i>Razpotnik, Jelka in Snój, Damjan. Raziskujem preteklost: učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Rokus Klett, 2013, 10. - <i>Aplikativna znanost</i>. https://www.eionet.europa.eu/gemet/si/concept/496 (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Kloniranje</i>. https://sl.encyclopedia-titanica.com/significado-de-clonacion (Dostop: 28. 11. 2021) - <i>Penicilin</i>. https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=133&View=1&Query=penicilin (Dostop: 28. 11. 2021) - <i>Pogled nazaj v bogato zgodovino RTV</i>. https://www.rtv slo.si/znanost-in-tehnologija/pogled-nazaj-v-bogato-zgodovino-rtv-slovenija/318662 (Dostop: 3. 12. 2021) - Repe, Božo in Nećak, Dušan. <i>Oris sodobne obče in slovenske zgodovine</i>. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2003, 277. - Vaupotič, Nataša. »Zgodovina avtomobilizma«. Diplomsko delo. Maribor, 2009, 31–33.
Powerpoint predstavitev	<p>Drsnica 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Atomska bomba</i>. https://veterans.nv.gov/august-marks-atomic-bomb-anniversary/ (Dostop: 29. 11. 2021) <p>Drsnica 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tekoči trak</i>. https://nepc.colorado.edu/blog/bad-business-education-reform (Dostop: 28. 11. 2021) - <i>Industrija s stroji</i>. https://www.wikiwand.com/en/Machine_factory (Dostop: 3. 12. 2021) <p>Drsnica 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Avto Ford</i>. https://eu.freep.com/story/money/cars/ford/2021/06/04/henry-ford-quadricycle-vehicle/7540787002/ (Dostop: 29. 11. 2021)

- *Benzov in Daimlerjev avto.*
<https://www.daimler.com/company/tradition/company-history/1886-1920.html>
(Dostop: 29. 11. 2021)

Drsnica 6:

- *Oglas za avto.*
<https://rutgersconsumersociety.wordpress.com/2012/10/11/car-advertisements-of-the-1950s/> (3. 12. 2021)

Drsnica 7:

- *TGV hitri vlak.*
<https://www.dw.com/en/french-tgv-train-sets-rail-speed-record/a-2430655> (Dostop: 29. 11. 2021)
- *Oglas za letatlo.*
<https://www.pinterest.com/pin/263319909439419454/> (Dostop: 3. 12. 2021)

Drsnica 8:

- *Družina ob televizorju.*
<https://blogs.fasos.maastrichtuniversity.nl/oqoimago/20162017/cesquerra/wp-content/uploads/sites/11/2017/05/tv-1950.jpg> (Dostop: 3. 12. 2021)
- *Oglas za televizor.*
<https://www.vintaq.es/2018/06/1950s-television-advertisements.html> (Dostop: 3. 12. 2021)

Drsnica 10:

- *Tv Dnevnik, RTV Ljubljana.*
[https://logos.fandom.com/wiki/Dnevnik_\(Slovenia\)](https://logos.fandom.com/wiki/Dnevnik_(Slovenia)) (Dostop: 29. 11. 2021)
- *Marija Velkavrh.*
<https://theworldnews.net/si-news> (Dostop: 3. 12. 2021)
- *Tv dnevnik Ljubljana.*
https://www.youtube.com/watch?v=YgLzbQe-TgQ&ab_channel=MisterSuitcase
(Dostop: 3. 12. 2021)

Drsnica 11:

- *Car phone.*
<https://petrolicious.com/articles/car-phones> (Dostop: 3. 12. 2021)
- *Oglas za splet.*
https://www.youtube.com/watch?v=s1_yx_Eq9v4&ab_channel=GreenTeaBreak
(Dostop: 3. 12. 2021)
- *Oglas za računalnik.*
<https://www.freecodecamp.org/news/how->

	<p>pcs-were-advertised-in-the-1990s-cdaee59f2555/ (Dostop: 3. 12. 2021)</p> <p>Drsnica 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Propaganda za najlonske nogavice.</i> https://www.alamy.com/stock-photo-1940s-usa-nylon-by-dupont-magazine-advert-85326048.html (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Kultura oblačenja 1980.</i> https://fashioncouture101.carbonmade.com/projects/6026945 (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Jakne z zadrgo.</i> https://www.pinterest.com/dlcerney/mens-zipper-jackets/ (Dostop: 29. 11. 2021) <p>Drsnica 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hiša iz 80-ih.</i> https://people.uwec.edu/ivogeler/w367/web2008/web-house-styles/2008%20House%20Styles.html (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Dnevni prostor.</i> https://www.pinterest.com/pin/554083560380178108/ (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Kopalnica.</i> https://www.thepoke.co.uk/2017/11/01/reminder-that-80s-bad-time-drunk-bathroom/ (Dostop: 29. 11. 2021) <p>Drsnica 14:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Aleksander Fleming.</i> http://www.nww2m.com/2013/02/scitech-tuesday-sir-alexander-flemings-ominous-prediction/ (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Prva transplantacija.</i> https://www.bostonglobe.com/2012/11/27/joseph-murray-who-performed-first-successful-organ-transplant-dies/lvEel0foncsE3lIZAoag5J/story.html (Dostop: 29. 11. 2021)
Preverjalni list	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Avto Ford.</i> https://eu.freep.com/story/money/cars/ford/2021/06/04/henry-ford-quadricycle-vehicle/7540787002/ (Dostop: 29. 11. 2021) - <i>Ženska ob televizorju.</i> https://www.dw.com/en/happy-50th-birthday-transatlantic-tv/a-16090221 (Dostop: 29. 11. 2021)

II. POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
5 minut	<i>Na začetku današnje učne ure bomo ponovili snov, ki smo jo obravnavali prejšnjo uro. Kot ste že vajeni, vam postavim vprašanje, in tisti, ki ve odgovor, dvigne roko. Da ne govorite eden preko drugega.</i>	Dijaki poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	/
	<i>Kateri dve revoluciji sta zaznamovali 19. stoletje in na kakšen način?</i>	Dijaki poslušajo vprašanja, nato na njih odgovarjajo: <i>Industrijska in meščanska revolucija. Industrijska revolucija je bila pomembna, ker so začeli pri delu uporabljati na primer parni stroj, delo je bilo hitreje opravljeno, delavci so delali za tekočim trakom, vsak delavec je opravljal svojo funkcijo v tovarni, zato je bilo delo kvalitetnejše in hitreje opravljeno, produkcija je bila veliko večja. Meščanska revolucija pa je bila pomembna, ker je omogočila združevanje narodov, ki so bili predtem razkropljeni po</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora	/

<p><i>Kakšen pa je bil položaj znanstvenikov v hitro napredujoči družbi?</i></p> <p><i>Kaj so v 19. in 20. stoletju odkrili fiziki?</i></p>	<p><i>različnih državah, da se združijo v enotne, neodvisne države. Tako v 19. stoletju nastaneta na primer združena Nemčija in združena Italija.</i></p> <p><i>Znanstveniki niso več delovali samostojno, ampak so se združevali v skupine. Delovanje znanstvenikov v skupino je bilo dobro, saj so bili laboratoriji dragi, in je lahko več znanstvenikov delovalo v enem laboratoriju. Prav tako so si pogosto porazdelili delo in se je vsak ukvarjal s svojo nalogo. Ker je delo znanstvenikov zahtevalo velika finančna sredstva, so financerji raziskav pogosto sami določali, s čim se bodo znanstveniki ukvarjali, čeprav bi si ti sami želeli drugače.</i></p> <p><i>Postavili so temelje jedrske fiziki, ukvarjali so se z</i></p>		
---	---	--	--

	<p><i>radioaktivnostjo, razvijali kemijsko tehnologijo, odkrivali so nove vire energije – vodo, fosilna goriva, veter, jedrsko energijo.</i></p>		
<p><i>Kako je bilo pa s prevoznimi sredstvi?</i></p>	<p><i>V 19. stoletju so izdelali prvo kočijo na samostojni pogon brez konjske vpreže, parne lokomotive so v 20. stoletju zamenjale najprej dizelske, kmalu še električne lokomotive, velika mesta dobijo podzemno železnico, na začetku 20. stoletja so izumili prva letala, po 1. svetovni vojni obstajajo že potniška letala.</i></p>		
<p><i>Kaj pa vesolje? So tudi na tem področju znanstveniki naredili kakšen korak naprej?</i></p>	<p><i>Jurij Gagarin je 1961 prvič poletel v vesolje, v vesolju so po 2. svetovni vojni postavljali raziskovalne postaje, konec 50-ih so v vesolje poslali prvi satelit (Sputnik), Američani so pristali na luni.</i></p>		

<p><i>Kot smo lahko ugotovili, je bilo 19. in predvsem 20. stoletje, stoletje napredkov, novih iznajdb, novih pogledov na svet. Ob vseh teh izumih pa se je spreminjalo tudi življenje ljudi.</i></p> <p><i>Hitro razmislite, izvedli bomo nevihto možganov, kako so izumi vplivali na posameznika.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in nizajo svoje ideje:</p> <p><i>Ljudje so hitreje potovali, hitreje so se širile informacije, v tovarnah so jih nadomestili stroji, podaljša se življenjska doba, ljudje začnejo tudi uživati, ne le delati.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda razgovora.</p>	<p>/</p>
<p><i>In danes se bomo pogovarjali prav o položaju ljudi v času tehnološkega in znanstvenega napredka. Naslov današnje učne ure je Človek v tehnološkem in znanstvenem razvoju.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo .</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage</p>	<p>PPT, str. 1</p>
<p><i>Prosim, da odprete zvezke in si zapišete naslov. Med uro si s pomočjo powerpoint drsnic delajte tudi zapiske.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in zapišejo v zvezke naslov.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage, Individualna učna oblika.</p>	<p>PPT, str. 1</p>
<p><i>Na koncu današnje učne ure boste znali:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>navesti ključne izume 20. stoletja,</i> - <i>primerjati ključne izume in odkritja,</i> - <i>pojasniti razvoj ključnih izumov in odkritij,</i> - <i>ovrednotiti vpliv novih izumov na življenje posameznika.</i> 	<p>Dijaki poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>PPT, str. 2</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Od izuma do uporabe (6 minut)	<i>Naš prvi vsebinski poudarek je »Od izuma do uporabe«.</i>	Dijaki poslušajo in zapišejo podnaslov, dijaki gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 3
	<i>Znanstvene dosežke so konec 19. in v začetku 20. stoletja zelo hitro prenesli v vsakdanje življenje posameznika. V gospodarsko hitreje razvijajočih se državah, to so bile ZDA, Velika Britanija, Nemčija in Japonska, so se intenzivno razvijale aplikativne znanosti.</i>	Dijaki poslušajo in si zapisujejo snov in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 3
	<i>Ali veste, katere znanosti so aplikativne?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Tiste, ki jih lahko prenesemo v vsakdanje življenje, ki jih potem uporabljamo, ki so priročne.</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	
	<i>To so torej znanosti, katerih dosežki so bili uporabljeni v življenju posameznika.</i>	Dijaki poslušajo in si zapisujejo snov in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika, metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 3
	<i>Mislite, da so dali znanstveniki svoj novi izum kmalu na trg ali so ga raje ohranjali zase in ga poskušali še izboljšati?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Držali so ga zase./Čimprej so</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

	<i>ga želeli dati ven, da prehitijo konkurenco.</i>		
<i>Gospodarstveniki oziroma tisti, ki so imeli kapital, so kaj kmalu ugotovili, da je treba najnovejše izume takoj ponuditi svetovnemu trgu, saj se tako ustvarjajo največji dobički. Ko enkrat začnejo podobne produkte izdelovati številni proizvajalci, vrednost izdelka pade.</i>	Dijaki poslušajo in delajo zapiske in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 3
<i>Kaj mislite, s čim so se največ v začetku 20. stoletja ukvarjali znanstveniki? V kaj so usmerjali svoja odkritja in raziskovanja?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Ukvarjali so se s tem, kako čim bolj razbremeniti človeka, kako mu olajšati vsakdan, veliko so iskali novih orožij za vojsko.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	
<i>V začetku 20. stoletja in predvsem v času med obema vojnoma so se znanstveniki največ ukvarjali z »Izumljanjem« novega, čim bolj uničujočega orožja. Že pred začetkom 1. svetovne vojne so se z vojaško industrijo ukvarjali predvsem Nemci, ki so začeli na morju, po številu podmornic, ogrožati Britance. V času 1. svetovne vojne je prvič uporabljen tank, vojno letalo, torpedo. Zaradi napetega ozračja med obema vojnoma se vojaška industrija le še poveča. Države med sabo tekmujejo, katera bo prva izdelala atomsko bombo.</i>	Dijaki poslušajo in delajo zapiske in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 3
<i>Kateri državi uspe prvi izdelati atomsko bombo in jo tudi uporabiti v bojih?</i> Počakam nekaj trenutkov, da učenci zapišejo učno snov.	Dijaki odgovarjajo: <i>Američanom.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	
<i>Velik del vojaških izumov so uporabljali tudi civilisti, na primer so vojaški džip pri delu uporabljali kmetje in gozdarji, izume za ladje so prenesli tudi na trajekte. Pomembno</i>	Dijaki poslušajo in si zapisujejo snov in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage,	PPT, str. 4.

<p><i>je bilo, da so novosti čim prej prenesli v proizvodnjo. V proizvodnji so pred 2. svetovno vojno še večinoma delali ljudje, po vojni pa so jih nadomestili številni stroji.</i></p>		<p>metoda slikovne demonstracije.</p>	
<p><i>Zakaj so stroji zamenjali ljudi? Kaj je to pomenilo za samo proizvodnjo izdelkov?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Delo je bilo hitreje opravljeno, ljudem ni bilo več treba opravljati težjih del, produkcija izdelkov je bila hitrejša, lastniki tovarn so lahko zaposlovali manj ljudi.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
<p><i>Prvi celovit sistem v proizvodnji so razvili v ZDA leta 1946, in sicer so izdelovali avtomobilske motorje za Forda. Motor, ki so ga ljudje prej izdelali v 21-ih urah, so v proizvodnji s stroji izdelali v le 14-ih minutah. In Karel Čapek – češki pisatelj, je prvi v enem izmed svojih besedil uporabil besedo »robot«.</i></p> <p>Počakam, da si učenci zapišejo učno snov.</p>	<p>Dijaki poslušajo in si delajo zapiske In gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 4</p>

2. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
	<p><i>Napišite nov podnaslov »Razvoj prevoznih sredstev«.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in zapišejo podnaslov ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 5</p>
	<p><i>Za začetnika avtomobilizma štejemo Benza in Daimlerja, ki sta v 80-ih letih 19. stoletja iznašla motorno kočijo z motorjem z notranjim zgorevanjem. Začela sta s plinskimi</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage,</p>	<p>PPT, str. 5</p>

	<p><i>motorji, nato sta prešla na tekoča goriva. 1889 sta na razstavi v Parizu pokazala svoje vozilo s kovinsko konstrukcijo. Francozi so od njiju odkupili patent in začeli s proizvodnjo avtomobilov. V Ameriki pa je leta 1893 izdelal svoj prvi avtomobil Ford.</i></p>		metoda slikovne demonstracije.	
Razvoj prevoznih sredstev	<p><i>Kakšne so bile prednosti najprej izuma in nato proizvodnje avtomobilov? Hitro izvedimo eno viharjenje idej/brainstorming. Povejte prvo stvar, ki vam pade na pamet. Če nimate ideje, recite naprej.</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Ljudje so se lahko hitreje premikali, lahko so šli tudi v kraje, kjer ni bilo železnice, ni jim bilo treba več toliko hoditi peš, naprej, ljudje so postali leni, lažje so nosili hrano iz trgovine ...</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
(4 minute)	<p><i>Avtomobili so omogočili zaposlitev v bolj oddaljenih krajih, potovanja. Z razvojem avtomobilov pa je upadala recimo konjereja, saj niso potrebovali več konj, da bi vlekli kočije. Kot zanimivost naj povem, da je bilo leta 1955 v ZDA registriranih več osebnih avtomobilov kot pa družinskih stanovanj.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 6</p>
	<p><i>Kako je bilo pa z razvojem ostalih prevoznih sredstev?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Razvijajo se tudi letala, vlaki potujejo vedno hitreje.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Kot smo že rekli, so v začetku 20. stoletja začeli s produkcijo letal, ki so jih do konca 1. svetovne vojne uporabljali predvsem za vojaške namene. V 50-ih letih 20. stoletja pa je letalo postalo zelo priljubljeno prevozno sredstvo. Ljudje so daljša potovanja z ladjami in vlaki nadomestili z letali. Izboljšali pa so tudi železniški promet, vlaki so vozili tudi več kot 250 km/h. Leta 1981 je francoski</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 7</p>

	<p>TGV, prvi hitri vlak v Evropi, dosegel hitrost 381 km/h.</p> <p>Počakam, da dijaki zapišejo učno snov.</p>			
--	---	--	--	--

3. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Nova sredstva komunikacije	<p><i>Nadaljujemo s komunikacijo. Zapišite podnaslov »Nova sredstva komunikacije«.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in zapišejo podnaslov ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 8</p>
	<p><i>Katera sredstva komunikacije so ljudje poznali pred začetkom 20. stoletja?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Poznali so časopis, revije, radio.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Poleg radia in predvsem časopisa se v 2. polovici 20. stoletja močno razširi tudi uporaba televizije. Ljudje so prosti čas vedno bolj preživljali pred TV zasloni.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 8</p>
	<p><i>Kaj mislite, da so recimo v 60ih, 70ih letih predvajali po televiziji?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Gledali so informativne oddaje, filme, razvedrilne oddaje, poslušali so glasbo.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
	(7 minut)	<p><i>Na televiziji so sprva res gledali predvsem informativne oddaje. Poudariti pa je treba, da je bila televizija v demokratičnih državah veliko bolj svobodna kot v totalitarnih sistemih, kot velja še danes. V totalitarnih režimih je</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne</p>

<i>veljala tudi za televizijo stroga cenzura.</i>		demonstracije.	
<i>Eden od dijakov naj prebere besedilo na prosojnici.</i>	Dijak bere besedilo, ostali poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije.	PPT, str. 9
<i>O čem govori vir?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Okrog leta 1960 gleda 110 mio Američanov TV, največ časa televizijo gledajo otroci – 3 do 4 ure na dan, otroci gledajo kriminalke in vesterne, televizija »kvari« otroke, starši so zaskrbljeni.</i>	Frontalna učna oblika, metoda dela s pisnimi viri.	PPT, str. 9
<i>Veste, kdaj je prvič začela s svojim programom TV SLO?</i>	Dijaki ugibajo, odgovarjajo: <i>V 50ih, 60ih, 70ih letih.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	
<i>Začnimo najprej z radiem. Začetki Radia Ljubljana segajo v leto 1924, ko so bili izvedeni prvi poskusi oddajanja. Kot zanimivost naj povem, da je z oddajanjem je začel začetnik slovenske radiofonije Marij Osana, prvi radijski oddajnik je celo izdelal sam. Z rednim programom pa Radio Ljubljana začne štiri leta pozneje, in sicer leta 1928. V času 2. svetovne vojne so v obdobju italijanske okupacije radio prevzeli Italijani.</i>	Dijaki poslušajo, si delajo zapiske, opazujejo slike na drsnici in gledajo predvajan video.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 10
<i>Kateri ilegalni radio takrat oddaja na Slovenskem?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Radio Kričač</i>	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	

	<p><i>Televizija Ljubljana pa je s svojim rednim dnevnim programom začela leta 1958. Prvi dnevnik ljubljanske televizije je potekal šele 10 let pozneje, in sicer je slovenske gledalce 15. aprila 1968 preko tv zaslonov pozdravila Marija Velkavrh. Prej pa so na TV Ljubljana predvajali dnevnik iz Beograda. Leta 1972 je ljubljanska televizija zaživela tudi v barvah.</i></p> <p><i>Poglejmo si še, kako je izgledala uvodna špica TV dnevnika na ljubljanski televiziji.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo, si delajo zapiske, opazujejo slike na drsnici in gledajo predvajan video.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije.</p> <p>Metoda demonstracije gibljivih slik.</p>	<p>PPT, str. 10</p>
	<p><i>Ali veste, kdaj se RTV Ljubljana preimenuje v RTV Slovenija?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Po osamosvojitvi.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	
	<p><i>Radio in televizija Ljubljana se leta 1990 preimenuje v RTV Slovenija, kar je tako za institucijo kot celotno državo pomenilo en zelo velik mejnik.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage. Metoda slikovne demonstracije,</p>	<p>PPT, str. 10</p>
	<p><i>Poleg televizije se predvsem od 80-ih let 20. stoletja razvijajo tudi računalniki, telefoni, svetovni splet.</i></p> <p><i>Poglejmo si en kratek oglas za internet iz začetka 90ih let.</i></p> <p><i>Ves ta razvoj komunikacijskih sredstev pa ima pomemben vpliv na</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt</p> <p>Gledajo posnetek na youtube.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije. Metoda demonstracije gibljivih slik.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>PPT, str. 11</p>

<i>politične spremembe, saj cenzura ne more več preprečiti širjenja vseh informacij.</i>			
<i>Ves ta razvoj komunikacijskih sredstev pa ima pomemben vpliv na politične spremembe, saj cenzura ne more več preprečiti širjenja vseh informacij.</i>	Dijaki poslušajo, gledajo slike na powerpointu in si zapisujejo snov.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 11
Počakam, da si učenci zapišejo učno snov.			

4. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Nova kultura oblačenja in urejanja domov (5 minut)	<i>Zapišite podnaslov » Nova kultura oblačenja in urejanja domov«.</i>	Dijaki poslušajo in zapišejo podnaslov in gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 12
	<i>Vsako zgodovinsko obdobje pozna svoj slog oblačenja, vendar je do največjih sprememb prišlo prav v 20. stoletju. Še na začetku stoletja je bilo nepredstavljivo, da bi ženske nosile hlače. Leta 1940 so v ZDA začeli izdelovati najlonske nogavice, najlonke. Te so bile sprva zelo drage, potem pa se je njihova uporaba vedno bolj razširila. Poleg najlonk pa je pomemben »izum« 20. stoletja tudi zadruga. Prej so uporabljali na primer predvsem gumbe.</i>	Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 12
	<i>Kakšna mislite, da je bila cena oblačil?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Zaradi industrijske revolucije so bila oblačila cenejša.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.	
	<i>Oblačila so bila res vedno cenejša in dostopnejša. Včasih so imele hiše revnejših ljudi le eno omaro za vso</i>	Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda	PPT, str. 12

<p><i>družino. S padanjem cen oblačil pa se je njihovo število povečalo.</i></p>		<p>razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	
<p><i>Kako je pa kaj z modo danes? Obstajajo še danes kakšna »nenapisana pravila« kako se naj ljudje oblačijo? Kaj je danes moderno? Kaj se veliko nosi?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>Danes ni več nenavadno, če ženske nosijo hlače, v modo se vračajo oblačila, ki so se nosila več desetletij nazaj, dekleta vedno manj nosijo krila, danes je poudarek na tem, da so ljudje oblečeni čim bolj udobno, zelo veliko je reklamnih plakatov/propagande za oblačila, mladi danes veliko nosijo trenirke.</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	
<p><i>V 20. stoletju se spreminjajo tudi domovi. Stropi so bili v primerjavi s prejšnjimi obdobji precej nižji, v hišah je bilo več pohištva, v dnevne sobe so postavljali klubske mizice in sedežne garniture, hiše so imele v 2. polovici 20. stoletja tudi televizorje, obvezno radie. V tem času so začeli v hišah zidati kopalnice s toplo vodo, vedno bolj pa so ljudje gradili tudi lastne samostojne hiše.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.</p>	<p>PPT, str. 13</p>
<p><i>Kaj pa glede gradnje hiš - kaj mislite, da je danes značilno za nove hiše, kaj vsebujejo?</i></p>	<p>Dijaki odgovarjajo: <i>V dnevno— bivalnih prostorih ima danes zelo veliko hiš kamin, gradijo se hiše z velikimi svetlimi prostori, hiše so pogosto</i></p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p>	

		<i>montažne, ne več zidane, ljudje v hišah nimajo več toliko zaves kot nekoč, po navadi so spalni prostori v zgornjih nadstropjih.</i>		
--	--	--	--	--

5. VSEBINSKI POUDAREK:	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
Razvoj naravoslovnih znanosti	<i>Sledi še zadnji vsebinski poudarek »Razvoj naravoslovnih znanosti«</i>	Dijaki poslušajo in zapišejo podnaslov ter gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str.14
	<i>V 20. stoletju so se močno razvijale medicinska, fizikalna in kemijska znanost, odkritja pa so izrazito izboljšala pomen posameznika.</i>	Dijaki poslušajo in delajo zapiske ter gledajo slike na ppt.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage, metoda slikovne demonstracije.	PPT, str. 14
	<i>Ali veste kdo je na fotografiji?</i>	Dijaki odgovarjajo: <i>Fleming.</i>	Frontalna učna oblika. Metoda dela s slikovnimi viri. Metoda razgovora.	PPT, str. 14.
	<i>Za kaj je ta gospod zaslužen?</i>	<i>Odkril penicilin.</i>		
	<i>Sledi delo v skupinah. Razdelila vas bom v tri skupine, in sicer v skupino zdravnikov, v skupino kemikov ter v skupino agronomov. Predstavljali si bomo, da sodelujemo na mednarodni konferenci o kakovosti življenja. Konferenca se odvija v letu 1960. Naloga vsake skupine je, da na konferenci o kakovosti</i>	Dijaki poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 15

(8 minut)

<i>življenja predstavi novosti, izume, znanstvene dosežke s svojega področja, ki bodo vplivali na kakovost življenja sodobnega človeka. Na voljo imate 4 minute časa, nato sledijo kratke predstavitve. Svoje govore pišite na list, pri delu pa so pomagajte z učbenikom na strani 271.</i>			
Medtem, ko učenci delajo, hodim po razredu, opazujem njihovo delo, če imajo vprašanja, jim pomagam.	Učenci pripravljajo govore, pišejo ideje.	Skupinska učna oblika.	
Po petih minutah prekinem delo dijakov in prosim prvo skupino, da predstavi svoje delo. Ostale učence opozorim, da si morajo ob predstavitev sošolcev delati zapiske.	Dijaki prve skupine predstavijo delo, ostali poslušajo in delajo zapiske.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	
Dijakom pokažem še en možen primer na powerpointu in ga preberem.	Dijaki gledajo dodaten primer.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	PPT, str. 16
Za predstavitev prosim dijake druge skupine.	Dijaki druge skupine predstavijo delo, ostali poslušajo in delajo zapiske.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	
Dijakom pokažem še en možen primer na powerpointu in ga preberem.	Dijaki gledajo dodaten primer.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	PPT, str. 17
Za predstavitev prosim dijake tretje skupine.	Dijaki tretje skupine predstavijo delo, ostali poslušajo in delajo zapiske.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	
Dijakom pokažem še en možen primer na powerpointu in ga preberem.	Dijaki gledajo dodaten primer.	Frontalna učna oblika, metoda izkustvene ga učenja.	PPT, str. 18

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE	UČILA
10 minut	<i>V zadnjem delu naše učne ure bom preverila, kako kaj obvladate današnje snov. Kaj ste se danes naučili. Razdelila vam bom preverjalne liste. Na listu imate šest nalog, vse naloge pa so tudi točkovane, da boste dobili realno povratno informacijo o vašem znanju. Ko vam dam list, začnite z reševanjem. Na voljo za reševanje imate pet minut. In lepo prosim, da si ne pomagate z zvezki, da boste videli, koliko ste res odnesli od današnje učne ure.</i>	Dijaki poslušajo navodila.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	/
	Hodim po razredu, opazujem delo dijakov.	Dijaki rešujejo svoje preverjalne liste.	Individualna učna oblika	Preverjalni list
	<i>Čas za reševanje vaših nalog se je iztekel. Upam, da ste končali. Zdaj pa si boste s sosedom zamenjali vaše liste. Skupaj bomo prebrali rešitve, vi pa boste pri vsaki nalogi delali kljukice, v kolikor bo imel vaš sošolec pravilen odgovor, in križec, v kolikor bo odgovor napačen. Sproti vas bom tudi opozorila, kako morate točkovati posamezne naloge.</i>	Dijaki poslušajo navodila in si s sošolci izmenjajo liste.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list
	Prosim enega izmed dijakov, da prebere prvo nalogo. Poslušam, kaj pove dijak in ga po potrebi dopolnim.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razgovora.	Preverjalni list, PPT, str. 19
	<i>Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točka. V kolikor je kdo obkrožil poleg treh pravilnih še kakšen napačen odgovor, je vsak napačen odgovor točkovan z minus 1 točko.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika. Metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 19
	Prosim naslednjega dijaka, da prebere drugo nalogo. Poslušam njegove rešitve ter ga po potrebi dopolnim.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in	Frontalna učna oblika,	Preverjalni list, PPT, str. 20

	sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	metoda razlage.	
<i>Če ste navedli, da ob izumi še ni konkurence ali da je bila vrednost izuma takrat najvišja, dobite 1 točko. Če ste navedli karkoli drugega, se točkuje z nič točkami.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 20
Prosim enega izmed dijakov, da prebere tretjo nalogo. Poslušam rešitve in jih po potrebi dopolnim.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 20
<i>Za vsako pravilno navedeno prevozno sredstvo je predvidena 1 točka.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, PPT, str. 20
Enega izmed dijakov prosim, da prebere četrto nalogo. Poslušam njegove rešitve in ga po potrebi dopolnim.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 21.
<i>Za vsako pravilno obkroženo rešitev je predvidena 1 točka. V primeru, da je kdo obkrožil še katero izmed nepravilnih rešitev, se odgovor točkuje z nič točkami.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, PPT, str. 21
Enega izmed dijakov prosim, da prebere rešitve pete naloge.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 22
<i>Za vsako pravilno rešitev pri kronološkem razvrščanju prejmete 1 točko.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, PPT, str. 22
Enega izmed dijakov prosim, da prebere rešitve šeste naloge.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 23

	odgovore na listu pred seboj.		
<i>Če ste pri vsaki naravoslovni vedi napisali vsaj eno izmed ključnih odkritij, dobite 1 točko.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage	Preverjalni list, PPT, str. 23
Enega izmed dijakov prosim, da prebere še zadnjo nalogo na preverjalnem listu. Poslušam njegovo branje rešitev in ga po potrebi dopolnim.	Eden izmed dijakov bere nalogo, ostali poslušajo in sproti spremljajo odgovore na listu pred seboj.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 24
<i>Za vsak pravilno navedeni pomen dobite 1 točko.</i>	Dijaki poslušajo in popravljajo naloge.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	Preverjalni list, PPT, str. 24
<i>Čisto na koncu ure pa še preverimo, ali ste usvojili cilje današnje učne ure. Ob koncu učne ure znate (ocenim glede na preverjanje od 1 do 5):</i>	Dijaki poslušajo.	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	PPT, str. 25
<ul style="list-style-type: none"> - navesti ključne izume 20. stoletja, - primerjati ključne izume in odkritja, - zna pojasniti razvoj ključnih izumov in odkritij, - ovrednotiti vpliv novih izumov na življenje posameznika. 			

III. SEZNAM PRILOG

PRILOGA 1 :	Powerpoint predstavitev (z zapisom učne snovi)
Priloga 2 :	Rešitve avtentičnih nalog
PRILOGA 3 :	Preverjalni list - prazen
PRILOGA 4 :	Preverjalni list - rešen

Priloga 1: Powerpoint predstavitev z zapisom učne snovi

Drsnica 1:

ČLOVEK V TEHNOLOŠKEM IN ZNANSTVENEM RAZVOJU

Drsnica 2:

Cilji učne ure

Na koncu učne ure boste znali:

- *navesti ključne izume 20. stoletja,*
- *primerjati ključne izume in odkritja ,*
- *zna pojasniti razvoj ključnih izumov in odkritij,*
- *ovrednotiti vpliv novih izumov na življenje posameznika.*

Drsnica 3:

Od izuma do uporabe

- ❖ Razvoj **aplikativnih znanosti** v ZDA, VB, Nemčiji in na Japonskem,
- ❖ nova odkritja čim prej dati na trg – konkurenčnost!
- ❖ na začetku 20. stol. poudarek na **vojaški industriji**.

Drsnica 4:

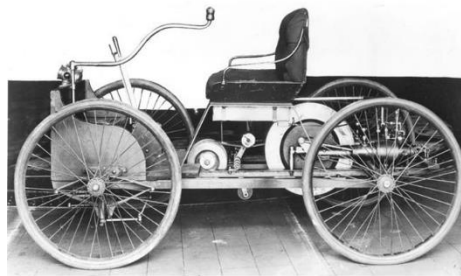
- ❖ Po 2. sv. v. ljudi v tovarnah zamenjajo roboti,
- ❖ 1946 v ZDA prvi celovit sistem strojev v proizvodnji.

Drsnica 5:

Razvoj prevoznih sredstev

- Benz in Daimler – začetnika avtomobilizma,
- 1889 proizvodnja v Franciji,
- 1893 prvi avtomobil Ford (ZDA)

Drsnica 6:

Spremembe zaradi razvoja avtomobilov

- zaposlovanje v oddaljenih krajih,
- potovanja,
- upad konjereje.

Drsnica 7:

- 2. polovica 20. stoletja priljubljen letalski promet,
- izboljša se železniški promet – več hitrih vlakov

Drsnica 8:

Nova sredstva komunikacije

- Televizija

TV happiness shared by all the family!

Means more to him than a million dollars...
yet costs only \$105

Here's GE Portable TV. A million dollars worth of entertainment in a package you can carry. And it costs as little as \$105. GE TV is now portable. It's the answer for you, whether you're on the road or at home. It's the answer for you, whether you're on the road or at home. It's the answer for you, whether you're on the road or at home.

Other exciting features include GE's exclusive 100-watt speaker, built-in antenna, New GE Portable TV is now available from General Electric Company, Radio & TV Department, Syracuse, N. Y.

Phone & the other important products
GENERAL ELECTRIC

Drsnica 9:

„Deset let pozneje (okrog 1960, op. p.) je bilo v rabi 45 milijonov televizorjev, program zdaj redno gleda in posluša 110 milijonov Američanov. Samo še spanje, ena od prvinskih sil, lahko terja od vsega ameriškega prebivalstva več časa zase, takoj nato pa pride televizija z 2,6 milijarde ur na teden, kar znaša več kot približno dve milijardi delovnih ur v vseh gospodarskih dejavnostih v državi. Vzrok za to velikansko število so otroci, ki povprečno po tri do štiri ure na dan presedijo pred zaslonom in v vesternih in kriminalkah spoznavajo recepte za umor, njihovi starši pa to nemočno in zaskrbljeno gledajo.“
(Kronika 20. stoletja 1950–1959. Ljubljana, Mladinska knjiga, 1999, str. 42.)

Drsnica 10:

- 1928 začetek delovanja Radia Ljubljana,
- 1958 začetek TV Ljubljana
- 1968 prvi TV dnevnik TV Ljubljana,
- 1972 prvi TV dnevnik v barvah,
- 1990 preimenovanje v RTV Slovenija

https://www.youtube.com/watch?v=YgLzbQe-TgQ&ab_channel=MisterSuitcase

Drsnica 11:

- Razvijajo se računalniki, telefoni, splet.

https://www.youtube.com/watch?v=s1_yx_Eggv4&ab_channel=GreenTeaBreak

Drsnica 12:

Nova kultura oblačenja in urejanja domov

- Dostopnejša cena oblačil,
- 1940 „odkritje“ najlonskih nogavic in zadrge

Drsnica 13:

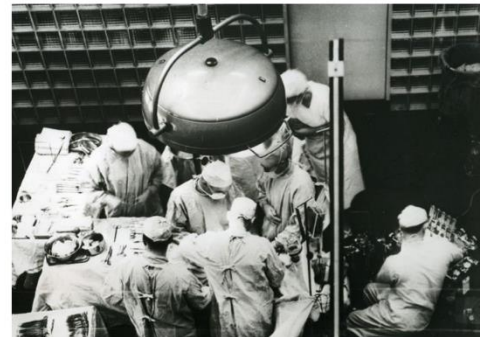
- Hiše imajo nižje strope,
- urejeni dnevni prostori,
- hiše imajo kopalnice.

Drsnica 14:

Razvoj naravoslovnih znanosti

- Medicina, fizika, kemija,
- osrednja vloga ZDA

Drsnica 15:

Drsnica 16:

Zdravniki

Pozdravljeni. Smo predstavniki zdravnikov. Na našem področju so se v preteklih letih zgodila številna nova odkritja. Pred sedmimi leti so naši kolegi v ZDA odkrili številna nova zdravila in cepiva, med drugim cepivo proti otroški paralizi. Opravili smo že tudi prve transplantacije/presaditve delov telesa, prav tako za operacije že uporabljamo laser. Nizozemski kolegi so že leta 1944 naredili prvi umetni organ, in sicer ledvico. Ker smo na področju genetike prav tako storili že kar velik napredek, je naš naslednji cilj umetna oploditev žensk.

The slide features a purple oval at the top left with the word 'Zdravniki'. Below it, a purple scroll-like box contains a text block in white font. The entire slide is framed by a purple border.

Drsnica 17:

Kemiki

Spoštovani! Naj vam predstavimo odkritja, ki bodo zagotovo vplivala na kakovost življenja in smo za njih zaslužni kemiki. Gospod Aleksander Fleming je v začetku 20-ih let odkril penicilin, naravni antibiotik, za katerega je prejel že tudi Nobelovo nagrado. Ves čas sodelujemo tudi z zdravniki, s katerimi smo odkrili vrsto novih zdravil in cepiv. Intenzivno pa sodelujemo tudi s kolegi biologi, s katerimi imamo cilj, da bi enkrat v prihodnosti lahko klonirali najprej živali, nato pa še ljudi.

Drsnica 18:

Agronomi

Lepo pozdravljeni tudi s strani agronomov. Na konferenco smo prišli z namenom, da predstavimo novosti na področju prehranjevanja ljudi. Zaradi motorizacije je pridelava hrane danes veliko lažja kot je bila kadarkoli prej, zato pridelamo več hrane, z različnimi postopki termičnih obdelav pa znamo hrano tudi dlje časa ohranjati svežo in užitno. S sodelavci izvajamo tudi križanje različnih na primer zelenjavnih in sadnih vrst, tako da je danes ponudba hrane veliko bolj pestra kot v preteklosti.

Drsnica 19:

Preverjalni list

1. Obkroži črko pred pravilnimi trditvami. ___/3
- a. Nove industrijske velesile na začetku 20. stoletja so bile Rusija, Nemčija in Italija.
 - b. Do 2. polovice 20. stoletja je bila industrija usmerjena predvsem v vojsko/oboroževanje.
 - c. Prvi so atomsko bombo uporabili Američani.
 - d. Šele po letu 2000 ljudi v proizvodnji zamenjajo stroji.
 - e. Besedo »robot« je prvi uporabil češki pisatelj Karel Čapek.

Rešitve: B, C, E.

(Vsaka pravilna rešitev pomeni 1 točko)

Drsnica 20:

2. Navedi razlog, zakaj je bilo pomembno, da so znanstveniki svoja nova odkritja nemudoma dali na svetovni trg. ___/1

Rešitev: Zato, ker na trgu takrat še ni bilo konkurence in je bila vrednost iznajdb velika.

3. Navedi tri prevozna sredstva, s katerimi so ljudje v 20. stoletju premagovali daljše razdalje. ___/3

Rešitev: Avtomobili, hitri vlaki in letala.

(Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko)

Drsnica 21:

4. Izmed spodaj navedenih sredstev komunikacije podčrtaj tiste, ki se pojavijo šele v 20. stoletju. ___/3

Časopis Televizija Radio Internet Mobilni telefon

Rešitev: Televizija, internet, mobilni telefon.

(Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko)

Drsnica 22:

5. Kronološko razvrsti spodnje dogodke od najstarejšega do najmlajšega. ___/4

- a. Prvi barvni TV dnevnik Ljubljana,
- b. RTV Slovenija,
- c. Prvi TV dnevnik Ljubljana,
- d. Radio Ljubljana

Rešitev: d, c, a, b.

(Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko)

Drsnica 23:

6. Pri vsaki izmed znanosti navedi vsaj eno ključno odkritje/izum v 20. stoletju:
___/3

- a. Medicina: Začetek laserskih operacij, transplantacije, izum umetnih organov,
(odkritje cepiv in antibiotikov)
- b. Kemija: odkritje cepiv in antibiotikov
- c. Agronomija: križanje različnih kulturnih vrst, iznajdba insekticidov.

(Vsaka pravilna rešitev je vredna 1 točko)

Drsnica 24:

7. Ovrednoti, kakšen je bil pomen novih znanosti za kakovostnejše življenje ljudi.
Navedi vsaj 3 pomene. ___/3

Rešitve:

- Ljudje so hitreje premagovali daljše razdalje,
- informacije so bile dostopnejše,
- zvišal se je življenjski standard ljudi,
- podaljšala se je življenjska doba.

(Vsak pravilno naveden pomen je vreden 1 točko)

Usvojeni učni cilji

Ob koncu učne ure znate:

- *navesti ključne izume 20. stoletja,*
- *primerjati ključne izume in odkritja ,*
- *zna pojasniti razvoj ključnih izumov in odkritij,*
- *ovrednotiti vpliv novih izumov na življenje posameznika.*

Priloga 2: Rešitve avtentičnih nalog

Skupina zdravnikov:

Pozdravljeni. Smo predstavniki zdravnikov. Na našem področju so se v preteklih letih zgodila številna nova odkritja. Pred sedmimi leti so naši kolegi v ZDA odkrili številna nova zdravila in cepiva, med drugim cepivo proti otroški paralizi. Opravili smo že tudi prve transplantacije/presaditve delov telesa, prav tako za operacije že uporabljamo laser. Nizozemski kolegi so že leta 1944 naredili prvi umetni organ, in sicer ledvico. Ker smo na področju genetike prav tako storili že kar velik napredek, je naš naslednji cilj umetna oploditev žensk.

Skupina kemikov:

Spoštovani! Naj vam predstavimo odkritja, ki bodo zagotovo vplivala na kakovost življenja in smo za njih zaslužni kemiki. Gospod Aleksander Fleming je v začetku 20-ih let odkril penicilin, naravni antibiotik, za katerega je prejel že tudi Nobelovo nagrado. Ves čas sodelujemo tudi z zdravniki, s katerimi smo odkrili vrsto novih zdravil in cepiv. Intenzivno pa sodelujemo tudi s kolegi biologi, s katerimi imamo cilj, da bi enkrat v prihodnosti lahko klonirali najprej živali, nato pa še ljudi.

Skupina agronomov:

Lepo pozdravljeni tudi s strani agronomov. Na konferenco smo prišli z namenom, da predstavimo novosti na področju prehranjevanja ljudi. Zaradi motorizacije je pridelava hrane danes veliko lažja kot je bila kadarkoli prej, zato pridelamo več hrane, z različnimi postopki termičnih obdelav pa znamo hrano tudi dlje časa ohranjati svežo in užitno. S sodelavci izvajamo tudi križanje različnih na primer zelenjavnih in sadnih vrst, tako da je danes ponudba hrane veliko bolj pestra kot v preteklosti.

Priloga 3: Preverjalni list – prazen

Človek v tehnološkem in znanstvenem razvoju

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Št. doseženih točk: ____/20

1. Obkroži črko pred pravilnimi trditvami. ____/3

- a. Nove industrijske velesile na začetku 20. stoletja so bile Rusija, Nemčija in Italija.
- b. Do 2. polovice 20. stoletja je bila industrija usmerjena predvsem v vojsko/oboroževanje.
- c. Prvi so atomsko bombo uporabili Američani.
- d. Šele po letu 2000 ljudi v proizvodnji zamenjajo stroji.
- e. Besedo »robot« je prvi uporabil češki pisatelj Karel Čapek.

2. Navedi razlog, zakaj je bilo pomembno, da so znanstveniki svoja nova odkritja nemudoma dali na svetovni trg. ____/1

3. Navedi tri prevozna sredstva, s katerimi so ljudje v 20. stoletju premagovali daljše razdalje. ____/3

- _____
- _____
- _____

4. Izmed spodaj navedenih sredstev komunikacije podčrtaj tiste, ki se pojavijo šele v 20. stoletju. ____/3

Časopis Televizija Radio Internet Mobilni telefon

5. Kronološko razvrsti spodnje dogodke od najstarejšega do najmlajšega. ___/4

- a. Prvi barvni TV dnevnik Ljubljana,
- b. RTV Slovenija,
- c. Prvi TV dnevnik Ljubljana,
- d. Radio Ljubljana

Rešitev: _____

6. Pri vsaki izmed znanosti navedi vsaj eno ključno odkritje/izum v 20. stoletju: ___/3

- a. Medicina: _____
- b. Kemija: _____
- c. Agronomija: _____

7. Ovrednoti, kakšen je bil pomen novih znanosti za kakovostnejše življenje ljudi. Navedi vsaj 3 pomene. ___/3

Priloga 4: Preverjalni list – rešen

Človek v tehnološkem in znanstvenem razvoju

Ime in priimek: _____

Datum: _____

Št. doseženih točk: ____/20

1. Obkroži črko pred pravilnimi trditvami. ____/3

- a. Nove industrijske velesile na začetku 20. stoletja so bile Rusija, Nemčija in Italija.
- b. Do 2. polovice 20. stoletja je bila industrija usmerjena predvsem v vojsko/oboroževanje.
- c. Prvi so atomsko bombo uporabili Američani.
- d. Šele po letu 2000 ljudi v proizvodnji zamenjajo stroji.
- e. Besedo »robot« je prvi uporabil češki pisatelj Karel Čapek.

Vsak pravilni odgovor 1t.

2. Navedi razlog, zakaj je bilo pomembno, da so znanstveniki svoja nova odkritja nemudoma dali na svetovni trg. ____/1

Zato, ker na trgu takrat še ni bilo konkurence in je bila vrednost iznajdb velika. (1t)

3. Navedi tri prevozna sredstva, s katerimi so ljudje v 20. stoletju premagovali daljše razdalje. ____/3

-Avtomobili,

-hitri vlaki

- letala.

Vsako pravilno navedeno sredstvo 1t.

4. Izmed spodaj navedenih sredstev komunikacije podčrtaj tiste, ki se pojavijo šele v 20. stoletju. ____/3

Časopis

Televizija

Radio

Internet

Mobilni telefon

Vsako pravilno podčrtano sredstvo 1t.

5. Kronološko razvrsti spodnje dogodke od najstarejšega do najmlajšega. ___/4

- a. Prvi barvni TV dnevnik Ljubljana,
- b. RTV Slovenija,
- c. Prvi TV dnevnik Ljubljana,
- d. Radio Ljubljana

Rešitev: **d, c, a, b**

Vsak pravilno razvrščen dogodek je vreden 1 točko.

6. Pri vsaki izmed znanosti navedi vsaj eno ključno odkritje/izum v 20. stoletju: ___/3

- a. **Medicina:** Začetek laserskih operacij, transplantacije, izum umetnih organov,
(odkritje cepiv in antibiotikov)
- b. **Kemija:** odkritje cepiv in antibiotikov
- c. **Agromija:** križanje različnih kulturnih vrst, iznajdba insekticidov.

Za vsaj en primer pri vsaki znanosti 1t.

7. Ovrednoti, kakšen je bil pomen novih znanosti za kakovostnejše življenje ljudi. Navedi vsaj 3 pomene. ___/3

- Ljudje so hitreje premagovali daljše razdalje, informacije so bile dostopnejše,
- zvišal se je življenjski standard ljudi,
- podaljšala se je življenjska doba.

Za vsak pravilno naveden primer 1t.

Avtorji prispevkov:

JURE PAVŠEK

MAJA PERINČIČ

NIKA RADI

ROBER RENER

TINKARA STARČEK

ENEJ ŠUŠTAR

NUŠA VEŠLIGAJ

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XX, št. 1**

ISSN: 1581-8713

ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2022